

Elinkeino-, liikenne- ja
ympäristökeskus

Pielisen Karjalan palvelukohteiden opastussuunnitelma

Pielisen Karjalan palvelukohteiden opastussuunnitelma

12/2011

Pohjois-Savon elinkeino-, liikenne- ja
ympäristökeskuksen julkaisuja

ISBN 978-952-257-410-7 (painettu)
ISBN 978-952-257-411-4 (PDF)

ISSN-L 1798-8055
ISSN 1798-8055 (painettu)
ISSN 1798-8063 (verkkojulkaisu)

Julkaisu on saatavana myös verkkojulkaisuna:
<http://www.ely-keskus.fi/pohjois-savo/julkaisut>

Kansikuva: Olli Mäkelä
Valokuvat: Olli Mäkelä
Kartat: © Karttakeskus lupa nro L4356
© Maanmittauslaitos lupa nro 3/MML/11

Kuopio 2011

Julkaisusarjan nimi ja numero Pohjois-Savon elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskuksen julkaisuja 12/2011				
Vastuualue Liikenne ja infrastruktuuri				
Tekijät Ramboll Finland Oy		Julkaisuaika Joulukuu 2011		
		Julkaisija Pohjois-Savon elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskus		
		Hankkeen rahoittaja/toimeksiantaja		
Julkaisun nimi Pielisen Karjalan palvelukohteiden opastussuunnitelma				
Tiivistelmä <p>Palvelukohteilla tarkoitetaan tienkäyttäjille palveluja tarjoavia palveluyrityksiä ja -toimintoja. Pielisen Karjalaan eli Juuan, Lieksan, Nurmeksien ja Valtimon kuntien alueelle laaditussa palvelukohteiden opastussuunnitelmassa on kartoitettu kaikki viitoituskelpoiset palvelukohteet sekä inventoitu kohteiden nykyinen viitoitus, täsmennetty yleisiä viitoitusperiaatteita alueellisiin olosuhteisiin paremmin sopiviksi ja laadittu kartoille alueellisten periaatteiden mukaiset opastusmerkkisuunnitelmat. Suunnitelmassa esitetään, millaisin opastusmerkein ja kuinka kaukaa yksittäisen palvelukohteen opastus voidaan toteuttaa. Kolin alueelle on tehty tarkempi suunnitelma, jossa on kuvattu yksittäisten opastustaulujen ja -viittojen sisältö.</p> <p>Suunnittelualueella on runsaat 150 palvelukohdetta, joiden viitoitusmahdollisuudet on käyty läpi. Nykyisellään näistä on opastettu opastustauluilla 86 kohdetta. Suunnitelmassa opastustauluilla opastettaviksi on esitetty 92 kohdetta sekä palvelukohteiden osoiteviitalla ja mahdollisilla ennakkomerkeillä 35 kohdetta. Yleisimmin opastettavaksi esitettäviä ovat mökkimajoituskohteet.</p> <p>Alueen kautta kulkee Via Karelia -matkailutie, jonka tunnusta voidaan hyödyntää yksittäisten kohteiden opastuksessa.</p> <p>Opasteiden pystyttäminen edellyttää tienpitäjän lupaa. Suunnitelmassa on kuvattu maanteiden varsille tulevien opasteiden lupamenettely. Opastusmerkkien hankinta, pystyttäminen ja ylläpito ovat opastettavan kohteen haltijan vastuulla, mutta merkkien hoito kuuluu ELY-keskusten alueellisiin hoitourakkasopimuksiin. Suunnitelmassa on ohjeistettu opasteiden hankintaa ja pystytystä.</p> <p>Vuonna 2007 tehtyyn laajaan opastusmerkkiuudistukseen liittyvä siirtymäaika päättyy vuoden 2013 lopussa, johon mennessä suuri osa opastusmerkeistä on tarpeen uusia. Uudistuksen myötä muuttuneet ja laajentuneet opastusmahdollisuudet kannattaa hyödyntää mahdollisimman pian.</p>				
Asiasanat Liikenteen ohjaus, tienkäyttäjätieto, tienvarsipalvelut, tienkäyttäjät palvelevat alueet				
ISBN (painettu) 978-952-257-410-7	ISBN (PDF) 978-952-257-411-4	ISSN-L 1798-8055	ISSN (painettu) 1798-8055	ISSN (verkkopainettu) 1798-8063
Kokonaissivumäärä Teksti 55 s. + liitteet		Kieli Suomi		Hinta (sis. alv 8%) -
Julkaisun myynti/jakaja Pohjois-Savon elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskus Julkaisu on saatavana myös verkossa: www.ely-keskus.fi/pohjois-savo/julkaisut				
Julkaisun kustantaja Pohjois-Savon elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskus				
Painopaikka ja -aika Kuopio 12/2011				

Alkusanat

Palvelukohteilla tarkoitetaan tienkäyttäjille palveluja tarjoavia palveluyrityksiä ja -toimintoja. Palvelukohteiden opastukseen käytetään erilaisia opastusmerkkejä ja kohdetunnuksia. Opastusmerkkien asettaminen ja ylläpito ovat yleensä opastettavan kohteen ylläpitäjän vastuulla. Opastusmerkit edellyttävät tienpitäjän lupaa.

Vuonna 2007 palvelukohteiden viitoitusuudistuksessa laajennettiin opastusmerkeissä ruskean värin käyttöä, lisättiin kohdetunnusten määrää ja otettiin käyttöön uusia opastusmerkkejä. Myös palvelukohteiden viitoitusohjeita ja yleisiä viitoitusperiaatteita tarkistettiin.

Suunnitelman tavoitteena on saada Pielisen Karjalan alueelle yhtenäinen, selkeä ja ajallisesti kestävä palvelukohteiden viitoitusjärjestelmä, joka helpottaa tienkäyttäjää löytämään tarvitsemansa palvelut. Suunnittelualue käsittää Juuan, Lieksan, Nurmeksen ja Valtimon kuntien alueen.

Suunnitelmaa laadittaessa on käytetty Tiehallinnon ohjeita ”Palvelukohteiden alueellisen opastussuunnitelma laatiminen” ja ”Palvelukohteiden viitoitus”.

Suunnitelman projektiryhmän työskentelyyn ovat osallistuneet:

Raimo Kaikkonen, puh.joht.	Pohjois-Savon ELY-keskus
Arto Huuskonen	Pohjois-Savon ELY-keskus
Juhana Ketola	Pirkanmaan ELY-keskus
Seppo Portimo	Juuan kunta
Ilkka Puumalainen	Lieksan kaupunki
Timo Karreinen	Valtimon kunta
Markku Litja	Karelia Expert Matkailupalvelu Oy
Heimo Meriläinen	Jukolan Osuuskauppa
Kimmo Rossi	Sokos Hotel Bomba

Projektiryhmä on pitänyt kaksi kokousta. Lokakuussa 2011 on pidetty palvelukohdeyrittäjille ja sidosryhmille tarkoitetut esittelytilaisuudet Juuassa ja Nurmeksessa. Kolin alueen opastuksesta on neuvoteltu Kolin Matkailuyhdistyksen hallituksen työjaoston kanssa lokakuussa 2011. Suunnitelmaluonnokset ovat loka-marraskuussa 2011 olleet internetissä nähtävillä ja kommentoitavissa, jolloin niistä on saatu runsaasti palautetta. Palaute on mahdollisuuksien mukaan otettu huomioon suunnitelmaa viimeisteltäessä.

Suunnitelman on laatinut Ramboll Finland Oy, jossa työstä ovat vastanneet Olli Mäkelä, Jouni Mikkonen ja Susanna Kukkonen.

Kuopiossa joulukuussa 2011

Pohjois-Savon elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskus

Sisällys

1	Lähtökohdat.....	9
1.1	Palvelukohteiden opastusjärjestelmä.....	9
1.2	Palvelukohteiden opastusmerkit.....	10
1.3	Palvelukohteiden seudullinen opastussuunnitelma	13
1.4	Suunnitelman rajauksia.....	14
2	Suunnittelualue	15
3	Opastuksen nykytila	17
3.1	Nykyinen palvelukohteiden viitoitus.....	17
3.2	Huomioita palvelukohteiden viitoituksesta	18
4	Palvelukohteiden opastus	19
4.1	Opastuksen yleisperiaatteet	19
4.2	Suunnitelman laatiminen ja sisältö	21
4.3	Suunnitelman sisältö palvelukohdetyypeittäin	24
4.3.1	Opastuspiste (tunnus 711)	25
4.3.2	Opastustoimisto (tunnus 712).....	26
4.3.3	Huoltoasema (tunnus 722) ja autokorjaamo (tunnus 721)	27
4.3.4	Hotelli tai motelli (tunnus 723)	28
4.3.5	Ruokailupaikka (tunnus 724)	29
4.3.6	Kahvila tai pikaruokapaikka (tunnus 725).....	30
4.3.7	Retkeilymaja (tunnus 731).....	31
4.3.8	Leirintäalue (tunnus 733) ja matkailuajoneuvoalue (tunnus 734).....	31
4.3.9	Ulkoilualue (tunnus 742).....	33
4.3.10	Museo tai historiallinen rakennus (tunnus 772a).....	34
4.3.11	Luontokohde (tunnus 772c).....	35
4.3.12	Näköalapaikka (tunnus 772d).....	36
4.3.13	Muu nähtävyys (tunnus 772f)	37
4.3.14	Uintipaikka (tunnus 773a).....	38
4.3.15	Kalastuspaikka (tunnus 773b)	39
4.3.16	Hiihtohissi (tunnus 773c)	40
4.3.17	Golfkenttä (tunnus 773d)	41
4.3.18	Mökkimajoitus (tunnus 774a).....	42
4.3.19	Aamiaismajoitus (tunnus 774b)	43
4.3.20	Suoramyyntipaikka (tunnus 774c)	43
4.3.21	Käsityöpaja (tunnus 774d).....	44
4.3.22	Kotieläinpiha (tunnus 774e).....	44
4.3.23	Ratsastuspaikka (tunnus 774f).....	45
4.3.24	Muiden kohteiden opastus.....	45
4.4	Kolin alueen opastussuunnitelma.....	46
5	Matkailutiet.....	49
5.1	Via Karelia -matkailutie.....	49
5.2	Matkailuteiden reittiviitoitus	50
5.3	Matkailutietunnuksen käyttö palvelukohteiden opastuksessa	51
6	Opastuslupa ja opasteiden hankinta.....	52
7	Opastussuunnitelman toteuttaminen ja ylläpito	54
	Lähtöaineisto	55
	Liitteet	56

1 Lähtökohdat

Palvelukohteilla tarkoitetaan tienkäyttäjille palveluja tarjoavia palveluyrityksiä ja -toimintoja. Tällaisia ovat esim. hotellit, retkeilymajat, leirintäalueet, kahvila- ja ravintolapalvelut, erilaiset aktiviteetit ja nähtävyydet. Myös paljon liikennettä aiheuttavat kohteet, kuten uimapaidat, museot, huvipuistot ja laskettelukeskukset on opastettu opastusmerkein. Palvelukohdetunnuksin opastetaan lisäksi yleiseen turvallisuuteen ja matkantekoon liittyviä palveluita, joita ovat esimerkiksi ensiapu tai huoltoasema. Palvelukohteiden opastukseen käytetään erilaisia opastusmerkkejä ja kohdetunnuksia.

Opastusmerkkien asettaminen ja ylläpito ovat yleensä opastettavan kohteen ylläpitäjän vastuulla. Opastusmerkit edellyttävät tienpitäjän lupaa.

1.1 Palvelukohteiden opastusjärjestelmä

Maantiellä viitoituksen tarkoituksena on yhdessä asianmukaisen tiekartan kanssa, johon tienkäyttäjä tutustuu ennen matkalle lähtöä, opastaa tienkäyttäjää kohteeseen edullisinta reittiä. Palvelukohdeiden viitoitus täydentää reittiopastusta osoittamalla tienkäyttäjälle tämän matkan aikana tarvitsemia palveluja. Opastusjärjestelmän rakenne muodostuu kolmesta tasosta (kuva 1-1).

Kuva 1-1. Opastusjärjestelmän kolmitasoinen rakenne (Lähde: Tiehallinnon ohjejulkaisu: Palvelukohteiden viitoitus).

Ensimmäinen taso - Tiekartat ja tieverkon viitoitus

Tienkäyttäjä suunnistaa tieverkolla tiekartassa esitettyihin kohteisiin vertailemalla tiekarttaa ja tieverkon viitoitusta toisiinsa. Suunnistaminen tieverkolla on mahdollista tunnistamalla tienviitoista tiekartalla esiintyvät tienumerot ja maantieteelliset erisnimet.

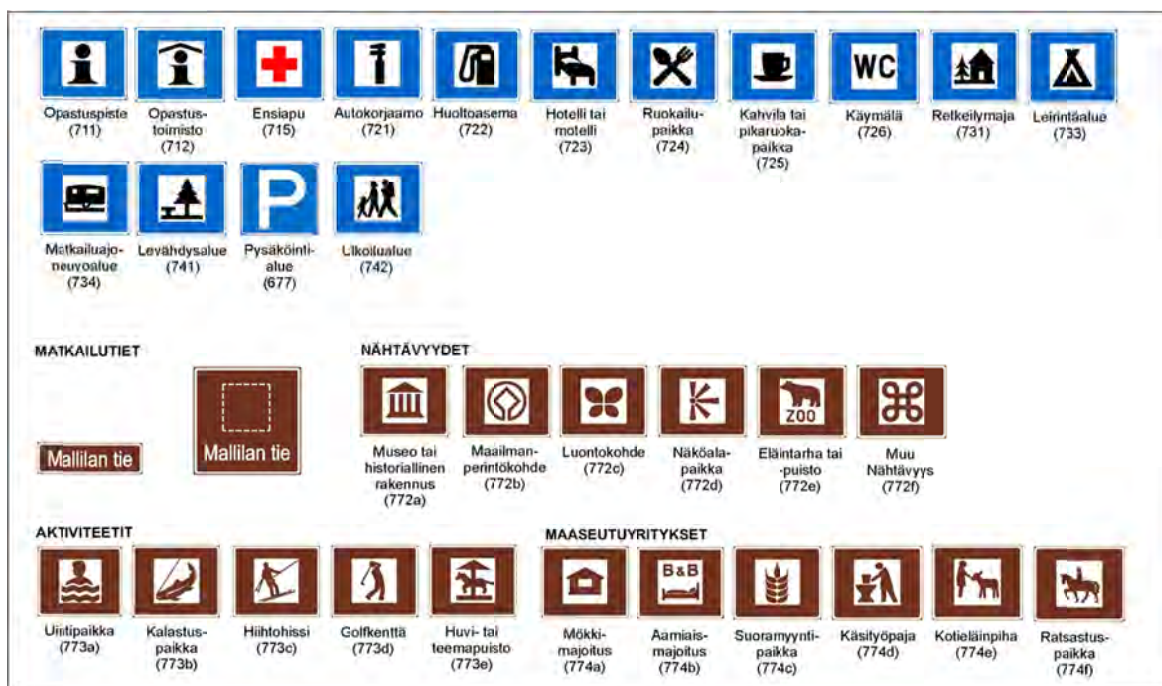
Toinen taso - Opastuspaikat

Kohdealueella tienkäyttäjä tarvitsee usein tarkempaa tietoa kohteen sijainnista tai monimuotoisempaa tietoa sijaintiympäristönsä palveluista kuin mitä tiekartta tarjoaa. Opastuspaikassa on vähintään ulko- tai sisätiloihin sijoitettu alueellinen opastuskartta (opastuspiste) tai sisätiloihin sijoitettu opastuspääte tai matkailuneuvontapiste (opastustoimisto).

kestäviä messuja, näyttelyjä, kokouksia, urheilutilaisuuksia tai muita tapahtumia, joihin saapuu runsaasti yleisöä paikkakunnan ulkopuolelta. Myös tilapäiset opasteet edellyttävät tienpitäjän eli maanteillä paikallisen ELY-keskuksen lupaa.

Palvelukohteiden opastusmerkeissä käytetään tieliikenneasetuksen mukaisia tunnuksia (kuva 1-3). Palvelukohteet voidaan ryhmitellä

- tienvarsi- ja palvelut
- majoituspalvelut
- nähtävyydet
- aktiviteetit
- maaseutuyritykset.

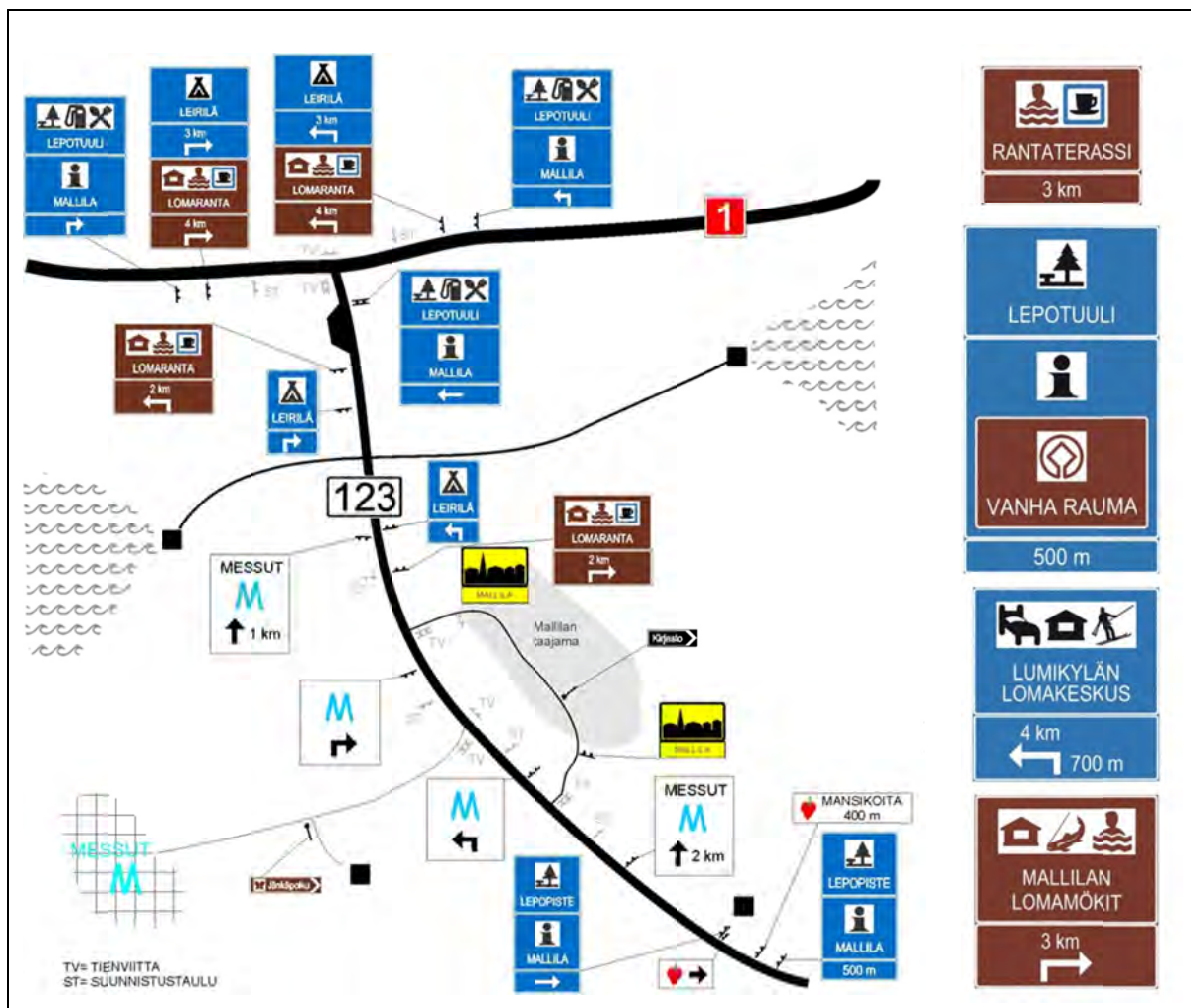
Kuva 1-3. Palvelukohteiden opastuksessa käytettävät tunnuks.

Kohdeopastuksessa voidaan käyttää mustapohjaisia osoiteviittoja muihin kuin edellä kuvattuihin palvelukohteisiin. Tyypillisiä mustapohjaisen osoiteviitan käyttökohteita ovat esimerkiksi erilaiset virastot ja laitokset, kirjasto, hautausmaa tai terveyskeskus. Mustapohjaista osoiteviittaa voidaan usein käyttää myös sellaisten kohteiden opastuksessa, joissa palvelukohteen tunnuksen edellytykset eivät täyty. Mustapohjaiset osoiteviitat eivät sisälly tähän suunnitelmaan.

Käytettävät värit

Palvelukohteiden opastusmerkeissä käytetään sinistä ja ruskeaa pohjaväriä. Opastusmerkin väri riippuu palvelukohteen sisällöstä. Sininen on perusväri osoitettaessa kaikille tienkäyttäjille, kuten matkailijoille, ammattiautoilijoille ja liikematkustajille tarkoitettua yleisesti matkoihin liittyvää palvelua (päätoiminnon tunnus 711 - 742). Ruskea on perusväri osoitettaessa vapaa-ajan matkailuun liittyvää palvelua (päätoiminnon tunnus 771 - 774). Kohteen päätunnus määrittää käytettävän pohjavärin. Opastusmerkeissä voidaan tarvittaessa yhdistää sekä sinistä että ruskeaa perusväriä. Esimerkkejä värien käytöstä palvelukohteiden opastusmerkeissä on kuvassa 1-4. Tarkemmin värien käytöstä eri tilanteissa on ohjejulkaisussa "Palvelukohteiden viitoitus".

Kuva 1-4. Esimerkkejä värien käytöstä palvelukohteiden opastusmerkeissä.

Palvelukohteiden opastusmerkkiuudistus vuonna 2007

Vuonna 2007 tehtiin laaja opastusmerkkiuudistus. Merkittävimmät muutokset olivat:

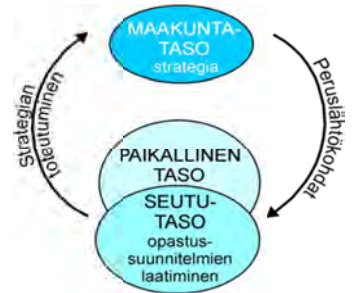
- Palvelukohteiden opastuksessa otettiin käyttöön runsaasti uusia tunnuksia (esim. museo tai historiallinen rakennus, luontokohde, näköalapaikka, eläintarha tai -puisto, golf-kenttä, huvi- ja teemapuisto, aamiaismajoitus, suoramyyntipaikka, käsityöpaja, kotieläinpiha ja ratsastuspaikka).
- Opastusmerkeissä otettiin käyttöön ruskea pohjaväri vapaa-ajan matkailuun liittyville palveluille.
- Uutena liikennemerkkinä otettiin käyttöön ruskeapohjainen palvelukohteen osoiteviitta ja sen ennakkomerkki, joissa voidaan esittää yksi ruskeapohjaisen merkkiryhmän tunnus.
- Aiemmin kokeilulupiin perustunut matkailuteiden viitoitus virallistettiin. Matkailutietunnusta on jatkossa mahdollista käyttää yksittäisen palvelukohteen tai matkailutieinformaatiota sisältävän opastuspaikan opastuksessa.
- Aiemmin maaseutuyritysten opastuksessa käytetty mustapohjainen "tähtämerkki" jäi pois ja maaseutuyritysten viitoitus tapahtuu jatkossa ruskeapohjaisten tunnusten avulla.

Palvelukohteiden viitoitus tulee muuttua uusien käytäntöjen mukaiseksi vuoden 2013 loppuun mennessä. Opastuspaikkojen viitoitus tuli uusiksi vuoden 2009 loppuun mennessä.

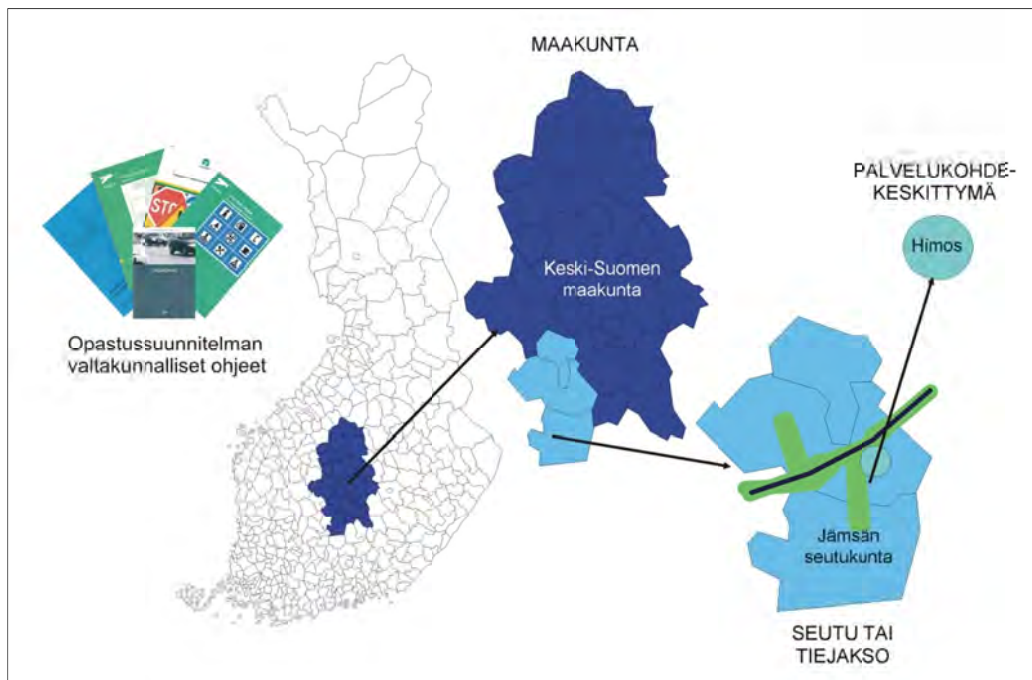
1.3 Palvelukohteiden seudullinen opastussuunnitelma

Palvelukohteiden alueellisia opastussuunnitelmia tehdään kolmella tasolla:

- 1. Palvelukohteiden maakunnallinen opastussuunnitelma**
 - Maakuntaa tai vielä laajempaa aluetta käsittävä opastussuunnitelma.
- 2. Palvelukohteiden seudullinen opastussuunnitelma**
 - Useita kuntia tai tiejaksoja käsittävä opastussuunnitelma.
- 3. Palvelukohteiden paikallinen opastussuunnitelma**
 - Esimerkiksi matkailualueita, kunnan keskustaajamaa tai ylipäätensä paljon palveluja käsittävän alueen opastussuunnitelma.

Vuonna 2008 laadittu Savo-Karjalan maakuntien opastussuunnitelma sisältää sekä Pohjois-Karjalan että Pohjois-Savon maakunnalliset osuudet. Tässä maakuntatason suunnitelmassa esitetyt periaatteet ja ratkaisut ovat ohjanneet tämän seututason suunnitelman laadintaa (kuva 1-5).

Kuva 1-5. Valtakunnalliset ohjeet ja maakuntatasoinen opastussuunnitelma ohjaavat seututasoisen suunnitelman laadintaa.

Seutukohtaisen palvelukohteiden opastussuunnitelman tavoitteina on

- edistää palvelukohteiden viitoituksen yleisten tavoitteiden toteutumista
- aikaansaada suunnittelualueelle yhtenäinen, selkeä ja ajallisesti kestävä sekä helposti ymmärrettävä viitoitusjärjestelmä, jossa on otettu huomioon vuonna 2007 muuttuneet opastusmerkit
- auttaa yrittäjiä ja muita kohdeopastusta tarvitsevia opastuksen suunnittelussa, toteuttamisessa ja ylläpidossa
- varmistaa yrittäjien tasa-arvoinen ja oikeudenmukainen kohtelu viitoittamalla samantyyppiset palvelut samalla tavalla
- lisätä opastuksen uskottavuutta huolehtimalla siitä, että viitoitettavien palvelujen laatu vastaa viitoituksen perusteella saatua mielikuvaa
- helpottaa ELY-keskusten lupakäsittelijöiden ja sidosryhmien tehtäviä opastusasioissa.

Seudullisessa opastussuunnitelmassa kartoitetaan kaikki viitoituskelpoiset palvelukohteet sekä inventoidaan kohteiden nykyinen viitoitus, täsmennetään yleisiä viitoitusperiaatteita alueellisiin olosuhteisiin paremmin sopiviksi ja laaditaan kartoille alueellisten periaatteiden mukaiset opastusmerkkisuunnitelmat.

Suunnitelmassa esitetään, millaisin opastusmerkein ja kuinka kaukaa yksittäisen palvelukohteen opastus voidaan toteuttaa. Suunnitelma ohjaa palvelukohteiden opastuksen toteuttamista, mutta lopullisesti yksittäisen kohteen opastuksen toteuttaminen ratkaistaan asiaa koskevan lupahakemuksen perusteella, jolloin tarkistetaan lupapäätökseen vaikuttavien tietojen ajantasaisuus. Suunnitelman avulla yrittäjät ja muut palvelukohteiden haltijat voivat arvioida opastuksen toteutustapaa ja laajuutta. Suunnitelma nopeuttaa lupakäsittelyä.

Vaikka tietty palvelukohde on suunnitelmassa merkitty opastettavaksi, ei tämä edellytä opastuksen toteuttamista, vaan asia on palvelukohteen haltijan ratkaistavissa. Toisaalta se, että tiettyä palvelukohdetta ei ole merkitty suunnitelmassa opastettavaksi, ei välttämättä estä opastusluvan saamista varsinkaan, mikäli tilanne on muuttunut suunnitelman laatimisvaiheessa käytettävissä olleista tiedoista. Epäselvissä tapauksissa kannattaa ottaa yhteyttä ELY-keskuksen lupayhdyshenkilöön, joka voi arvioida tilanteen ja antaa ohjeita ennen lupahakemuksen laatimista.

Kolin alueella paikallinen opastussuunnitelma

Kolin alueella on niin runsaasti erilaisia opastettavia kohteita, että osana tätä suunnitelmaa Kolin alueelle on laadittu tarkempi yksittäiset opastusmerkit sisältävä paikallinen opastussuunnitelma.

1.4 Suunnitelman rajauksia

Suunnitelma perustuu vuoden 2011 tilanteeseen

Palvelukohteiden osalta suunnitelman lähtökohtana on vuoden 2011 tilanne. Tilanne kuitenkin muuttuu jatkuvasti: uusia palvelukohteita syntyy, vanhoja poistuu ja toimivien kohteiden palvelutarjonta muuttuu, jolloin voi olla tarpeen tarkistaa opastuksen sisältöä ja laajuutta. Tämän vuoksi suunnitelma on ohjeellinen ja tilanne tarkistetaan opastuslupahakemuksen käsittelyvaiheessa.

Suunnitelma koskee maanteitä

Tienpitäjä päättää liikennemerkkien asettamisesta. Tienpitäjänä toimii maanteillä ELY-keskus, kaduilla kunta ja yksityisteillä yksityistiekunta. Palvelukohdeopasteiden asettaminen edellyttää tienpitäjän lupaa.

Tämä suunnitelma koskee valtion maanteitä. Katuja ja yksityisteitä on käsitelty opastuksen jatkuvuuden varmistamiseksi tapauksissa, joissa maantieltä alkava viitoitus on tarpeen johtaa kadun tai yksityistien kautta.

2 Suunnittelualue

Suunnittelualue käsittää Pielisen Karjalan alueen eli Juuan, Lieksan, Nurmeksien ja Valtimon kuntien alueen. Pielisen Karjalan asukasluku on noin 23 500 henkilöä. Suunnittelualueen väkimäärä kasvaa selvästi kesäkausina matkailijoiden ja kesäasukkaiden ansiosta.

Alueen päätaajamia ovat Lieksan ja Nurmeksien kaupungit sekä Juuan ja Valtimon kirkonkylät. Tärkeimpiä matkailualueita ovat Koli ja Ruunaan retkeilyalue.

Alueen tieverkko

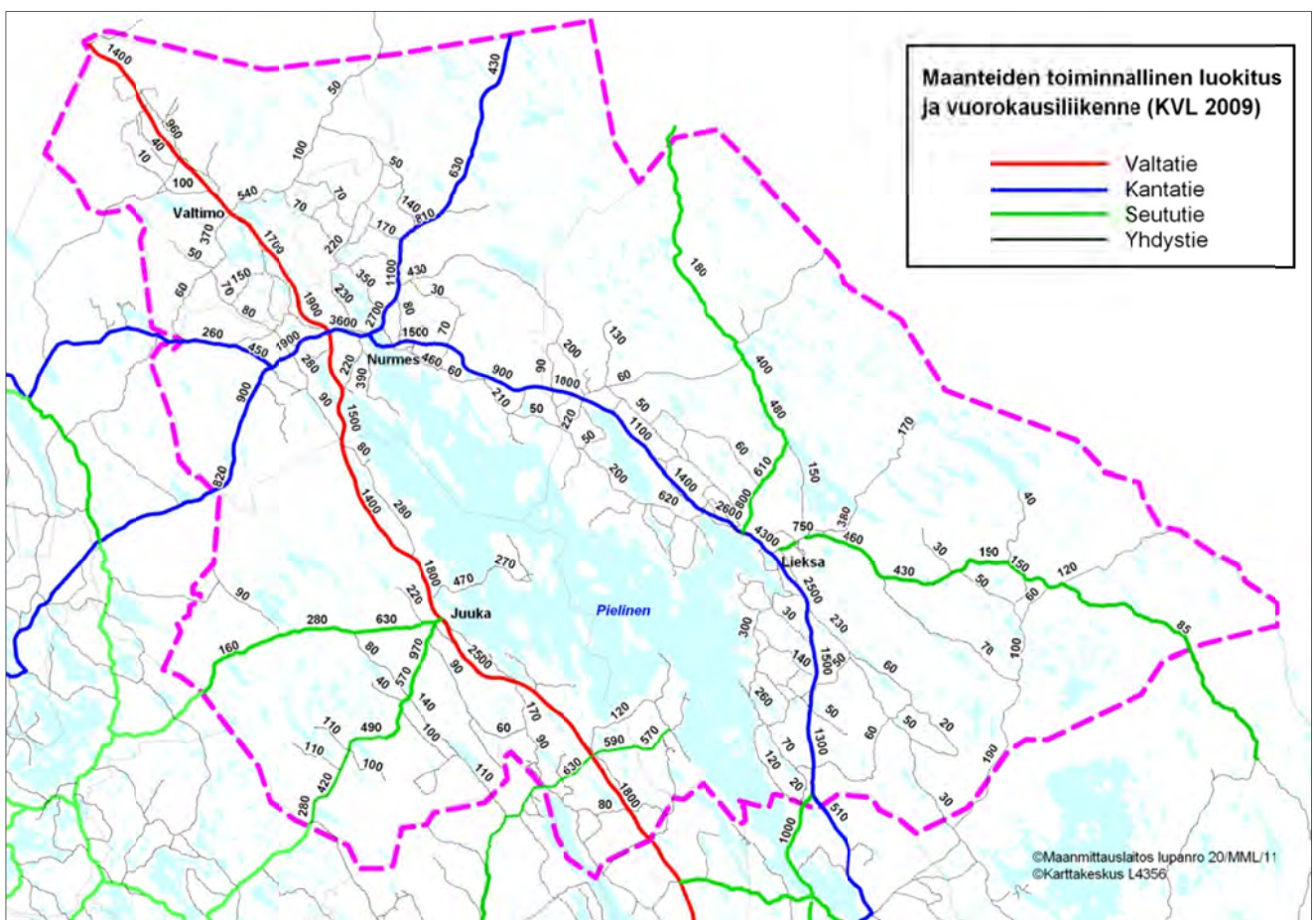
Maanteitä suunnittelualueella on yhteensä 1705 km. Näistä

- valtateitä 122 km
- kantateitä 173 km
- seututeitä 201 km
- yhdysteitä 1210 km

Suunnittelualueen kautta kulkevia pääteitä ovat (kuva 2-1):

- Joensuun - Nurmeksien - Kajaanin valtatie 6
- Joensuun - Lieksan - Nurmeksien kantatie 73
- Siilinjärven - Nurmeksien - Kuhmon kantatie 75
- Iisalmen - Rautavaaran - Nurmeksien kantatie 87.

Pääteitä täydentää laaja seutu- ja yhdystieverkko.

Kuva 2-1. Suunnittelualueen maanteiden toiminnallinen luokitus ja liikennemäärät.

Alueen erikoisuus on Manner-Suomen ainoa virallinen jäätie Pielisen poikki Kolilta Vuonistahteen. Tällä ei kuitenkaan ole merkitystä palvelukohteiden opastuksen kannalta, koska pysyvää opastusta ei voida osoittaa jäätien kautta.

Palvelukohteiden opastuksen toteuttamismahdollisuuksien kannalta maantiet on jaettu kolmeen ryhmään:

- moottoritie ja moottoriliikennetie
- valtatie ja kantatie
- seututie ja yhdystie.

Suunnittelualueella ei ole moottori- tai moottoriliikenneteitä, joilla palvelukohteiden opastuksen kannalta on tiukimmat periaatteet. Valta- ja kantateitä, joilla opastuskynnys on muuta tiestöä tiukempi, on yhteensä 295 km. Pääosa maantieverkosta yhteensä 1411 km on seutu- ja yhdysteitä, joille opastuksen järjestäminen on helpompaa.

Lieksan ja Nurmeksien kaupunkitaajamissa maanteitä ovat ainoastaan läpi tai ohi kulkevat kantatiet, muuten väylät ovat katuja. Juuan ja Valtimon kirkonkylien pääväylät ovat maanteitä.

Matkailun ja yritystoiminnan organisaatiot

Matkailuun liittyvät alueelliset myynti- ja markkinointiorganisaatiot ovat keskeinen yhteistyötaho alueellisia opastussuunnitelmia laadittaessa. Ne toimivat usein opastustoimistojen ylläpitäjinä. Ne tuntevat hyvin alueen matkailuyrittäjät ja heidän opastustarpeensa.

Kunnan tehtävänä on edistää ja tukea oman alueensa matkailua ja matkailuyrittäjiä. Kunnat tuottavat matkailuesitteitä ja muuta matkailua tukevaa aineistoa. Usein kunnat ovat mukana ylläpitämissä opastustoimistoja. Maanteiden levähdys- ja pysäköintipaikoilla ja muilla yleisillä paikoilla sijaitsevien opaskarttojen ylläpito on yleensä kuntien vastuulla. Kuntapuolella matkailuasoiden organisointi on toteutettu vaihtelevasti; osassa kuntia on matkailuasioita hoitavaa omaa henkilöstöä, mutta yleisesti kunnat ostavat palveluja matkailun myynti- ja markkinointiorganisaatioilta, joissa ne ovat osakkaina tai omistajina.

Karelia Expert Matkailupalvelu Oy Pohjois-Karjalan matkailun alueorganisaatio, joka vastaa alueen yhteisestä matkailumarkkinoinnista, tuotekehityksestä, kokous- ja kongressipalvelujen tuottamisesta, matkailupalvelujen myynnistä sekä matkailuneuvonnasta. Markkinointi- ja myyntityön lisäksi yhtiö osallistuu maakunnan matkailun kehittämistyöhön erilaisten hankkeiden, asiantuntijaroolin ja strategiatyön kautta.

Pielisen Karjalassa yhtiöllä on matkailuneuvontatoimistot Kolilla, Lieksassa ja Nurmeksessa, joista Nurmeksien toimisto hoitaa myös Valtimon matkailuneuvontaa.

Kolin matkailuyhdistys ry on Kolin matkailualueen yritysten ja -organisaatioiden sekä matkailun kehittämistä tukevien yksityishenkilöiden yhteistyöjärjestö. Yhdistyksen tarkoituksena on kehittää Kolin ja Pielisen Karjalan matkailua yritysten yhteistoiminnan kautta sekä lisätä alueen vetovoimaisuutta ja tunnettavuutta. Samoin yhdistys valvoo alueen yritysten ja kiinteistönomistajien yhteisiä etuja. Yhdistyksellä on noin 60 jäsentä.

Pielisen Karjalan Kehittämiskeskus Oy (PIKES) on Lieksan ja Nurmeksien kaupunkien sekä Valtimon kunnan omistama yhtiö. Yhtiö tuottaa yrityspalveluja ja -neuvontaa, toteuttaa kehityshankkeita, huolehtii seutumarkkinoinnista, tekee edunvalvontaa sekä edistää ja toteuttaa seutuyhteistyötä. Yhtiö toteuttaa mm. erilaisia matkailun kehittämishankkeita.

Juuan kunta ostaa yrityspalveluita Joensuun Seudun Kehittämissyhtiö Josek Oy:ltä. Josek Oy palvelee yrityksiä, kehittää seudun vetovoimaisuutta ja kilpailukykyä, markkinoi seudun osaamista ja vahvuuksia, koordinoi seudun yrityksiä palvelevien organisaatioiden yhteistyötä, käynnistää ja toteuttaa kehityshankkeita, lisää seudulla toimivien yritysten toimintaedellytyksiä ja keskinäistä yhteistyötä sekä hankkii ja synnyttää seudulle uusia yrityksiä.

Palvelukohdeyrittäjistä suuri osa kuuluu Suomen yrittäjät -järjestöön, jolla on paikallisyhdistykset kaikissa Pielisen Karjalan kunnissa.

3 Opastuksen nykytila

3.1 Nykyinen palvelukohteiden viitoitus

Nykyinen opastus on inventoitu ja digikuvattu suunnittelutyön maastokäyntien yhteydessä. Inventointi koskee lähinnä maanteiden varsilla olevaa opastusta, joten pelkästään taajamien katuverkolla tai yksityisteillä olevilla opasteilla viitoitettut kohteet eivät sisälly kattavasti esitettäviin lukuihin. Nykytilan inventointi koskee lähinnä opastustauluja, mutta ei kattavasti osoiteviitoja.

Suunnittelualueella on kirjattu kaikkiaan runsas 150 palvelukohdetta. Näistä nykyisellään 86 kohdetta on opastettu maanteillä olevilla opastustauluilla (taulukko 3-1).

Opastettuja kohteita on kunnittain seuraavasti:

- Juuka 17 kohdetta
- Lieksa 35 kohdetta
- Nurmes 23 kohdetta
- Valtimo 11 kohdetta.

Päätunnuksen mukaan luokiteltuna yleisimpiä kohteita ovat:

- mökkimajoitus (tunnus 774a) 20 kohdetta
- opastuspiste (tunnus 711) 15 kohdetta
- hotelli tai motelli (tunnus 723) 9 kohdetta

Osoiteviitoin opastettujen kohteiden määrästä ei ole tarkkaa tietoa.

Taulukko 3-1. Nykyisin maanteiltä opastustauluin opastetut palvelukohteet kunnittain päätunnuksen mukaan.

Päätunnus	Kunta				Yhteensä
	Juuka	Lieksa	Nurmes	Valtimo	
711	4	5	5	1	15
712		3	1		4
722	2		2		4
723	2	4	3		9
724				2	2
725		1			1
731		2			2
734	1				1
742	1				1
772a		1		1	2
772c		4		2	6
772f	3	1	2		6
773b	1	2	1		4
773c		2			2
773d			1		1
774a	2	9	7	2	20
774b				2	2
774c	1			1	2
774e		1			1
774f			1		1
Yhteensä	17	35	23	11	86

3.2 Huomioita palvelukohteiden viitoituksesta

Palvelukohteiden opastus on syntynyt vuosien kuluessa, kun uusien kohteiden opasteita on lisätty entisten joukkoon. Erityisesti Kolin alueella opastus on kirjavaa ja epäyhtenäistä. Kirjavuutta lisää erilaisten omatekoisten opasteiden suuri määrä.

Osa opasteista on melko iäkkäitä ja heikkolaatuisia eivätkä siten anna kovin houkuttelevaa kuvaa opastettavasta palvelusta. Opastusmerkkiiudistuksessa v. 2007 käyttöön otetuja ruskeapohjaisia opasteita on toistaiseksi melko vähän, vain muutaman kohteen opastuksessa.

Nykyisin viitoitetuista kohteista kaikki eivät välttämättä täytä enää viitoituskriteerejä. Joissakin kohteissa toiminta on loppunut tai muuttunut niin merkittävästi, että opastusmerkit on tarpeen poistaa tai opastuksen laajuutta on tarpeen muuttaa. Joiltain osin opastusta on uusittu ja muutettu, mutta vanhoja, usein haalistuneita opasteita on jäänyt poistamatta.

Kohteen palvelusisällön muuttumisen vuoksi joidenkin opasteiden tunnuksissa on tarkistamisen tarvetta. Erityisesti v. 2007 tapahtunut kohdetunnusten uusiminen ja lisääminen tuovat muutostarpeita. Varsinkin maaseutuyritysten ja nähtävyyksien osalta tunnusvalikoima on muuttunut ja laajentunut. Esimerkiksi aikaisemmat mustapohjaiset maaseutuyritysoasteet (tähti-merkki) tulee korvata uusilla ruskeapohjaisilla opasteilla, jolloin voidaan hyödyntää opastusmerkkiiudistuksen yhteydessä käyttöön otetut uudet ja monipuolistuneet tunnuksat. Tunnusvalikoiman laajentaminen mahdollistaa opastuksen toteuttamisen joillekin sellaisille kohteilla, joita ei aikaisemmin ole voitu opastaa.

Kaikkiaan maastoinventointi on antanut vaikutelman, että opasteiden läpikäynti ja tarvittavilta osin uusiminen on tarpeellista ja osalla merkeistä välttämätöntäkin ennen opastusmerkkiiudistuksen vuoteen 2013 ulottuvan siirtymäkauden päättymistä. Opasteita voidaan pitää yrityksen tai muun kohteen käyntikorttina, jolloin huonokuntoinen opaste ei anna hyvää kuvaa kohteesta.

*Kuva 3-1.
Opastusta uusittaessa tienvarsille on jäänyt vanhoja ja usein huonokuntoisia opasteita, jotka pitäisi poistaa. Kuvassa Kolin sataman maantiellä 5046 oleva haalistunut vanha opaste.*

4 Palvelukohteiden opastus

4.1 Opastuksen yleisperiaatteet

Palvelukohteiden opastuksessa käytetään:

- Opastustauluja yleensä silloin, kun kohdetta opastetaan kauempaa ja opastettava reitti kääntyy liittymissä.
- Osoiteviittaa ja mahdollisesti osoiteviitan ennakkomerkkiä kohteen lähiopastuksena.

Kuva 4-1. Esimerkki opastustaulusta (A-tyyppi).

Kuva 4-2. Esimerkki osoiteviitasta.

Opastusetaisyyteen eli siihen, kuinka kaukaa opastus voidaan aloittaa, vaikuttavat:

- Palvelukohteen luonne ja sisältö
 - erilaiset palvelukohteet opastetaan eri tavoin (vrt. esimerkiksi huvipuisto/mökkimajoitus)
 - mm. laatutekijät, kapasiteetti ja kävijämäärä vaikuttavat
- Sijainti suhteessa muihin vastaaviin palveluihin ("kilpailutilanne")
 - esim. majoitus- tai ravitsemisliikkeistä opastetaan pääsääntöisesti lähimmät kohteet
- Palvelukohteen sijainti ja tieluokka
 - taajamissa opastus on rajatumpaa kuin muualla
 - taajamien ulkopuolella tien luonne ja -luokka vaikuttavat opastukseen
 - moottoritie ja moottoriliikennetie ovat rajatuimpia
 - valtatiellä ja kantatiellä on rajoituksia
 - seututiellä ja yhdystiellä voidaan opastaa etäämpää.

Muita opastuksessa käytettäviä periaatteita ovat:

- Palvelukohteiden opastusmerkeissä voi esiintyä vain opastuskriteerit täyttävien toimintojen tunnuksia riippumatta siitä, onko kyseessä kohteen pää- tai oheistoiminto. Pitkiä opastusetaisyyksiä käytettäessä opastuskriteerien tulee täytyä selkeästi.
- Tienkäyttäjä muodostaa mielikuvan palvelukohteesta viitoituksessa esitettyjen tunnusten perusteella. Tämän vuoksi kohteesta on löydyttävä vähintään opastusmerkissä esitetty palvelut kullekin palvelulle tyypillisenä ja säännöllisenä aukioloaikana.
- Toimintakauden päättyessä opastusmerkki tulee poistaa tai peittää. Yksittäinen tunnus tulee peittää silloin, kun sitä vastaavaa kausittaista palvelua ei ole tarjolla muun toiminnan jatkuessa.
- Palvelukohde viitoitetaan aina opastuksen aloituskohdasta perille saakka.

Yksittäistä opastustaulua koskevia periaatteita:

- Palvelukohteen opastustaulussa voidaan esittää viitoitettavasta kohteesta enintään kolme tärkeintä viitoituskriteerit täyttävän palvelun tunnusta, jotka asetetaan tärkeysjärjestykseen vasemmalta oikealle.
- Liikenneturvallisuussyistä samassa pystytystelineessä voi olla enintään kolmen kohteen tai palvelun opastustaulut, joissa voidaan esittää yhteensä enintään kymmenen tienkäyttäjälle tarkoitettua tietoa.
- Liittymän yhdellä tulosuunnalla voi tieverkon viitoitukseen kuuluvan suunnistustaulun lisäksi olla palvelukohteiden opastusmerkkejä enintään kahdessa pystytystelineessä, joista vain toisessa saa olla B-tyypin palvelukohteen opastustauluja.

Pääteillä tai matkailukohteissa, joiden liittymissä saattaa olla "ylitarjontaa" liittyvien teiden suunnassa oleviin kohteisiin, pyritään eri palvelukohteiden opasteita yhdistämään samaan pystytystelineeseen. Tämän vuoksi on suositeltavaa, että yritykset jo opastuslupaa hakiessaan neuvottelevat yhteisten opastustaulujen toteuttamisesta.

Jos viitoitettavia palveluja on niin paljon, ettei kaikkien kohteiden opastusmerkkejä saada mahtumaan liittymän yhdellä tulosuunnalla kahteen palvelukohteen opastusmerkkejä sisältävään pystytystelineeseen, viitoitetaan palvelukohteet yleensä opastuspisteen kautta. Tällöin tienkäyttäjää opastetaan opastuspisteessä olevilla opastuskartoilla mahdollisimman monipuolisesti alueen palveluista, myös sellaisista, joita ei voida kohdekohtaisesti osoittaa palvelukohteiden opastusmerkeillä.

4.2 Suunnitelman laatiminen ja sisältö

Suunnitelman pohjaksi on koottu tiedot palvelukohteista, jotka saattavat tulla kysymykseen opastettavina kohteina. Tavoitteena on ollut saada kattava luettelo suunnittelualueen palvelukohteista.

Palvelukohdetiedot on koottu seuraavista lähteistä:

- Päälähteenä ovat olleet kuntakohtaiset yritysrekisterit (saatu PIKES:iltä ja JOSEK:ilta)
- Hyödynnetty vuonna 2008 laaditun maakunnallisen opastussuunnitelmatyön yhteydessä eri tahoilta koottu aineisto:
 - Museovirasto (*merkittävät museot, historialliset rakennukset ja muut historialliset nähtävyydet*)
 - Pohjois-Karjalan taidetoimikunta (*merkittävät taiteelliset nähtävyydet*)
 - Pohjois-Karjalan ympäristökeskus (*merkittävät luonnonnähtävyydet ja luontokohteet*)
 - Metsähallitus (*kansallispuistot, luontokeskukset sekä merkittävät luonnonsuojelu- ja ulkoilualueet*)
 - Suomen Matkailuorganisaatioiden yhdistys - SUOMA ry (*kansainvälisen vihreävalkoisen i-tunnuksen käyttöoikeuden saaneet opastustoimistot*).
- Erilaiset matkailu- ja kuntaesitteet sekä internetissä että paperisina.
- Kuntayhdyshenkilöiden tekemät täydennykset ja tarkistukset.

Suunnittelutyön pohjaksi on löytynyt runsaat 150 erilaista palvelukohdetta. Palvelukohteista on suunnitelman liitteeksi 1 koottu luettelo, joka sisältää yrityksen/kohteen nimi- ja osoitetiedot, kohteen palvelun sisältökuvauksen (josta arvioitu päätunnus ja sivutunnukset), palvelujen määrä- ja laatutietoja sekä muuta opastuksen toteuttamiseen vaikuttavaa informaatiota. Yhteenveto suunnitelmassa käsitellyistä palvelukohteista on taulukossa 4-1.

Taulukko 4-1. Suunnittelualueen palvelukohteet (potentiaaliset opastettavat kohteet) palvelun tyypin (pää-tunnus) ja kunnan mukaan.

Pää-tunnus	Kunta				Yhteensä
	Juuka	Lieksa	Nurmes	Valtimo	
711	6	5	5	1	17
712		3	1		4
721	2	6	8	1	17
722	2	4	2	1	9
723	2	5	4		11
724		1		3	4
725		2			2
731		4			4
734	1	1			2
742	1				1
772a	1	2	2	1	6
772c		4		3	7
772d	1	1		2	4
772f	4	3	3	1	11
773a	1		1	1	3
773b	1	2	1		4
773c		2			2
773d			1		1
774a	9	14	9	2	34
774b		2	1	3	6
774c	1			1	2
774d				1	1
774e		1			1
774f		2	2		4
Yhteensä	32	64	40	21	157

 711.	 772 a.
 712.	 772 b.
 715.	 772 c.
 721.	 772 d.
 722.	 772 e.
 723.	 772 f.
 724.	 773 a.
 725.	 773 b.
 726.	 773 c.
 731.	 773 d.
 733.	 773 e.
 734.	 774 a.
 741.	 774 b.
 742.	 774 c.
	 774 d.
	 774 e.
	 774 f.

Kunnittain palvelukohteita on seuraavasti:

- Juuka 32 kohdetta
- Lieksa 64 kohdetta
- Nurmee 40 kohdetta
- Valtimo 21 kohdetta.

Eniten kohteita sisältyy seuraaviin päätunnuksen mukaisiin ryhmiin:

- mökkimajoitus (tunnus 774a) 34 kohdetta
- opastuspiste (tunnus 711) 17 kohdetta
- autokorjaamo (tunnus 721) 17 kohdetta
- hotelli tai motelli (tunnus 723) 11 kohdetta
- muu nähtävyys (tunnus 772f) 11 kohdetta.

Palvelukohteista osa sijaitsee kaupunkien tai kirkonkylien taajama-alueella, jolloin maantieltä alkava opastus ei aina tule kysymykseen. Liitteenä olevassa kohdeluettelossa on osa tällaisista kohteista, vaikka niille ei ole esitetty maanteiltä alkavaa opastusta. Kadulta alkava opastus saattaa kuitenkin tällaisille kohteille olla hyvin mahdollinen.

Opastussuunnitelman laatiminen

Suunnitelmaa laadittaessa on maastokäynnein pyritty tarkistamaan palvelukohteiden nykytila, toiminnan laajuus ja sisältö sekä muut opastukseen vaikuttavat seikat. Maastokäyntien yhteydessä kohteita arvioitaessa on käytetty apuna kuntayhdyshekilöiden paikallistuntemusta. Lisäksi tietoja on täydennetty internetistä, erilaisista esitteistä ja muista lähteistä.

Suunnitelmaluonnosten pohjalta on pidetty yrittäjille ja muille sidosryhmille tarkoitettua esittely- ja keskustelutilaisuuksia Juuassa ja Nurmeksessa. Näihin tilaisuuksiin osallistuneet noin 30 palvelukohteiden edustajaa ovat osaltaan tarkistaneet kohdetiedot ja tehneet esityksiä opastuksen järjestämiseksi. Suunnitelmaluonnokset ovat loka-marraskuussa 2011 olleet internetissä nähtävillä ja kommentoitavissa, jolloin niistä on saatu runsaasti palautetta. Palaute on mahdollisuuksien mukaan otettu huomioon suunnitelmaa viimeisteltäessä.

Kuva 4-3. Maastokäynneillä on selvitetty ja kuvattu nykyinen opastus. Esimerkiksi maantiellä 504 Kolin kylälle tultaessa opastustauluissa on aivan liikaa informaatiota ohikulkijan omaksuttavaksi.

Suunnitelman sisältö

Suunnitelma koostuu:

- palvelukohdeluettelosta
- suunnitelmakartoista
 - aluekartoista noin 1:150 000 (6 kpl)
 - taajamakartoista (Juuan, Lieksan, Nurmeksen ja Valtimon taajamat)
 - Kolin alueen tarkemmasta suunnitelmakartasta.

Palvelukohdeluettelo sisältää tiedot kohteista, palvelun sisällöstä (ehdotus viitoituksessa käytettäviksi päätunnukseksi ja sivutunnuksiksi) ja esityksen opastuksen toteuttamistavasta (opastustaulut, osoiteviitta). Suunnitelmissa esitetyt tunnukset ovat suunnittelijan käsitys kohteen palveluista. Merkkien toteutuksessa käytettävät päätunnus ja sivutunnus ratkaistaan lupapäätöksessä luvanhakijan esityksen pohjalta ja ne voivat poiketa suunnitelmasta. Luetteloon on lupakäsittelyä palvelemaan otettu myös sellaisia kohteita, joille ei maanteiltä alkavaa opastusta pidetä mahdollisena. Osa taajamissa sijaitsevista kohteista voitaneen opastaa katuverkolta, mutta tähän ei suunnitelmassa oteta kantaa.

Suunnitelmakartat sisältävät esityksen opastettavista kohteista ja opastuksen laajuudesta. Karttoissa on eri väreillä kuvattu nykytilanne ja muutokset nykytilanteeseen.

Suunnitelman mukaan opastustauluihin voidaan maanteiltä opastaa 92 kohdetta (taulukko 4-2), kun nykyisellään opastustauluihin opastettuja kohteita on 87 kohdetta.

Taulukko 4-2. Suunnitelmassa opastustauluihin opastettaviksi esitettävät kohteet palvelun tyypin (pätunnus) ja kunnan mukaan.

Pätunnus	Kunta				Yhteensä
	Juuka	Lieksa	Nurmes	Valtimo	
711	6	5	5	1	17
712		3	1		4
722	2		2	1	5
723	2	5	4		11
724				2	2
725		1			1
731		3			3
734	1				1
742	1				1
772a		1		1	2
772c		4		2	6
772f	2	2	2		6
773b	1	2	1		4
773c		2			2
773d			1		1
774a	2	10	7	2	21
774b				2	2
774c				1	1
774e		1			1
774f			1		1
Yhteensä	17	39	24	12	92

Kunnittain opastustauluihin opastettavia kohteita on seuraavasti:

- Juuka 17 kohdetta
- Lieksa 39 kohdetta
- Nurmes 24 kohdetta
- Valtimo 12 kohdetta.

Eniten kohteita sisältyy seuraaviin arvioitun päätunnuksen mukaisiin ryhmiin:

- mökkimajoitus (tunnus 774a) 21 kohdetta
- opastuspiste (tunnus 711) 17 kohdetta
- hotelli tai motelli (tunnus 723) 11 kohdetta

Suunnittelualueella on paljon osoiteviittaopastuksen kriteerit täyttäviä palvelukohteita. Nämä kohteet on esitetty suunnitelmakartoilla, mutta niille ei ole esitetty opastusreittejä, koska osoiteviitta tulee kohteen kohdalle lähimmälle maantielle. Tarvittaessa voidaan käyttää osoiteviitan ennakkomerkkiä, mikäli nopeaksoitutus on 80 km/h tai suurempi tai jos kohteeseen johtavasta liittymästä halutaan varoittaa ennakkoon.

Osoiteviitalla ja tarvittaessa osoiteviitan ennakkomerkillä opastettavia kohteita suunnitelmassa on yhteensä 35 kohdetta (taulukko 4-3). Lisäksi osalle kohteita voidaan käyttää mustavalkoista osoiteviitaa.

Taulukko 4-3. Suunnitelmassa osoiteviitalla ja tarvittaessa osoiteviitan ennakkomerkillä opastettavaksi esitettävät kohteet palvelun tyypin (pätunnuks) ja kunnan mukaan.

Pätunnuks	Kunta				Yhteensä
	Juuka	Lieksa	Nurmes	Valtimo	
721	1	1		1	3
731		1			1
734		1			1
772a	1	1			2
772c				1	1
772d		1			1
772f	2			1	3
773a	1		1	1	3
774a	6	3	2		11
774b		2	1	1	4
774c	1				1
774d				1	1
774f		2	1		3
Yhteensä	12	12	5	6	35

Kunnittain kohteita on seuraavasti:

- Juuka 12 kohdetta
- Lieksa 12 kohdetta
- Nurmes 5 kohdetta
- Valtimo 6 kohdetta.

Yleisin osoiteviittakohde on mökkimajoitus (tunnus 774a) yhteensä 11 kohteessa.

4.3 Suunnitelman sisältö palvelukohdetyypeittäin

Seuraavassa käydään läpi suunnitelmaa palvelukohdetyypeittäin kohteen päätunnuksen mukaan ryhmiteltynä. Kunkin tunnuksen osalta on koottu:

- Tunnuksen käyttöperiaatteet lyhyesti. Tarkemmin tunnuksen käyttöohjeet on kuvattu *Palvelukohteiden viitoitus*-ohjejulkaisussa.
- Palvelukohteiden opastuksen nykyinen tilanne.
- Opastussuunnitelman sisältö ja muutokset nykytilaan nähden.

4.3.1 Opastuspiste (tunnus 711)

Tunnuksen käyttö

Merkillä voidaan osoittaa opastuspiste, jossa on vähintään alueen palveluja osoittava opastuskartta. Opastuspisteenä voidaan osoittaa myös sellaiset miehitetyt opastustoimistot, joille ei ole myönnetty kansainvälisen vihreävalkoisen i-tunnuksen käyttöoikeutta.

Taajamassa oleva opastuspiste viitoitetaan lähiopastuksena kaikilta merkittäviltä tulosuunnilta taajamaan saavuttaessa. Maanteilla voidaan osoittaa levähdysalueella oleva tienvarsipalveluihin kuuluva opastuspiste.

Kuva 4-4. Tyypillinen opastuspiste sisältää kartan maantien levähdys- tai pysäköintialueella. Kuvassa Lounatlammen opastuspiste kantatiellä 73 Nurmeksessa.

Opastuksen nykytila

Inventoinnin mukaan suunnittelualueella on 17 opastuspistettä, joista 15 on opastettu nykyisin opastustauluin. Opastuspisteitä on pääteiden varsilla, huoltoasemien pihoissa ja taajamien keskusta-alueilla. Ruunaan retkeilyalueelle ja Paalasmaan saaristoon johtavien teiden varsilla on alueelliset opastuspisteet ja Herajärven kierrokselle on oma opastuspisteensä Jerossa. Taajamien teollisuusalueilla on lisäksi opastuspisteitä, mutta ne ovat katuverkolla eivätkä sisälly tähän suunnitelmaan.

Opastuspisteiden karttojen ylläpito on pääosin kuntien vastuulla. Osalla alueista on lisäksi mainosalan yritysten ylläpitämiä mainostauluja, joihin ne myyvät maksullista esittelytilaa. Pääosin opastuspisteiden kartat ja muu informaatio ovat hyvätasoisia.

Suunnitelma

Maanteilla opastuspisteitä osoittavien opastusmerkkien ylläpito on tienpitäjän ELY-keskuksen vastuulla. Pääosin opastusmerkit ovat kunnossa ja uusittu v. 2007 muutettujen ohjeiden mukaisiksi. Juuan alueella olevassa opastuksessa aikaisemmin käytetty teksti "Opastus Information" pitäisi korvata uusien ohjeiden mukaisesti i-tunnuksella.

Ruunaan retkeilyalueelle sekä Paalasmaan saaristoon johtavilla maanteilla olevat opastuspisteet tulisi varustaa asianmukaisin opastusmerkein. Juuan torin laidassa sijaitsevalle opastuskartalle esitetään opastustaulua maantieltä 506.

4.3.2 Opastustoimisto (tunnus 712)

Tunnuksen käyttö

Merkillä voidaan osoittaa kunnan tai matkailusta huolehtivan järjestön opastustoimisto, josta matkailijat voivat saada aluetta koskevia tietoja.

Viitoitettavan opastustoimiston tulee täyttää kansainvälisen vihreävalkoisen i-kilven käyttöehdot. Jos opastustoimisto ei ole avoinna ympäri vuorokauden suositellaan, että toimiston ulkopuolelle sijoitetaan valaistu tai valaistussa ympäristössä oleva opastuskartta.

Taajamassa oleva opastustoimisto viitoitetaan lähiopastuksena kaikilta merkittäviltä tulosuunnilta taajamaan saavuttaessa. Taajaman ulkopuolella opastetaan tienvarsipalveluihin kuuluva opastustoimisto.

Kuva 4-5. Karelia Expert Oy:n ylläpitämä opastustoimisto Kolin kylällä. Karelia Expertillä on opastustoimistot myös Lieksan ja Nurmeksen keskustoissa.

Opastuksen nykytila

Suunnittelualueelle on kolme Karelia Expert Oy:n ylläpitämää opastustoimistoa Lieksassa, Nurmeksessa ja Kolin kylällä. Kolin Luontokeskus Ukossa on lisäksi opastustoimisto. Kunnantoimistojen aulassa tai neuvonnassa on tarjolla matkailijoita palvelevaa esiteaineistoa ja neuvontaa, mutta nämä eivät ole varsinaisia opastustoimistoja eikä niitä ole yleensä opastettu sellaisina.

Suunnitelma

Opastustoimistojen opastusta esitetään parannettavaksi Lieksassa kantatiellä 73 ja Nurmeksessa laajennettavaksi kantatieltä 75 alkavaksi. Myös Kolin kylän opastustoimiston opastusta esitetään muutettavaksi osana koko Kolin alueen opastuksen uusimista.

4.3.3 Huoltoasema (tunnus 722) ja autokorjaamo (tunnus 721)

Huoltoasema-tunnuksen käyttö (tunnus 722)

Huoltoaseman sijainti osoitetaan ensisijaisesti öljy-yhtiön tunnuksella varustetulla myyntipaikkakilvellä. Kilpi asetetaan huoltoaseman kanssa samalle puolelle tietä paikkaan, josta se mahdollisuuksien mukaan näkyy tien suunnassa vähintään 300 metrin päähän sillä tiellä, jonka liikennettä asema pääasiallisesti palvelee.

Merkkiä ei yleensä käytetä taajamassa. Maanteillä voidaan osoittaa tienvarsipalveluihin kuuluva huoltoasema alueellisen opastussuunnitelman mukaan. Tienvarsipalvelujen ulkopuolella oleva huoltoasema voidaan osoittaa harvaan asutullaseudulla tai jos vastaavia palveluja ei ole saatavissa pitkällä tiejaksolla alueellisen opastussuunnitelman mukaan. Harvaan asutullaseudullakin tienvarsipalvelujen ulkopuolella oleva huoltoasema voidaan viitoittaa vain, jos seuraavaan vastaavan tasoiseen palveluun maantien suunnassa on pitempi ajomatka kuin edestakainen matka tienvarren ulkopuoliseen kohteeseen.

Autokorjaamo-tunnuksen käyttö (tunnus 721)

Merkillä voidaan osoittaa tienvarsipalveluihin kuuluva autokorjaamo tai korjaamopalveluja tarjoava huoltoasema, jossa ilman ajanvarausta korjataan arkipäivisin matkan aikana syntyneitä pieniä vikoja palveluille tyypillisinä ja säännöllisinä aukioloaikoina.

Merkkiä ei yleensä käytetä taajamassa. Maanteillä voidaan osoittaa tienvarsipalveluihin kuuluva autokorjaamo. Tienvarsipalvelujen ulkopuolella oleva autokorjaamo voidaan osoittaa harvaan asutullaseudulla tai jos vastaavia palveluja ei ole saatavissa pitkällä tiejaksolla.

Opastuksen nykytila

Suunnitelman palvelukohdeluettelossa on 9 huoltoasemaa, kun ns. kylmäasemat on jätetty pois tarkastelusta. Neljällä huoltoasemalla on nykyään opastustauluja, yleensä ennakko-opasteita.

Suunnitelman palvelukohdeluettelossa on 18 autokorjaamoa (päättunnus). Taajamien katuverkos-
sa tai teollisuusalueilla sijaitsevat korjaamot on suurelta osin jätetty pois luettelosta. Korjaamoista kolmella on nykyisellään osoiteviitta. Pääosa korjaamoista sijaitsee teiden ja katujen varsilla siten, että ne löytyvät julkisivumainosten avulla eikä erillisille opasteille ole tarvetta. Teollisuusalueilla on omia opastustaulujaan, joista käy ilmi korjaamojen sijainti.

Suunnitelma

Suunnitelmassa opastustauluopastusta esitetään 5 huoltoasemalle, lähinnä ennakko-opastuksena. Uusi opastettavaksi esitetty on Valtimon ABC-huoltamo. Yleensä huoltoasemat sijaitsevat siten, että niiden mainospylväs näkyy maantielle, mikä taajamissa on opastuksen kannalta yleensä riittävää.

Autokorjaamoista valtaosa on taajamissa, jolloin opastustauluopastus maanteiltä ei tule kysymykseen. Autokorjaamoista 3 esitetään opastettavaksi osoiteviitalla. Osa autokorjaamoista sijaitsee huoltoaseman yhteydessä, jolloin ne voivat olla sivutunnuksena huoltoaseman opasteissa. Osa autokorjaamoista sijaitsee taajamien teollisuusalueilla ja on näiden opastuksen piirissä. Osa taas sijaitsee niin näkyvästi teiden tai katujen varrella, että erillinen osoiteviitta ei ole tarpeen. Osalle kohteista voidaan käyttää mustapohjaista osoiteviitaa.

4.3.4 Hotelli tai motelli (tunnus 723)

Tunnuksen käyttö

Merkillä voidaan osoittaa hotelli tai motelli, jossa on majoitustilaa vähintään 25 hengelle, huoneissa oma wc ja suihku, aamiaispalvelu ja vastaanotto auki palveluille tyypillisinä ja säännöllisinä aikoina. Hotelli, jossa on ravintola, osoitetaan hotelli- ja ruokailupaikkatunnuksen yhdistelmänä.

Taajamassa hotelli tai motelli voidaan tarvittaessa viitoittaa lähiopastuksena, jos viitoitukselle on liikenteellinen tarve. Yleensä taajamassa sijaitseva hotelli tai motelli voidaan viitoittaa taajaman ulkopuolelta vain, jos paikkakunnalla ei ole muita vastaavia palveluja. Hotelli tai motelli voidaan viitoittaa taajaman kautta kulkevalta tai taajaman ohittavalta maantieltä, jos taajamassa oleva hotelli tai motelli katsotaan alueellisessa opastussuunnitelmassa tärkeäksi.

Taajaman ulkopuolella maanteillä voidaan osoittaa tienvarsipalveluihin kuuluva hotelli tai motelli. Tienvarsipalvelujen ulkopuolella oleva hotelli tai motelli voidaan viitoittaa, jos seuraavaan vastaavan tasoiseen palveluun maantien suunnassa on pitempi ajomatka kuin edestakainen matka tienvarren ulkopuoliseen kohteeseen. Periaatteesta voidaan poiketa, jos tienvarsipalvelujen ulkopuolella oleva hotelli tai motelli on selkeästi tienvarsipalveluihin kuuluvaa kohdetta tasokkaampi tai alueellinen opastussuunnitelma toteaa kohteen merkittäväksi. Yleensä valta- ja kantatieltä voidaan osoittaa tienvarsipalvelujen ulkopuolella risteävän valta- tai kantatien suunnassa oleva hotelli tai motelli ainoastaan harvaan asutulla seudulla tai muualla silloin, kun lähiseudulla ei ole muita majoituskohteita tai leirintäalueita.

Opastuksen nykytila

Inventointitietojen mukaan suunnittelualueella on 11 hotellia, joista nykyisellään on opastettu opastustauluin 9 kohdetta.

Suunnitelma

Suunnitelmassa opastustauluopastusta esitetään kaikille 11 hotellille. Lieksassa hotelli Puustellin opastusta esitetään laajennettavaksi kantatielle 73 ja Nurmeksessa Nurmeshovin opastusta kantatielle 73 ja 75.

*Kuva 4-6.
Nurmeshovi on Nurmeksen ainoa keskus-
tahotelli. Hotellille esite-
tään opastuksen laajen-
tamista kantateiltä 73 ja
75 alkavaksi.
Kuvälähde: Nurmesho-
vin internet-sivut.*

4.3.5 Ruokailupaikka (tunnus 724)

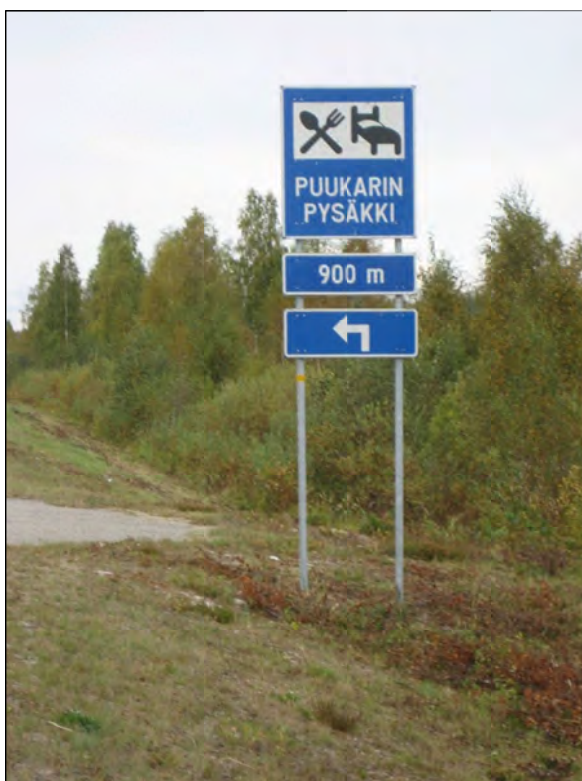
Tunnuksen käyttö

Merkillä voidaan osoittaa lounas- tai ruokaravintola, jossa valmistetaan ja tarjoillaan lämpimiä aterioita. Ruokailupaikalla tulee olla palveluille tyypilliset ja säännölliset aukioloajat sekä asiakaspaikkoja palvelemaan normaalikokoisen turistibussin matkustajamäärä.

Taajamassa ruokailupaikan viitoitus voidaan toteuttaa lähiopastuksena, jos viitoitukselle on liikenteellinen tarve.

Taajamassa sijaitseva ruokailupaikka voidaan tarvittaessa osoittaa taajaman kautta kulkevalta tai taajaman ohittavalta maantieltä, jos taajamassa oleva ruokailupaikka katsotaan alueellisessa opastussuunnitelmassa tärkeäksi. Yleensä taajamassa sijaitseva ruokailupaikka viitoitetaan taajaman ulkopuolelta vain, jos paikkakunnalla ei ole muita vastaavia palveluja.

Taajaman ulkopuolella maanteillä voidaan osoittaa tienvarsipalveluihin kuuluva ruokailupaikka. Tienvarsipalvelujen ulkopuolella oleva ruokailupaikka voidaan viitoittaa, jos seuraavaan vastaavaan palveluun maantien suunnassa on pitempi ajomatka kuin edestakainen matka tienvarren ulkopuoliseen kohteeseen. Yleensä valta- ja kantatieltä voidaan osoittaa vain harvaan asutulla seudulla tienvarsipalvelujen ulkopuolella risteävän valta- tai kantatien suunnassa oleva ruokailupaikka.

Kuva 4-7.
Puukarin Pysäkki valtatie 6 varrella Valtimossa on yksi ruokailupaikkana opastetuista kohteista. Paikka on yksi Karelia a`la carte -verkoston kohteista.

Opastuksen nykytila

Palvelukohdeluetteluun on otettu mukaan 4 ruokailupaikkaa, joista 2 on opastettu opastustauluin. Yleensä maantiepalveluihin kuuluvat ruokailupaikat on opastettu jollakin muulla päätunnuksella, esimerkiksi hotelli tai huoltoasema, jolloin ruokailupaikka on sivutunnuksena. Taajamien keskuksissa olevat ruokailupaikat on jätetty pois luettelosta.

Suunnitelma

Suunnitelmassa ei esitetä muutoksia ruokailupaikkojen opastukseen.

4.3.6 Kahvila tai pikaruokapaikka (tunnus 725)

Tunnuksen käyttö

Merkillä voidaan osoittaa tienvarsipalveluihin kuuluva kahvila tai pikaruokapaikka, jonka aukioloajat ovat palvelulle tyypillisiä ja säännöllisiä. Merkillä voidaan osoittaa myös ruokailupaikat, jotka asiakaspaikkoja lukuun ottamatta täyttävät ruokailupaikkatunnuksen vaatimukset. Tyypillisiä pikaruokapaikkoja ovat mm. grillikahvilat ja hampurilaisravintolat.

Jos kahvila tai pikaruokapaikka sijaitsee palvelukohdekeskittymässä tai sellaisen nähtävyysskohteen yhteydessä, jossa voidaan luontaisesti olettaa olevan merkin osoittamia palveluja, ei kahvilaa tai pikaruokapaikkaa erikseen viitoiteta.

Kahvila tai pikaruokapaikka -merkkiä ei yleensä käytetä taajamassa. Taajaman ulkopuolella maanteilla voidaan osoittaa tienvarsipalveluihin kuuluva kahvila tai pikaruokapaikka. Seututiellä ja yhdystiellä sekä harvaan asutulla alueella valtatiellä ja kantatiellä voidaan viitoittaa tienvarsipalvelujen ulkopuolella oleva kahvila tai pikaruokapaikka, jos seuraavaan vastaavaan palveluun maantien suunnassa on pitempi ajomatka kuin edestakainen matka tienvarren ulkopuoliseen kohteeseen.

Kuva 4-8. Kahvila Annukalla maantien 524 varrella Lieksan Nurmijärvellä on opastustaulut, joiden pää-tunnuksena on kahvila. Nykyistä opastustauluopastusta esitetään supistettavaksi siten, että ennakko-opasteet jätetään pois.

Opastuksen nykytila

Palvelukohdeluetteloon sisältyvät kaksi kahvilaa ovat Lieksassa Ruunaan tupa ja kahvila Annukka Nurmijärvellä. Yleensä maantiepalveluihin kuuluvat kahvilat ovat huoltoasemien yhteydessä, jolloin kahvila on sivutunnuksena. Taajamien keskustoissa olevat kahvilat on jätetty pois luettelosta, koska niitä ei voida opastaa maanteiltä.

Suunnitelma

Suunnitelmassa ei esitetä muutoksia opastettaviin kahviloihin.

4.3.7 Retkeilymaja (tunnus 731)

Tunnuksien käyttö

Merkillä voidaan osoittaa retkeilymaja eli hostelli, jossa on vähintään 40 vuodepaikkaa ja majoitusmahdollisuus ryhmille.

Taajamassa retkeilymajan viitoitus voidaan tarvittaessa toteuttaa lähiopastuksena, jos viitoitukselle on liikenteellinen tarve. Viitoitus voidaan aloittaa siltä maantieltä, joka on kyseisen suunnan pääasiallinen sisääntuloväylä.

Taajaman ulkopuolella maanteillä voidaan osoittaa tienvarsipalveluihin kuuluva retkeilymaja. Tienvarsipalvelujen ulkopuolella oleva retkeilymaja voidaan viitoittaa, jos seuraavaan vastaavaan palveluun tien suunnassa on pitempi ajomatka kuin edestakainen matka tienvarren ulkopuoliseen kohteeseen. Yleensä valta- ja kantatieltä voidaan osoittaa tienvarsipalvelujen ulkopuolella risteävän valta- tai kantatien suunnassa oleva retkeilymaja ainoastaan harvaan asutulla seudulla tai muualla silloin, kun lähiseudulla ei ole muita majoituskohteita tai leirintäalueita.

Opastuksen nykytila

Inventointitietojen mukaan suunnittelualueella on 4 retkeilymajaksi luokiteltavaa kohdetta, joista 3 on nykyään opastettu opastustauluin tai osoiteviitalla.

Suunnitelma

Suunnitelmassa esitetään kaikkien 4 retkeilymajakohteen opastamista.

4.3.8 Leirintäalue (tunnus 733) ja matkailuajoneuvoalue (tunnus 734)

Tunnuksien käyttö

Leirintäalue-merkillä voidaan osoittaa ulkoilulain mukainen yleisessä matkailukäytössä toimiva leirintäalue. Yleisesti matkailulliseksi leirintäalueeksi katsotaan alueet, joilla on vähintään yhden tähden tasoluokitusta vastaavat palvelut. Tasoluokituksena käytetään leirintäalueiden luokitusryhmän viisiportaista tasoluokitusjärjestelmää. Tasoluokitusta ei kuitenkaan esitetä opastusmerkeissä.

Matkailuajoneuvoalue -merkillä voidaan osoittaa ulkoilulain mukainen yleisessä matkailukäytössä toimiva matkailuajoneuvoalue, jossa on vähintään 25 matkailuajoneuvopaikkaa. Yleisesti matkailulliseksi matkailuajoneuvoalueeksi katsotaan alueet, joilla on vähintään yhden tähden tasoluokitusta vastaavat palvelut. Tasoluokituksena käytetään leirintäalueiden luokitusryhmän viisiportaista tasoluokitusjärjestelmää. Tasoluokitusta ei kuitenkaan esitetä opastusmerkeissä.

Taajamassa sijaitsevan leirintäalueen viitoitus aloitetaan yleensä taajamaan johtavalta maantieltä. Taajaman ulkopuolella maanteillä voidaan osoittaa tienvarsipalveluihin kuuluva leirintäalue. Tienvarsipalvelujen ulkopuolella oleva leirintäalue voidaan viitoittaa, jos seuraavaan vastaavaan palveluun tien suunnassa on pitempi ajomatka kuin edestakainen matka tienvarren ulkopuoliseen kohteeseen. Yleensä valta- ja kantatieltä voidaan osoittaa tienvarsipalvelujen ulkopuolella risteävän valta- tai kantatien suunnassa oleva leirintäalue ainoastaan harvaan asutulla seudulla tai muualla silloin, kun lähiseudulla ei ole muita majoituskohteita tai leirintäalueita.

Matkailuajoneuvoalue viitoitetaan kuten leirintäalue, jos matkailuajoneuvoalue on kohteen päätoiminto. Mikäli matkailuajoneuvoalue toimii jonkin muun kohteen oheistoimintona, määrää kohteen päätoiminto viitoitustavan.

Opastuksen nykytila

Palvelukohdeluetteloon on otettu 3 kohdetta, joiden päätunnuksena on matkailuajoneuvoalue. Näistä Lieksan Vuonislahdessa oleva SF-Caravan Pielisen Karjala on pelkästään matkailuajoneuvoalue. Muut ovat leirintäalueita, joissa on lomamökkejä, telttailupaikkoja ja matkailuajoneuvopaikkoja. Telttailu on vähentynyt siinä määrin, että leirintäalue-tunnusta ei ole merkitty päätunnukseksi millekään alueelle, mutta on sivutunnuksena usealla alueella.

Perinteisistä leirintäalueista osa, esimerkiksi Lieksan Timitraniemi, pitää päätunnuksenaan mökki-majoitusta (tunnus 774a). Rajanveto erityyppisten kohteiden välillä on liukuvaa ja samantyyppisiä alueita voi tässä suunnitelmassa olla eri päätunnusten alla nykyopastuksen mukaisesti.

Nykyisellään kolmesta kohteesta kahdella on opastustaulut ja yhdellä osoiteviitta.

Suunnitelma

Suunnitelmassa ei esitetä muutoksia leirintä- tai matkailuajoneuvoalueiden opastukseen.

Kuva 4-9. Koska telttailu on nykyään harvinaista, perinteisten leirintäalueiden päätunnus voi olla mökki-majoitus tai matkailuajoneuvoalue. Lieksan Timitraniemen opasteessa kantatiellä 73 saisi ohjeiden mukaan olla vain kolme tunnusta.

4.3.9 Ulkoilualue (tunnus 742)

Tunnuksen käyttö

Merkillä voidaan osoittaa yleinen ulkoilualue, johon on järjestetty monipuoliset ulkoilu- ja retkeilymahdollisuudet. Ulkoilualueella tulee olla sisäinen viitoitus ja alueen huollon tulee olla järjestetty. Merkin käytön edellytyksenä on myös, että ulkoilualueen ylläpitäjä vastaa alueen varustuksesta ja laadusta.

Ulkoilualue -merkkiä ei yleensä käytetä taajamassa.

Taajaman ulkopuolella maanteillä voidaan osoittaa tienvarsipalveluihin kuuluva ulkoilualue. Tienvarsipalvelujen ulkopuolella oleva ulkoilualue voidaan viitoittaa, jos seuraavaan vastaavaan palveluun tien suunnassa on pitempi ajomatka kuin edestakainen matka tienvarren ulkopuoliseen kohteeseen. Yleensä valta- ja kantatieltä voidaan osoittaa vain harvaan asutulla seudulla tienvarsipalvelujen ulkopuolella risteävän valta- tai kantatien suunnassa oleva ulkoilualue.

Opastuksen nykytila

Suunnitelmassa ainoa alue, jonka päätunnukseksi on merkitty ulkoilu-alue, on Vaikkojoen vesiretkeilyreitti Juuan ja Kaavin rajamaisemissa. Juuan puolella reitille on nykyään opastustaulut Kaajoissa maantiellä 506.

Ulkoilualue-tunnus on sivutunnuksena mm. eri kansallispuistojen opastuksessa.

Suunnitelma

Suunnitelmassa esitetään Vaikkojoen opastamista ulkoilualuetunnuksella. Vaihtoehtoisesti Vaikkojoen osalta päätunnus voi olla myös kalastuspaikka. Vaikkojoen opastus pitäisi suunnitella kokonaisuutena yhteistyössä Kaavin kunnan kanssa.

Pielisen Karjalan alueella kulkee useampia pidempiä retkeilyreittejä, kuten Karhunpolku ja UKK-retkeilyreitti. Näille ei kuitenkaan kansallispuistojen ulkopuolella löytynyt sellaisia lähtöpisteitä, joissa olisi palvelukohdeopastuksen kannalta riittävän tasokkaat pysäköintimahdollisuudet ja reititiopastus. Kolin alueella kulkevan Herajärven kierroksen päätunnuksena on opastuksessa luontokohde (tunnus 772c) ulkoilualueen ollessa sivutunnuksena.

*Kuva 4-10.
Juuan ja Kaavin kuntien
alueella kulkeva Vaikkojoki
on kalastuspaikka ja koski-
melontakohde. Alueella on
laaja retkeilyreitistö. Alueen
opastus tulisi suunnitella
yhteistyössä Kaavin ja
Juuan kuntien sekä alueen
yrittäjien kesken.*

4.3.10 Museo tai historiallinen rakennus (tunnus 772a)

Tunnuksen käyttö

Merkillä voidaan osoittaa maakunnallisesti merkittävä museo, historiallisesti merkittävä rakennus tai yleensä rakennushistoriallinen kohde. Merkillä ei yleensä osoiteta toimivaa seurakuntakirkkoa. Opastuksen edellytyksenä on myös, että kohteet ovat hyvin hoidettuja, aukioloajoiltaan riittäviä ja avoinna kesäaikaan vähintään viitenä päivänä viikossa. Kohteen kunnossapitäjä tulee olla määriteltä ja maanteiltä viitoitettavassa kohteessa tulee olla riittävästi pysäköintitilaa.

Suosituksen museon, historiallisesti merkittävän rakennuksen tai rakennushistoriallisen kohteen viitoituskelpoisuudesta antaa Museovirasto.

Taajamassa sijaitseva museo tai historiallinen rakennus voidaan viitoittaa lähiopastuksena. Taajamassa olevaa kohdetta ei yleensä viitoiteta maantieltä.

Taajaman ulkopuolella maanteilla voidaan osoittaa tienvarsipalveluihin kuuluva tai tienvarsipalvelujenulkopuolella oleva museo tai historiallinen rakennus. Yleensä valta- ja kantatieltä voidaan osoittaa tienvarsipalvelujen ulkopuolella risteävän valta- tai kantatien suunnassa oleva museo tai historiallinen rakennus vain, jos kohde on maakunnallisesti erittäin tärkeä.

Opastuksen nykytila

Inventointitietojen mukaan suunnittelualueella on 6 museota tai historiallista rakennusta, joista maanteiltä alkava opastus on 2 kohteella. Näitä kahdella on opastustaulut ja yhdellä osoiteviitta. Muut kohteet on opastettu taajamien katuverkolta. Yhdellä kohteista on omatekoinen osoiteviitta.

Lisäksi suunnittelualueella on joitakin kohteita, joihin pääsee tutustumaan vain sopimuksen mukaan. Näitä ei ole otettu suunnitelmaan. Jotkut kohteet, kuten Juuan Nunnanlahden Kivikeskus ja Eva Ryynäsen ateljee Paaterissa Lieksassa, on merkitty tunnuksen "muu nähtävyys" alle.

Suunnitelma

Maanteiltä alkava opastustauluopastus esitetään säilytettäväksi Pielisen museolle Lieksassa ja Murtovaaran talomuseolle Valtimolla. Nurmeksessa Kötsin museo Nurmes-talolla ja Ikolan ulkomuseo opastetaan katuverkolta. Juuan Pitäjänmuseolle ja Kolin kotiseutumuseolle esitetään uutta osoiteviittaopastusta maanteiltä. Museoiden opastuksessa on tarpeen ottaa käyttöön ruskea väri ja uudet tunnuks.

Kuva 4-11.

Pielisen museon opasteet kantatiellä 73 Lieksassa on tarpeen muuttaa ruskeapohjaisiksi ja vaihtaa tunnus.

4.3.11 Luontokohde (tunnus 772c)

Tunnuksen käyttö

Merkillä voidaan osoittaa kansallispuisto, luontokeskus tai merkittävä luonnonnähtävyys taikka muuten arvokas luontokohde.

Kansallispuistossa on luonto- ja retkeilypolkuja sekä muita nähtävyyksireittejä, jotka yleensä alkavat ja päättyvät kansallispuiston opastuspisteeseen. Luonnonnähtävyyden tai muun arvokkaan luontokohteen opastuksen edellytyksenä on, että kohde on turvallinen, varustettu matkailijoiden vastaanottamista varten sekä kohteella on ylläpitäjä, joka vastaa alueen varustuksesta ja laadusta. Kohteen varustuksen vähimmäisvaatimus on pysäköintimahdollisuus, opastuskartta ja järjestetty jätehuolto.

Jos luontokeskus toimii kansallispuiston opastuspaikkana, opastetaan tienkäyttäjää luontokeskukseen kansallispuiston viitoituksella. Muutoin luontokeskuksen viitoituksessa toimitaan luonnonnähtävyyden tai muun luontokohteen tapaan.

Ulkoilureitin tai vaellusreitin lähtöpiste voidaan osoittaa palvelukohteen osoiteviitalla, jonka kanssa käytetään luontokohteen tunnusta.

Suosituksen kansallispuiston ja luontokeskuksen viitoituskelpoisuudesta antaa Metsähallitus. Suosituksen luonnonnähtävyyden tai muun arvokkaan luontokohteen viitoituskelpoisuudesta antaa alueellinen ympäristökeskus.

Merkkiä ei yleensä käytetä taajamassa. Taajaman ulkopuolella maanteilla voidaan osoittaa tienvarsipalveluihin kuuluva tai tienvarsipalvelujen ulkopuolella oleva kansallispuisto, luontokeskus, luonnonnähtävyys tai muu luontokohde. Yleensä valta- ja kantatieltä voidaan osoittaa tienvarsipalvelujen ulkopuolella risteävän valta- tai kantatien suunnassa oleva kansallispuisto, luontokeskus, luonnonnähtävyys tai muu luontokohde vain, jos kohde on maakunnallisesti erittäin tärkeä.

Opastuksen nykytila

Suunnitelmassa on 7 luontokohdetta, jotka ovat suunnittelualueella tai joiden opastus voi alkaa alueelta. Kansallispuistoja ovat Kolin ja Patvinsuon kansallispuistot Lieksassa sekä Tiilikkajärven kansallispuisto Rautavaaralla ja Hiidenportin kansallispuisto Sotkamossa, joista kaksi viimeksimainittua sijaitsevat suunnittelualueen ulkopuolella. Tiilikkajärven kansallispuisto on nykyään opastettu valtatieltä 6 Valtimolta.

Muita kohteita ovat Ruunaan retkeilyalue Lieksassa, luontokeskus Ukko Ylä-Kolilla ja Kalliojärven lintutornit Valtimolla.

Suunnitelma

Kaikkien kansallispuistojen opastuksessa päätunnus on luontokohde. Hiidenportin kansallispuiston opastusta esitetään laajennettavaksi alkamaan valtatieltä 6 Valtimolta. Samoin Tiilikkajärven kansallispuiston opastusta esitetään muutettavaksi valtatieltä 6 pohjoissuunnasta tullessa. Kalliojärven lintutornit esitetään opastettavaksi osoiteviitalla. Muiden kohteiden opastus tulee uusien väylien ja tunnusten osalta.

4.3.12 Näköalapaikka (tunnus 772d)

Tunnuksen käyttö

Merkillä voidaan osoittaa turvallinen ja matkailijoiden vastaanottamista varten varustettu näköalapaikka. Opastuksen edellytyksenä on myös, että kohteella on ylläpitäjä, joka vastaa paikan varustuksesta ja laadusta. Näköalapaikan varustuksen vähimmäisvaatimus on liikenteellisesti turvallinen pysäköintimahdollisuus ja järjestetty jätehuolto.

Taajamassa sijaitseva näköalapaikka voidaan viitoittaa lähiopastuksena, jos viitoitukselle on liikenteellinen tarve tai viitoitustarve on todettu kunnan opastussuunnitelmassa. Kohde voidaan tarvittaessa viitoittaa maantieltä, jos se on maakunnallisesti merkittävä.

Taajaman ulkopuolella maanteillä voidaan osoittaa tienvarsipalveluihin kuuluva tai tienvarsipalvelujen ulkopuolella oleva näköalapaikka. Yleensä valta- ja kantatieltä voidaan osoittaa tienvarsipalvelujen ulkopuolella risteävän valta- tai kantatien suunnassa oleva näköalapaikka vain, jos kohde on maakunnallisesti erittäin tärkeä.

Opastuksen nykytila

Mahdollisesti opastettavina on käsitelty 4 kohdetta: Paalasmaan näkötorni Juuassa, Räsävaaran näkötorni Kolilla sekä Koivuvaara ja Pertunvaara Valtimolla.

Nykyisellään Räsävaaran näkötorni on opastettu mustapohjaisella osoiteviitalla.

Suunnitelma

Opastettaviksi esitetään ainoastaan Räsävaaran näkötorni ruskeapohjaisella osoiteviitalla.

Muissa kohteissa palvelukohdeopastuksen edellytykset eivät täyty pysäköintimahdollisuuksien puuttuessa, huonon tieyhteyden vuoksi ja/tai maasto-opastuksen puuttuessa.

*Kuva 4-12.
Paalasmaan näkötorni oli yksi näköalapaikkana tarkasteltu kohde. Torni sinällään on hyväkuntoinen, mutta tieyhteys tornille on niin huono, että palvelukohdeopastus ei ole mahdollista.*

4.3.13 Muu nähtävyys (tunnus 772f)

Tunnuksen käyttö

Merkillä voidaan osoittaa muu nähtävyys, jota ei ole määritelty merkeillä 772a - 772e. Muu nähtävyys voi olla arkeologinen kohde, muistomerkki, taiteellinen nähtävyys tai historiallinen nähtävyys, joka ei ole rakennus. Tällaisia nähtävyyksiä ovat muun muassa linnavuoret, muinaisjäännösalueet, linnojen rauniot, linnoitukset, sotiin liittyvät vallit ja muut rakennelmat, kanavat, sillat, museotiet, kansalliset kaupunkipuistot ja kokonaisuudet, joissa on useanlaisia elementtejä. Muu nähtävyys-merkkiä ei käytetä urheilu- ja liikuntapaikkojen, messukeskusten eikä muiden vastaavan tyyppisten kohteiden osoittamiseen.

Suosituksen merkittävästä historiallisesta nähtävyydestä antaa Museovirasto. Merkittävästä taiteellisesta nähtävyydestä suosituksen antaa läänin taidetoimikunta.

Taajamassa sijaitseva muu nähtävyys voidaan tarvittaessa viitoittaa lähiopastuksena, jos viitoitukselle on liikenteellinen tarve tai viitoitustarve on todettu kunnan opastussuunnitelmassa. Taajamassa olevaa kohdetta ei yleensä viitoiteta maantieltä.

Taajaman ulkopuolella maanteilla voidaan osoittaa tienvarsipalveluihin kuuluva tai tienvarsipalvelujen ulkopuolella oleva muu nähtävyys. Yleensä valta- ja kantatieltä voidaan osoittaa tienvarsipalvelujen ulkopuolella risteävän valta- tai kantatien suunnassa oleva muu nähtävyys vain, jos kohde on maakunnallisesti erittäin tärkeä.

Opastuksen nykytila

Suunnittelualueella on tunnistettu kaikkiaan 11 tähän ryhmään kuuluvaa kohdetta, joista 5 on nykyään opastettu opastustauluin. Kohteita ovat mm. Eva Rynäsén Ateljee Lieksan Paaterissa, Nunnanlahden Kivikeskus Juuassa, Bomban talo Nurmeksessä sekä Puu-Nurmeksen ja Puu-Juuan miljöökokonaisuudet.

Suunnitelma

Suunnitelmassa maanteiltä alkavaa opastustauluopastusta esitetään 6 kohteelle. Näistä Rukajärven tie Lieksassa on saanut opastuslupapäätöksen, mutta opastusta ei ollut vielä syyskuussa 2011 toteutettu päätöksen mukaisena. Puu-Nurmekselle on katuverkolta alkava opastus. Osoiteviittaopastusta esitetään 2 kohteelle.

Kuva 4-13.
Nunnanlahden Kivikeskus on yksi "muu nähtävyys"-tunnuksella opastetuista kohteista.

4.3.14 Uintipaikka (tunnus 773a)

Tunnuksen käyttö

Merkillä voidaan osoittaa kunnan terveystoimikunnan yleiseen käyttöön hyväksymä uimaranta, uimala tai uimahalli.

Taajamassa oleva uintipaikka voidaan tarvittaessa viitoittaa lähiopastuksena, jos viitoitukselle on liikenteellinen tarve. Lähiopastukseen voidaan käyttää myös palvelukohteen osoiteviittaa.

Taajaman ulkopuolella maanteillä voidaan osoittaa tienvarsipalveluihin kuuluva uintipaikka. Yleensä valta- ja kantatieltä ei osoiteta risteävän valta- tai kantatien suunnassa olevaa uintipaikkaa.

Opastuksen nykytila

Opastuskohdeluetteloon on sisällytetty 3 uintipaikkaa. Uintipaikkoja suunnittelualueella on huomattavasti enemmän, mutta pääosa niistä on taajamissa ja ovat katuverkosta opastettavia. Lisäksi alueella on runsaasti "epävirallisia" mm. kylätoimikuntien ylläpitämiä uimarantoja, jotka ovat lähinnä paikallisten asukkaiden käytössä ja joihin ei haluta ohjata ulkopuolisia tienkäyttäjiä. Bomban kylpylän opastuksessa uintipaikka on sivutunnuksena.

Suunnitelma

Suunnitelmassa osoiteviittaopastusta esitetään 3 uimarannalle pääteiden varsilla. Joidenkin kohteiden osalta opastuksen esteenä on kunnollisen pysäköintipaikan puuttuminen.

Kuva 4-14. Valtimon kirkonkylän tasokas uimaranta Lokkiharjunttiellä esitetään opastettavaksi valtatieltä 6.

4.3.15 Kalastuspaikka (tunnus 773b)

Tunnuksen käyttö

Kalastuspaikka -merkillä voidaan osoittaa virkistyskalastukseen oikeuttava kalastusluvan myyntipaikka, josta tulee olla opastus kalastuspaikalle tai vesialueelle, mikäli kalastuspaikka ei sijaitse lupien myyntipaikan välittömässä läheisyydessä. Epäselvissä tapauksissa suosituksen kalastuspaikan viitoituskelpoisuudesta antaa Suomen Vapaa-ajankalastajien Keskusjärjestö ry.

Kalastuspaikka -merkkiä ei yleensä käytetä taajamassa. Taajaman ulkopuolella maanteilla voidaan osoittaa tienvarsipalveluihin kuuluva kalastuspaikka. Tienvarsipalvelujen ulkopuolella oleva kalastuspaikka voidaan viitoittaa, jos seuraavaan vastaavaan palveluun maantien suunnassa on pitempi ajomatka kuin edestakainen matka tienvarren ulkopuoliseen kohteeseen. Yleensä valta- ja kantatietä voidaan osoittaa vain harvaan asutulla seudulla tienvarsipalvelujen ulkopuolella risteävän valta- tai kantatien suunnassa oleva kalastuspaikka tai jos kohde on maakunnallisesti erittäin tärkeä.

Opastuksen nykytila

Suunnittelualueella on tunnistettu vain 4 kohdetta, joissa kalastuspaikka on kohteen päätunnukseksi. Nämä ovat Iso-Karhun erästely- ja luontoalue Juuassa, Änäkäisen ja Sokojoen kalastusalueet Lieksassa sekä Lohikeidas Lokinlampi Nurmeksessä. Kalastus on merkittävässä asemassa mm. Ruunaan retkeilyalueella, jossa se on sivutunnuksena. Pielisen alueella mm. Paalasmaalla kalastus kuuluu monen kohteen palveluihin, mutta esimerkiksi veneiden vesillelaskupaikkoja ei voida opastaa kalastuspaikkatunnuksella.

Suunnitelma

Suunnitelmassa opastustauluopastusta esitetään kaikille nykyisin opastetuille 4 kohteelle.

Kuva 4-15. Lohikeidas Lokinlampi Nurmeksessä keskustan länsipuolella on kalastusmatkailuun keskittynyt yritys.

4.3.16 Hiihtohissi (tunnus 773c)

Tunnuksen käyttö

Merkillä voidaan osoittaa laskettelurinne, jossa on hiihtohissi.

Merkkiä ei yleensä käytetä taajamassa. Taajaman ulkopuolella maanteillä voidaan osoittaa tienvarsipalveluihin kuuluva hiihtohissi. Tienvarsipalvelujen ulkopuolella oleva hiihtohissi voidaan viitoittaa, jos seuraavaan vastaavaan palveluun maantien suunnassa on pitempi ajomatka kuin edestakainen matka tienvarren ulkopuoliseen kohteeseen. Yleensä valta- ja kantatieltä voidaan osoittaa tienvarsipalvelujen ulkopuolella risteävän valta- tai kantatien suunnassa oleva hiihtohissi vain, jos kohde on maakunnallisesti erittäin tärkeä.

Opastuksen nykytila

Pielisen Karjalassa on 2 laskettelurinnettä Kolilla (Ukko-Kolin rinteet ja Loma-Kolin rinteet). Näille molemmille on opastustauluopastus. Saadun palautteen perusteella Ukko-Kolin rinneopastusta on tarpeen parantaa, koska osa näille rinteille aikovista laskettelijoista ohjautuu virheellisesti Ylä-Kolille.

Nurmeksen Jurttivaaralla aikaisemmin toiminut laskettelurinne ei ole ollut viime vuosina käytössä ja opastus on poistettu.

Suunnitelma

Suunnitelmassa Kolin molemmat rinteet esitetään opastettavaksi opastustauluin. Opastusta esitetään parannettavaksi osana koko Kolin alueen opastussuunnitelmaa.

Kuva 4-16. Ukko-Kolin laskettelurinteet alkavat Ylä-Kolilta. Laskettelijat on kuitenkin tarpeen opastaa Rantatietä hissien ala-asemalle, jossa on lipunmyynti, suksivuokraamo ja rinnekahvila. Kuvälähde: Sokos Hotel Koli.

4.3.17 Golfkenttä (tunnus 773d)

Tunnuksen käyttö

Merkillä osoitetaan golfkenttä, jossa on pelimahdollisuus kaikille johonkin golfseuraan kuuluville pelaajille. Opastettavan golfkentän tulee täyttää Suomen Golfliiton golfkentille asettamat vaatimukset.

Golfkenttä -merkkiä ei yleensä käytetä taajamassa. Taajaman ulkopuolella maanteilla voidaan osoittaa tienvarsipalveluihin kuuluva golfkenttä. Tienvarsipalvelujen ulkopuolella oleva golfkenttä voidaan viitoittaa, jos seuraavaan vastaavaan palveluun maantien suunnassa on pitempi ajomatka kuin edestakainen matka tienvarren ulkopuoliseen kohteeseen. Yleensä valta- ja kantatieltä voidaan osoittaa tienvarsipalvelujen ulkopuolella risteävän valta- tai kantatien suunnassa oleva golfkenttä vain, jos kohde on maakunnallisesti erittäin tärkeä.

Opastuksen nykytila

Pielisen Karjalan ainoa golf-kenttä on Pielis-Golf Nurmeksessa. Nykyisellään tämä Hyvärilän matkailukeskuksen yhteydessä toimiva kenttä on opastettu ainoastaan tekstiopastuksena Hyvärilän lähiopasteissa.

Suunnitelma

Pielis-Golf on esitetty opastettavaksi osana Hyvärilän matkailukeskuksen opastusta.

Kuva 4-17. Pielis-Golfin kenttä Nurmeksessa sijaitsee Hyvärilän matkailukeskuksen (kuvassa keskellä) yhteydessä. Kentän opastus on esitetty hoidettavaksi tunnuksena ja tarvittaessa tekstinä Hyvärilän matkailukeskuksen opastuksessa.
Kuvälähde: Pielis-Golf.

4.3.18 Mökkimajoitus (tunnus 774a)

Tunnuksen käyttö

Mökkimajoitus -merkkiä voidaan käyttää palvelukohteen opastustaulussa osoittamaan yhtenäinen, vähintään viisi lomamökkiä sisältävä alue, jossa on majoitustilaa lomamökeissä tai muissa sisätiloissa vähintään 25 henkilölle. Vähintään kaksi mökkiä sisältävä kohde, jossa on majoitustilaa vähintään kymmenelle henkilölle, voidaan osoittaa mökkimajoitustunnuksen sisältävällä palvelukohteen osoiteviitalla ja tarvittaessa palvelukohteen osoiteviitan ennakkomerkillä. Merkin yhteydessä käytetään kohteen nimeä, jos kyseessä on kohteen päätoiminto.

Merkkiä ei yleensä käytetä taajamassa. Taajaman ulkopuolella maanteilla voidaan osoittaa tienvarsipalveluihin kuuluva mökkimajoitus. Tienvarsipalvelujen ulkopuolella oleva mökkimajoitus voidaan viitoittaa, jos seuraavaan vastaavaan palveluun tien suunnassa on pitempi ajomatka kuin edestakainen matka tienvarren ulkopuoliseen kohteeseen. Yleensä valta- ja kantatieltä voidaan osoittaa tienvarsipalvelujen ulkopuolella risteävän valta- tai kantatien suunnassa oleva mökkimajoitus ainoastaan harvaan asutulla seudulla tai muualla silloin, kun lähiseudulla ei ole muita majoituskohteita tai leirintäalueita.

Opastuksen nykytila

Inventointitietojen mukaan suunnittelualueella on 34 mökkimajoituskohdetta. Näistä nykyisellään opastustauluin on opastettu 20 kohdetta. Lisäksi suuri osa muista kohteista on opastettu mustapohjaisin osoiteviitoin.

Suunnitelma

Suunnitelmassa opastustauluopastusta esitetään 21 mökkimajoituskohteelle. Lisäksi osoiteviittaopastusta esitetään 11 kohteelle.

Joidenkin lomamökkien opastuksessa hankaluutena on se, että avaimenhakupaikka sijaitsee eri osoitteessa kuin varsinainen lomamökki. Koska lomamökkivuokraus perustuu pääosin ennakkovarauksiin, opastus on yleensä tarkoituksenmukaista kohdistaa avaimenhakupaikkaan ja erillisten lomamökkien opastus voidaan tarvittaessa hoitaa mustapohjaisin osoiteviitoin.

Kuva 4-18. Alle viiden lomamökin kohteet voidaan opastaa v. 2007 käyttöön otetulla ruskeapohjaisella osoiteviitalla. Tarvittaessa voidaan käyttää lisäksi osoiteviitan ennakkomerkkiä.

4.3.19 Aamiaismajoitus (tunnus 774b)

Tunnuksen käyttö

Merkkiä voidaan käyttää palvelukohteen opastustaulussa osoittamaan maatala- ja perhemajoitus-tyyppinen kohde, jossa on aamiaismajoitus ja majoitustilaa vähintään 25 hengelle. Vähintään kaksi erillistä majoitustilaa sisältävä aamiaismajoituskohde, jossa on majoitustilaa vähintään kymmenelle henkilölle, voidaan osoittaa aamiaismajoitustunnuksen sisältävällä palvelukohteen osoiteviitalla ja tarvittaessa palvelukohteen osoiteviitan ennakkomerkillä.

Aamiaismajoitus -merkkiä ei yleensä käytetä taajamassa. Taajaman ulkopuolella maanteilla voidaan osoittaa tienvarsipalveluihin kuuluva aamiaismajoitus. Tienvarsipalvelujen ulkopuolella oleva aamiaismajoitus voidaan viitoittaa, jos seuraavaan vastaavaan palveluun tien suunnassa on pitempi ajomatka kuin edestakainen matka tienvarren ulkopuoliseen kohteeseen. Yleensä valta- ja kantatieltä voidaan osoittaa tienvarsipalvelujen ulkopuolella risteävän valta- tai kantatien suunnassa oleva aamiaismajoitus ainoastaan harvaan asutulla seudulla tai muualla silloin, kun lähiseudulla ei ole muita majoituskohteita tai leirintäalueita.

Opastuksen nykytila

Suunnittelualueelta on tunnistettu 6 aamiaismajoitusyritystä, joskin uutena tunnuksena sen käyttö päätunnuksena on tulkinnanvaraista, koska yrityksissä on talomajoituksen lisäksi usein myös mökkimajoitusta. Yrityksistä 2 on nykyisin opastettu opastustauluin, joissa tosin on jokin muu pää-tunnus.

Suunnitelma

Suunnitelmassa opastustauluopastusta esitetään 2 kohteelle ja osoiteviittaopastusta muille 4 aamiaismajoituskohteelle.

4.3.20 Suoramyyntipaikka (tunnus 774c)

Tunnuksen käyttö

Merkillä voidaan osoittaa suoramyyntipaikka, joka katsotaan paikkakunnalla merkittäväksi tai toimii suoramyyntikeskuksena ja jonka tuotevalikoima on monipuolinen. Merkin käyttöoikeuteen tarvitaan kunnan suostumus.

Merkkiä ei yleensä käytetä taajamassa. Taajaman ulkopuolella maanteilla voidaan osoittaa tienvarsipalveluihin kuuluva suoramyyntipaikka. Tienvarsipalvelujen ulkopuolella oleva suoramyyntipaikka voidaan viitoittaa, jos se katsotaan alueellisessa opastussuunnitelmassa tärkeäksi. Valta- ja kantatieltä ei osoiteta tienvarsipalvelujen ulkopuolella risteävän valta- tai kantatien suunnassa olevaa suoramyyntipaikkaa.

Opastuksen nykytila

Suunnittelualueella on tunnistettu 2 suoramyyntipaikkaa, jotka molemmat on nykyisin opastettu vanhalla mustavalkoisella maatilayritystunnuksella (tähti-merkki). Molemmat ovat puutarhatuotteita myyviä maatilayrityksiä. Toisessa on lisäksi lahja- ja sisustusmyymälä. Koska suoramyyntipaikatunnus on vuoden 2007 opastusmerkkiuudistuksen uutuus, tällaisia kohteita saattaa löytyä lisää, kunhan tietoisuus uuden merkin käyttömahdollisuuksista leviää.

Suunnitelma

Suunnitelmassa toiselle suoramyyntipaikalle esitetään edelleen opastustauluopastusta, tosin hie-man nykyisestä supistettuna. Toiselle esitetään osoiteviittaopastusta tarvittaessa osoiteviitan ennakkomerkeillä täydennettynä.

4.3.21 Käsityöpaja (tunnus 774d)

Tunnuksen käyttö

Merkillä voidaan osoittaa maaseutuyritys, jossa valmistetaan ja mahdollisesti myydään ammattimaisesti paikan päällä tai lähialueella tehtyjä käsityötuotteita. Käsityöllä tarkoitetaan jonkin asian valmistamista käsin, työkaluja käyttämällä tai pelkästään käsin muotoilemalla, kuitenkin käyttämättä täysin automatisoitua työtapaa. Merkin käyttöoikeuteen tarvitaan kunnan suostumus.

Merkkiä ei yleensä käytetä taajamassa. Taajaman ulkopuolella maanteilla voidaan osoittaa tienvarsipalveluihin kuuluva käsityöpaja. Tienvarsipalvelujen ulkopuolella oleva käsityöpaja voidaan viitoittaa, jos se katsotaan alueellisessa opastussuunnitelmassa tärkeäksi. Valta- ja kantatieltä ei osoiteta tienvarsipalvelujen ulkopuolella risteävän valta- tai kantatien suunnassa olevaa käsityöpajaa.

Opastuksen nykytila

Pielisen Karjalassa on tunnistettu vain yksi käsityökohde, Studio Korpinoita Valtimon Rapulissa. Kohteelle ei ole nykyisellään opastusta.

Koska käsityöpajatunnus on vuoden 2007 opastusmerkkiiudistuksen uutuus, tällaisia kohteita saattaa löytyä lisää, kunhan tietoisuus uuden merkin käyttömahdollisuuksista leviää.

Suunnitelma

Studio Korpinoille esitetään osoiteviittaopastusta tarvittaessa osoiteviitan ennakkomerkeillä täydennettynä.

4.3.22 Kotieläinpiha (tunnus 774e)

Tunnuksen käyttö

Merkillä voidaan osoittaa etenkin lapsille suunnattu eläintarha, jossa on kotieläimiä. Kotieläinpihassa asiakkaat saavat tutustua kotieläinten elämään ja usein myös osallistua niiden hoitoon. Kotieläinpihatunnuksella voidaan osoittaa myös muu pienimuotoisempi eläintarha, esim. strutsitarha tai muu lintupuisto.

Merkkiä ei yleensä käytetä taajamassa. Taajaman ulkopuolella maanteilla voidaan osoittaa tienvarsipalveluihin kuuluva kotieläinpiha. Tienvarsipalvelujen ulkopuolella oleva kotieläinpiha voidaan viitoittaa, jos se katsotaan alueellisessa opastussuunnitelmassa tärkeäksi. Valta- ja kantatieltä ei osoiteta tienvarsipalvelujen ulkopuolella risteävän valta- tai kantatien suunnassa olevaa kotieläinpihaa.

Opastuksen nykytila

Pielisen Karjalassa on tunnistettu vain yksi kotieläinpihakohde, Elämyspiha PikkuKili Lieksan Salonkylässä. Kohteelle on nykyisin opastustauluopastus runsaan 10 km etäisyydeltä kantatieltä 73 lähtien (ns. Hannon vaakuna).

Suunnitelma

Elämyspiha Pikku Kilin nykyinen opastustauluopastus esitetään säilytettäväksi muutettavalla tunnoksella ja värillä.

4.3.23 Ratsastuspaikka (tunnus 774f)

Tunnuksen käyttö

Merkillä voidaan osoittaa kaikille vierailijoille avoinna oleva ratsastuspaikka, jolla on matkailu- tai harrastuskohteena paikkakunnalle alueellista merkitystä. Yleisesti ratsastuspaikaksi katsotaan ratsastustallit, jotka täyttävät Suomen Ratsastajainliiton talleille asettamat hyväksymiskriteerit. Merkin käyttöoikeuteen tarvitaan kunnan suostumus.

Merkkiä ei yleensä käytetä taajamassa. Taajaman ulkopuolella maanteilla voidaan osoittaa tienvarsipalveluihin kuuluva ratsastuspaikka. Tienvarsipalvelujen ulkopuolella oleva ratsastuspaikka voidaan viitoittaa, jos se katsotaan alueellisessa opastussuunnitelmassa tärkeäksi. Valta- ja kanta-tieltä ei osoiteta tienvarsipalvelujen ulkopuolella risteävän valta- tai kantatien suunnassa olevaa ratsastuspaikkaa.

Opastuksen nykytila

Suunnittelualueella on tunnistettu neljä opastuksen kannalta harkittavaa ratsastuspaikkaa, joista vain yksi on nykyisin opastettu opastustauluin (Ahonlaidan harrastetalli Nurmeksessa). Joillekin kohteille on opastusviittaopastus. Lisäksi joillakin yrityksillä ratsastuspaikka-tunnus voi olla sivutunnuksena (esim. Paimentupa Kolilla).

Koska ratsastuspaikkatunnus on vuoden 2007 opastusmerkkiuudistuksen uutuus, tällaisia kohteita saattaa löytyä lisää, kunhan tietoisuus uuden merkin käyttömahdollisuuksista leviää.

Suunnitelma

Suunnitelmassa opastustauluopastusta esitetään yhdelle ratsastuspaikalle. Lisäksi osoiteviittaopastusta esitetään kolmelle kohteelle.

4.3.24 Muiden kohteiden opastus

Mustapohjaisen osoiteviitan käyttö

Useat liikenteellisesti ja matkailullisestikin merkittävät kohteet kaipaavat opastusta, mutta niille ei ole tieliikenneasetuksessa soveltuvaa palvelukohteen tunnusta. Opastustapana voidaan tällöin käyttää mustapohjaista osoiteviitaa tai joissakin tapauksissa paikalliskohteen viitaa.

Tällaisia kohteita ovat mm.

- kulttuuri- ja kongressikeskukset, teatterit
- urheilukeskukset ja -hallit, maastohiihtokeskukset
- moottoriurheilukeskukset, raviradat, ampumaradat
- koulut, oppilaitokset, kirjastot, virastot ja laitokset
- teollisuus- ja liikelaitokset
- pito- ja juhlapaikat
- ohjelmapalveluyritykset.

Suuret kohteet ja tapahtumapaikat voidaan opastaa erityiskohteena paikalliskohteen viitalla, kun alue on tunnettu omalla nimellään ja alueella on useita toimintamuotoja tai säännöllisesti järjestettäviä massatapahtumia.

Yksittäiset käyntikohteet voidaan opastaa mustapohjaisella osoiteviitalla. Osoiteviitaa käytetään vain lähiopastukseen eli opastamaan kohteeseen lähimmältä maantieltä. Sitä ei voi käyttää opastamaan kohdetta maantieltä toisen maantien suuntaan.

Jos kohteeseen suuntautuu huomattava määrä liikennettä tai se on näkyvyydeltään hankalassa paikassa, voidaan käyttää myös osoiteviitan ennakkomerkkiä.

Koska mustapohjaisen osoiteviitan käyttökohteita on runsaasti, niitä ei ole kattavasti käsitelty tässä suunnitelmassa.

Ensiaputunnuksen (tunnus 715) käyttöä ei käsitellä tässä suunnitelmassa

Ensiaputunnuksella voidaan osoittaa yleissairaala tai terveyskeskuksen sairaala, jossa on kaikkina vuorokauden aikoina lääkäri paikalla. Opastus on tarkoitettu lähinnä kiireellisiä hätätapauksia varten eikä normaalisti sairaalassa tai terveyskeskuksessa asioiville. Saatavilla olevien ensiapupalveluiden on vastattava merkin edellytyksiä.

Ensiaputunnuksen käytetään osana teiden viitoitusta. Sitä ei käytetä tunnuksena palvelukohteiden opasteissa. Tunnuksen käyttö suunnitellaan tienpitäjien toimesta eikä se kuulu opastuksen lupamenettelyn piiriin. Tämän vuoksi ensiaputunnuksen käyttöä ei käsitellä tässä suunnitelmassa.

Nykyisellään opastusta ensiaputunnuksella on Juuan, Lieksan ja Nurmeksen terveyskeskuksiin. Valtiossa terveyskeskukseen opastetaan pelkästään mustapohjaisella osoiteviitalla.

Ensiapupäivystystä on nykyisin vain Lieksan ja Nurmeksen terveyskeskuksissa, joissa ollaan siirtymässä osittaiseen vuoropäivystykseen. Nykyisellään terveyskeskukset eivät täytä tunnuksen käyttöedellytyksiä ympärivuorokautisen päivystyksen osalta. Ensiapupäivystysverkko on harventunut suunnittelualueen lisäksi muuallakin Itä-Suomessa. Ensiapuopastuksen järjestäminen tulisi tarkistaa laajemmin yhdessä sairaanhoitopiirin kanssa.

4.4 Kolin alueen opastussuunnitelma

Kolin matkailualueelle on keskittynyt niin runsaasti opastettavia matkailupalveluja, että alueelle on ollut tarpeen laatia oma paikallinen opastussuunnitelmansa. Paikallinen opastussuunnitelma tehdään samoilla periaatteilla kuin seudullinen suunnitelma, mutta palvelujen suuren määrän vuoksi viitoitusratkaisuihin on jouduttu olosuhteiden pakosta etsimään kohdekohtaiselle viitoitukselle vaihtoehtoisia ratkaisuja. Koska eri kohteiden opastusta on tarpeen koota samoihin pystytystelineisiin, on alueelle tehtyissä tarkemmassa suunnitelmassa kuvattu opastustaulujen sisältö.

Yleistä

Kolin alueella on noin 15 majoituspalveluja tarjoavaa yritystä sekä runsaasti vuokrattavia lomamökkejä. Alueella on kaksi laskettelukeskusta sekä runsaasti erilaisia ohjelmapalveluita. Matkailukohteiden keskittymiä ovat Ukko-Koli, Kolin kylä ja Loma-Koli, mutta majoitusta tarjoavia yrityksiä on runsaasti hajaantuneena alueen eri puolille.

Keskeiset maisema-alueet käsittävä Kolin kansallispuisto on perustettu v. 1991 ja sen pinta-ala on 30 km². Kansallispuiston keskus on Ukko-Kolilla sijaitseva Luontokeskus Ukko. Kansallispuiston polku- ja latuverkosto on laajuudeltaan noin 70 kilometriä. Puiston polkureitistöön yhdistyy pohjoisen suunnasta tuleva UKK-vaellusreitti. Osin puiston alueella sijaitsee Herajärven kierros, noin 40 km pitkä reitti, jonka jatkeena etelässä on Joensuuhun johtava Kolinpolku. Kansallispuiston kävijämäärä v. 2009 oli noin 130 000 henkeä.

Kolin matkailuyhdistys ry on Kolin matkailualueen yritysten ja -organisaatioiden sekä matkailun kehittämistä tukevien yksityishenkilöiden yhteistyöjärjestö. Yhdistyksen tarkoituksena on kehittää Kolin ja Pielisen Karjalan matkailua yritysten yhteistoiminnan kautta sekä lisätä alueen vetovoimaisuutta ja tunnettavuutta. Samoin yhdistys valvoo alueen yritysten ja kiinteistönomistajien yhteisiä etuja. Yhdistyksellä on noin 60 jäsentä.

Opastuksen periaatteet

Kolin alueen opastettavat kohteet ovat hajallaan alueen eri puolilla, mikä asettaa opastukselle omat haasteensa. Toisaalta Kolin kylällä olevan opastustoimiston keskeinen sijainti pääsisääntulotien varrella on erinomainen.

Kauko-opastus

Koska Koli ei sijaitse välittömästi valtatie 6 varrella, Koli ei kuulu valtatie kauko- tai lähiopastuskohteisiin eikä siten sisälly valtatie suunnistustauluihin tai viitoitukseen Koliin johtavan maantien 504 ulkopuolella. Koli sisältyy kuitenkin osaan valtatie 6 välimatkatäuluista ja tulisi sisällyttää

kaikkiin välimatkatauluihin välillä Kontiolahti - Juuka. Lisäksi Kolin opastuskartat ovat valtatieen levähdysalueiden opastuspisteissä.

Länneestä tultaessa Koli on maantien 504 viitoituksen kaukokohteena valtatieltä 9 Outokummusta alkaen.

Yleisopastus

Kolin yleisopastus alkaa valtatieltä 6 Ahmovaarasta, jossa Koli on maantien 504 viitoituskohteena sekä suunnistustauluissa että tienviitoissa. Tässä suunnitelmassa esitetään, että nykyiset kaksi erillistä Kolin alueen palvelukohdeopastustaulua (kuva 4-19) korvataan yhdellä uudella ruskeapohjaisella taululla, jossa on tekstinä "Koli" ja päätunnuksena kansallispuistoa kuvaava luontokohde 772c sekä sivutunnuksina hiihtohissi 773c (kesällä päällekkäännettävänä ulkoilualue 742) ja yleisesti alueen majoituspalveluja kuvaavana tunnus 723 (sänky). Opasteet tulevat valtatielle 6 kummastakin suunnasta sekä maantielle 504 länneestä ennen Ahmovaaran risteystä.

Yleisopastuksella on tarkoitus ohjata matkailijat Kolin kylän opastuskeskukseen, josta he saavat tarvittaessa tarkemman opastuksen haluamaansa kohteeseen.

Koska maantien 504 keskeisissä liittymissä Kolin kylällä (mt 5040) sekä Rantatien/Lahnalammen tien liittymässä (mt 5046/mt 15829) on liikaa opastusta haluavia yksittäisiä kohteita, käytetään näiden liittymien länsipuolen kotoissa opastustauluissa yleisopastusta eri suuntiin: "Loma-Kolin suunta", "Hattusaaren suunta" ja "Rantatien suunta". Jälkimmäisen liittymän jälkeen kussakin suunnassa on yksittäisillä yrityksillä mahdollisuus pystyttää etäisyystaulu omaan kohteeseensa.

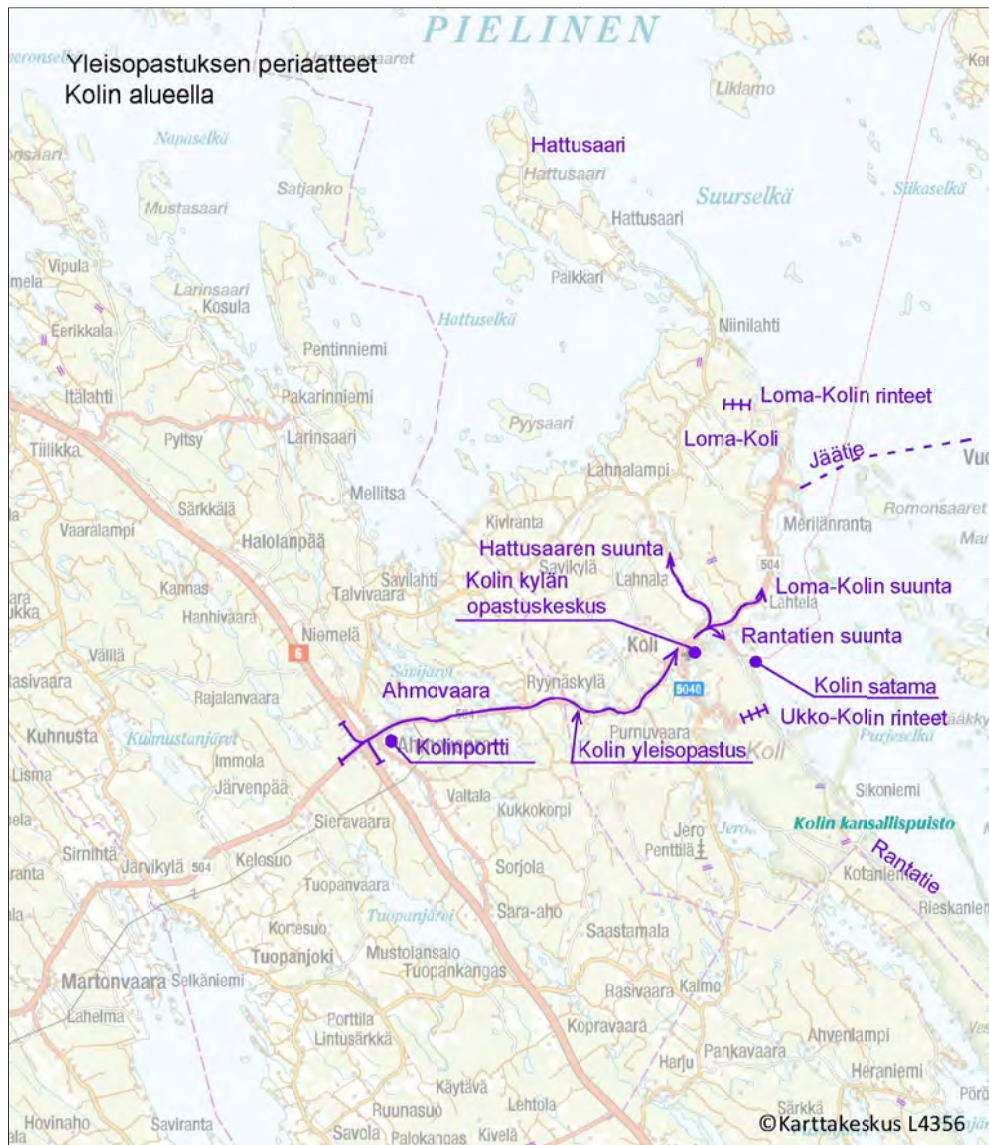
Kolin yleisopastuksen periaatteet on esitetty kuvassa 4-20.

Kuva 4-19. Valtatiellä 6 Koliin johtavan maantien 504 liittymässä Ahmovaarassa olevat kaksi erillistä Kolin alueelle ohjaavaa opastustaulua esitetään korvattavaksi yhdellä yhdistetyllä ruskeapohjaisella taululla.

Kohdeopastus

Kolin alueen kohdeopastus ja sen laajuus käy ilmi liitteenä 1.3 olevasta suunnitelmakartasta.

Kuva 4-20. Yleisopastuksen periaatteet Kolin alueella.

Opastuksen toteuttaminen

Tavoitteena on, että opasteiden uusinta Kolin alueella voitaisiin toteuttaa Kolin matkailuyhdistyksen vetämänä yhteisprojektina keväällä 2012. Yhteisesti toteutettuna opasteiden uusinta tulee halvemmaksi ja varmistetaan opastuksen ulkoasun ja sisällön yhtenäisyys. Samalla yrittäjien on mahdollista sopia samoihin pystytystelineisiin koottavista tauluista. Projektin toimesta pitäisi hoitaa lupahakemusten laadinta, opasteiden hankinnan ja pystytyksen kilpailutus sekä työn valvonta.

Suunnitelmaa laadittaessa käydyissä keskusteluissa on lähtökohtana ollut, että yleisopasteet voitaisiin rahoittaa matkailuyhdistyksen, Metsähallituksen ja mahdollisesti Lieksan kaupungin toimesta. Kukin yritys tai organisaatio rahoittaa omat kohdekohtaiset opasteensa.

5 Matkailutiet

Matkailutiellä tarkoitetaan erityisillä matkailutie-liikennemerkeillä merkittyä tietä. Matkailutiellä tulee olla sen yleiseen liikenteelliseen merkitykseen nähden poikkeuksellisen runsaasti matkailijoiden kannalta merkittäviä kohteita, ja tämän lisäksi sillä on erityinen matkailuelinkeinon toimintaedellytyksiä ja alueen kilpailukykyä tukeva merkitys.

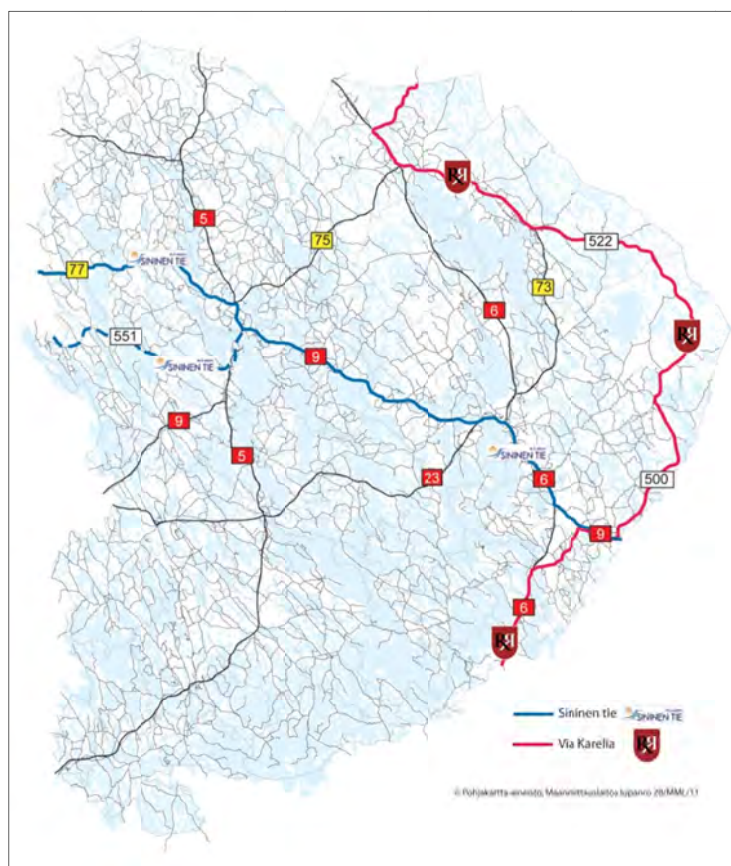
Matkailutie-merkillä voidaan osoittaa vain Liikenneviraston erikseen hyväksymä matkailutie. Ennen hyväksymispäätöstä Liikennevirasto pyytää lausunnot hankkeesta Matkailun Edistämiskeskus MEK:ltä ja Suomen matkailuorganisaatioiden yhdistys SUOMA ry:ltä. Matkailutiehen liittyvän yksilöllisen tunnuksen käyttö edellyttää myös Liikenneviraston hyväksynnän, joka sisältyy matkailutiesi hyväksymispäätökseen.

Matkailutiehankkeelta edellytetään soveltuvaa taustaorganisaatiota, jolle matkailutiemerkintää koskeva lupa voidaan myöntää ja jonka kanssa Liikennevirasto ja ELY-keskukset asioivat matkailutiemerkinnän käyttöä ja ylläpitoa koskevissa kysymyksissä. Vastuu matkailuteiden viitoituksen suunnittelusta, toteutuksesta, ylläpidosta ja poistamisesta on luvanhakijaorganisaatiolla.

5.1 Via Karelia -matkailutie

Pielisen Karjalan kautta kulkeva Via Karelia -matkailutie (Runon ja Rajan tie) seuraillee Suomen itärajaa Suomenlahden rannalta Vaalimaalta Lappiin Sallan Kelloelän raja-asemalle. Reitin pituus on 1080 km ja sillä on useita rajanylityspaikkoja. Reitti on syntynyt vuonna 1966, jolloin sen nimi oli Runon ja Rajan tie ja reitti oli nykyistä lyhyempi.

Pielisen Karjalassa reitti kulkee Ilomantsista Lieksaan maantietä 522, edelleen Nurmekseen kanta-tietä 73, Valtimolle valtatie 6 ja maantietä 5284 Valtimolta Kuhmoon (kuva 5-1).

Kuva 5-1. Via Karelia -matkailutien reitti Pohjois-Karjalassa.

Via Karelia haluaa profiloitua erityisesti neljän tuotealueen kautta:

Luonto

- lintutornit
- luonnonsuojelualueet ja kansallispuistot
- vaellusreitit
- kanoottireitit

Ortodoksisuus

- Karjalan kirkkotie on osa Via Karelia matkailureitistöä ja se kulkee Heinävedeltä Lintulan ja Valamon luostareista Venäjän rajalle Värtsilään ja poikkeaa myös pohjoiseen aina Ilomantsin Hattuvaaraan saakka.

Sotamuistot

- talvisota; Kuhmossa ja Suomussalmella olevat taistelupaikat, Raatteen tie ja Kollaa vain 60 km rajalta
- välirauhan aika ja Salpalinja
- jatkosota: Ilomantsi, Rukajärventie Lieksassa

Ruoka

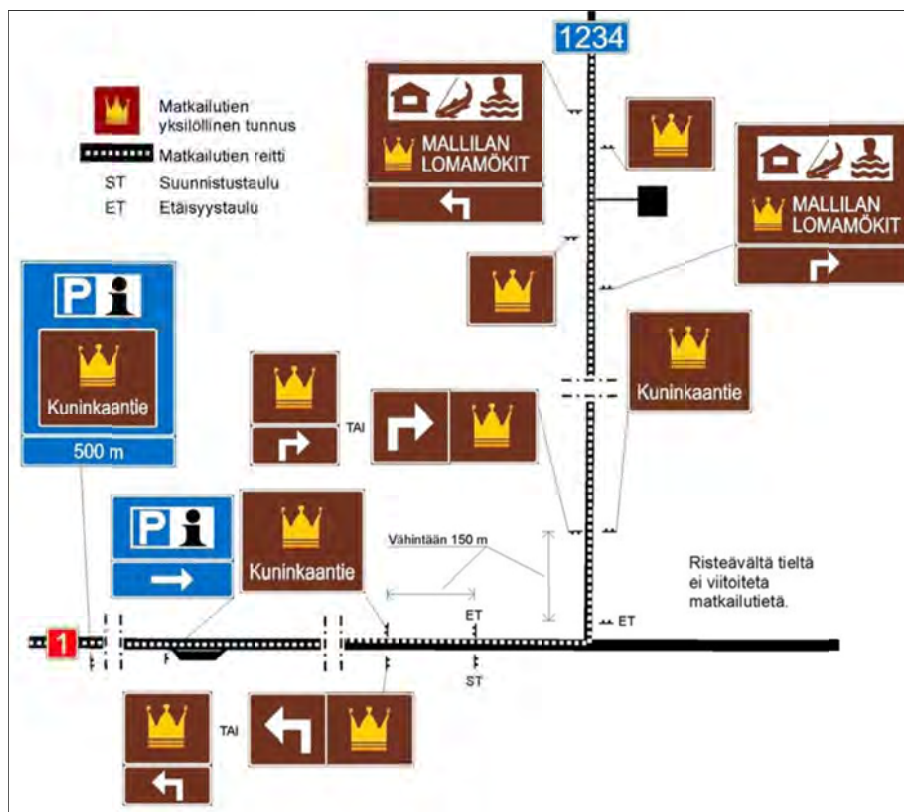
- Carelia alá Carte, Kainuu alá Carte, Lappi alá Carte

Via Karelia -matkailutietä hallinnoi Runon ja Rajan tie ry, jonka jäsenenä on noin 15 kuntaa.

Via Karelian internet-sivut: <http://www.viakarelia.fi/> (tilanne 1.1.2012).

5.2 Matkailuteiden reittiviitoitus

Matkailutiereitin viitoittamisessa tien suunnassa käytetään ruskeapohjaisia matkailutien tunnuksen sisältäviä merkkejä. Matkailutien nimen sisältävät merkit sijoitetaan liittymien ja taajamien jälkeen sekä muutoin sopivin välimatkoin, jotta tien käyttäjä voi varmistua olevansa oikealla reitillä. Ennen liittymiä, joissa matkailutiereitti kääntyy, käytetään nuolikuvioillisia "suunnistustauluja" (kuva 5-2).

Kuva 5-2. Matkailutien viitoituksessa ja matkailutiehen liittyvien palvelukohteiden käytettävät merkit.

5.3 Matkailutietunnuksen käyttö palvelukohteiden opastuksessa

Vuoden 2007 palvelukohteiden opastusmerkkiuudistus laajensi matkailutietunnuksen käyttömahdollisuuksia yksittäisten palvelukohteiden opastuksessa:

- matkailutien vaikutuspiirissä olevien palvelukohteiden opastuksessa voidaan käyttää matkailutien tunnusta (kuva 5-3)
- matkailutietunnus ja nimi ruskealla pohjalla voidaan lisätä sellaisten opastuspisteiden opasteisiin, joissa on erityisesti kyseistä matkailutietä koskevaa informaatiota, esimerkiksi karttaesityksiä.

Kuva 5-3. Esimerkkejä matkailutietunnuksen sijoittamisesta palvelukohteen opastustauluihin.

Matkailutietunnuksen käyttö yksittäisen palvelukohteen opastuksessa edellyttää matkailutieorganisaation suostumusta. Runon ja Rajan tie ry. (Via Karelia) edellyttää, että opastettava kohde tukee matkailutien imagoa eli jollakin tavoin liittyy tuotealueisiin, joita matkailutie pyrkii edistämään (luonto, ortodoksisuus, sotamuistot ja ruoka).

Palvelukohteelta ei edellytetä Runon ja Rajan tie ry:n jäsenyyttä tai osallistumista markkinoinnin rahoitukseen.

Matkailutietunnuksen voi lisätä nykyisiin opasteisiin. Erityisesti se tulisi ottaa huomioon opasteita uusittaessa tai lisättäessä, jolloin tunnus voidaan ottaa huomioon merkin sisältöä asemoitaessa.

Lupakäsittelyä edistää, mikäli hakija voi liittää matkailuorganisaation suostumuksen lupahakemukseen. Tarvittaessa ELY-keskus selvittää matkailutieorganisaation kannan lupahakemusvaiheessa.

Via Karelia -matkailutien yhteystiedot:

Runon ja Rajan tie ry
PL 34 (Siltakatu 10 B 30), 80101 Joensuu
Toiminnanjohtaja Juha Rantala
Puh. 040 723 0000

Sähköposti: info@viakarelia.fi

6 Opastuslupa ja opasteiden hankinta

Palvelukohteen viitoittaminen edellyttää aina tienpitäjän lupaa. Tienpitäjänä toimii maantiellä ELY-keskus, kadulla kunta ja yksityisellä tiellä tiehoitokunta.

Jos viitoitettava kohde sijaitsee taajamassa ja maantieltä alkava viitoitusreitti jatkuu katuverkolla, opastelupa edellyttää myös kunnan lupaa viitoituksen jatkuvuuden varmistamiseksi kohteeseen saakka. Jos kohde sijaitsee yksityisen tien varressa ja viitoitusreitti jatkuu yksityisellä tiellä, opastelupa edellyttää myös yksityistiekunnan lupaa viitoituksen jatkuvuuden varmistamiseksi.

Opasteluvan hakeminen

ELY-keskukset ovat keskittäneet opastelupien käsittelyn Pirkanmaan ELY-keskuksessa Tampereella sijaitsevaan asiakaspalveluyksikköön, mutta kussakin liikenneasioista vastaavassa ELY-keskuksessa on lupayhdyshenkilö. Yhteystiedot löytyvät liitteestä 2.

Lupaa maantien varteen pystytettävälle opasteille haetaan ELY-keskukselta kirjallisesti. Hakemuslomakkeet löytyvät ELY-keskusten internet-sivuilta:

www.ely-keskus.fi -> Liikenne -> Luvat -> Opasteet, ilmoitukset ja mainokset -> Palvelukohdeopasteet

tai suoraosoitteesta:

www.ely-keskus.fi/fi/Liikenne/Lupaasiat/Opasteetilmoituksetjainonokset/Sivut/-Palvelukohdeopasteet.aspx.

Lupahakemuslomake on liitteenä 3.

Lupia haetaan seuraavasti:

- matkailuopasteita haetaan palvelukohteen opastelupahakemuksella.
- mustapohjaista osoiteviittaa ja sen ennakkomerkkiä haetaan osoiteviitan lupahakemuksella.
- tilapäistä viitoituslupaa ja yleisötilaisuuksien viitoituslupaa haetaan suoraan paikallisesta ELY-keskuksesta.

Opasteluvan hakijan on osoitettava kohteensa viitoituskelpoisuus jokaisen viitoitettavan toiminnon osalta lupaa hakiessaan. Epäselvissä tapauksissa ELY-keskus voi kysyä ulkopuolisilta tahoilta suosituksia kohteiden viitoitusperusteista.

Kaikki uudet opasteluvat kirjoitetaan määräaikaisena, jolloin olosuhteissa tapahtuneet muutokset voidaan ottaa nopeasti huomioon. Luvan määräaika on yleensä viisi vuotta.

Lupapäätösten hinnat 1.1.2012 alkaen:

- osoiteviitta/palvelukohteen osoiteviitta (+ennakkomerkit): 100 €
- palvelukohteen opastustaulu: 200 €
- kielteinen lupapäätös: 30 €

Maksua ei peritä määräaikaista lupaa uusittaessa, mikäli opastukseen ei tule muutoksia.

Opastelupa sisältää opastemerkkien mittapiirustukset, joiden avulla merkit voidaan hankkia kilpi- valmistamoilta.

Lupahakemuksen käsittely kestää 6 - 8 viikkoa. Käsittelyaikaan vaikuttaa mm. se, onko opastuskelpoisuudesta tarpeen hankkia jonkun ulkopuolisen tahon lausunto.

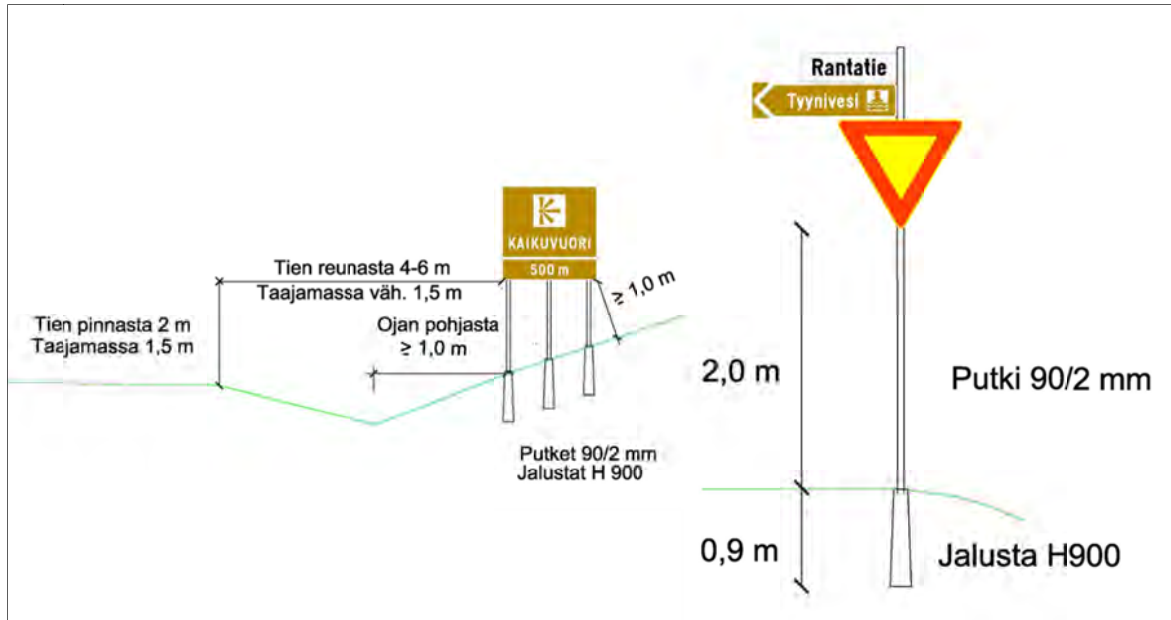
Opastusmerkkien hankinta ja pystytys

Opastusmerkkien hankinta, pystyttäminen ja ylläpito ovat opastettavan kohteen haltijan vastuulla. Opastusmerkin tiedot tulee pitää ajan tasalla.

Palvelukohteen opasteluvan haltija vastaa luvan mukaisen opastuksen toteuttamiskustannuksista. ELY-keskus antaa opasteluvan liitteenä tarkemmat toimintaohjeet merkin toteuttamiselle. Opasteluvan liitteenä (myös tämän suunnitelman liitteenä 4) on luettelo auditoiduista liikennemerkkien valmistajista, joilta opastusmerkit voi hankkia.

Luvanhaltija voi hankkia asennustyön ELY-keskuksen alueurakoitsijalta tai muulta sellaiselta yritykseltä, joka täyttää tiellä suoritettavan työn pätevyysvaatimukset ja hallitsee liikennemerkkien rakennetta ja pystytystä koskevan ELY:n ohjeistuksen.

Lupapäätöksen liitteenä on ohjeet opastusmerkin sijoittamisesta ja pystyttämisestä. Kuvassa 6-1 on esimerkkejä sijoittamis- ja pystytystavoista.

Kuva 6-1. Esimerkkejä palvelukohdeopasteiden sijoittamisesta ja pystyttämisestä.

Opastusmerkkien ja niiden pystytyksen ohjeellisia hintoja:

- liikennemerkki	
- osoiteviitta	n. 30 € kpl
- opastustaulu	100 -200 € kpl
- merkkijalat ja kiinnitystarpeet	20 - 30 €/merkki
- rahti kilpivalmistamolta	20 - 40 €/lähetys
- pystytystyö	50 - 200 €/merkki.

Opastustaulujen hintaan vaikuttaa taulun koko ja käytettävä materiaali (alumiini, vaneri). Pystytystyön hintaan vaikuttavat mm. matkakustannukset (kuinka kaukaa pystyttäjää tulee), tarvitaanko kaivuria ja pystytettävien merkkien lukumäärä.

Opastusmerkkien hoito ja ylläpito

Opastusmerkin ylläpito kuuluu opasteluvan haltijalle. Ylläpidolla tarkoitetaan merkin uusimista tilanteessa, jossa se on niin huonokuntoinen, ettei se enää täytä normaaleja liikennemerkkin kriteereitä. ELY-keskus valvoo liikennemerkkien kuntoa vuosittaisilla tarkastuksilla.

Maanteillä palvelukohteen opastusmerkkien hoito kuuluu ELY-keskuksen alueellisiin hoitourakka-sopimuksiin samalla tapaa kuin muut liikennemerkit. Hoitoa ovat muun muassa lian, lumen ja jään poisto, normaali säännöllinen merkkien pesu sekä pienehköiden vaurioiden korjaus, esimerkiksi jalustan suoristaminen auraslumen jäljiltä.

Opastuksen järjestämisen edellytyksenä on, että palvelukohteesta on saatavilla opastusmerkissä osoitetut palvelut niille tyypillisinä ja säännöllisinä aukioloaikoina. Jos kohteen palveluista osa on väliaikaisesti poissa toiminnasta, tulee kyseisiä palveluja osoittavat tunnuksat peittää merkin pohjaväriin mukaisella peitelevyllä. Osan vuodesta suljettuna olevan kohteen opastusmerkit tulee joko poistaa tai peittää kiinnioloajaksi. Jos palvelukohteen toiminta on kokonaan keskeytyksissä, tulee opastusmerkki poistaa tai peittää kokonaan. Mikäli opastettava kohde jää kokonaan pois käytöstä, kaikki opasteet on poistettava.

7 Opastussuunnitelman toteuttaminen ja ylläpito

Opastuksen toteuttaminen

Opastuksen toteuttaminen on palvelukohteiden omistajien ja ylläpitäjien vastuulla. Palvelukohteiden opastusmerkkiuudistukseen liittyvä siirtymäkausi ulottuu vuoden 2013 loppuun, johon mennessä uudistuksen edellyttämät opasteiden muutokset tulee viimeistään toteuttaa. Uusien tunnus-ten ja muuttuneiden merkkien, mm. osoiteviitan ennakkomerkki, tarjoavat laajentuneet opastusmahdollisuudet kannattaa hyödyntää välittömästi. Myös palvelukohteiden imagon ja houkuttelevuuden kannalta merkit kannattaa uusien muuttuneiden käytäntöjen mukaisiksi mahdollisimman pian.

Opastustoimistojen ja opastuspisteiden kehittäminen ja näihin johtavan opastuksen toteuttaminen on kuntien ja ELY-keskusten vastuulla. Myös alueen matkailuorganisaatioilla on tässä oma osuutensa. Opastuspisteiden kartat tulisi pitää jatkuvasti ajantasaisina ja kunnoltaan hyvinä. Opastuspaikkojen viitoitus on pitänyt opastusmerkkiuudistukseen liittyen muuttaa uusien käytäntöjen mukaiseksi vuoden 2009 loppuun mennessä. Maanteiden osalta päävastuu on ELY-keskuksilla ja muiden teiden osalta kunnilla.

Opastussuunnitelman ylläpito

Kokonaisvaltaisen seudullisen opastussuunnitelman tarkistaminen tulee tehdä noin 10 vuoden välein tai aikaisemmin, jos uusia opastelupia ei voida käsitellä seudullisten viitoitusperiaatteiden perusteella nopeasti ja sujuvasti, tieverkossa tapahtuu muutoksia tai jos tavoitetilan opastusmerkisuunnitelmien ylläpitäminen ei ole toteutunut.

LÄHTÖAINEISTO

Palvelukohteiden viitoitukseen liittyvä ohjeistus:

Palvelukohteiden viitoitus. TIEH 2000021-07. Ohje kertoo palvelukohteiden viitoitusperiaatteet ja opastaa viitoituksessa käytettävien merkkien sisällön ja muodon valitsemisessa.

Palvelukohteiden alueellisen opastussuunnitelman laatiminen. TIEH2100051-07. Ohje määrittelee alueelliset opastussuunnitelmat, ohjaa suunnitteluprosessia ja organisointia, antaa perusteita suunnitelmien laatimiselle sekä esittää eri suunnitteluvaiheiden sisältöjä ja niissä huomioon otettavia asioita.

Yleisohjeet liikennemerkkien käytöstä. TIEH 2000006–03. Ohje sisältää liikennemerkkien käyttöperiaatteet ja niihin liittyvät säädöstekstit.

Liikenteen ohjaus, Viitoitus. TIEL 2130006–96. Ohje sisältää yleiset viitoitusperiaatteet sekä määritykset viitoituskohteiden valinnoille ja viitoituksessa käytettäville opastusmerkeille.

Liikennemerkkipiirustukset. TIEL 2131908. Kansiot sisältävät liikennemerkkien yksityiskohtaiset viitoituspiirustukset.

Matkailuteiden määrittely - Periaatteet. TIEH 1000080-04. Julkaisu sisältää Tiehallinnon (nyk. Liikennevirasto) toimintalinjat matkailuteiden viitoituksessa.

Tienvarsimainonnan käsikirja. Tiehallinto, ympäristöministeriö ja Kuntaliitto 2002. Käsikirja on ensisijaisesti tienvarsimainonnasta ja lupahakemusten käsittelystä vastaaville tahoille tarkoitettu opas, joka sisältää tienvarsimainontaa koskevat säädökset, sijoitusperiaatteet ja lupamenettelyn.

Tienvarsimainonta - Toimintalinjat. TIEH 1000106–06. Toimintalinjat kuvaavat Tiehallinnon (nyk. ELY-keskusten) menettelytavan tienvarsimainosten lupakäsittelyssä sekä tienvarsimainonnan hallinnassa ja siirtymävaiheen hoitamisessa.

Tienvarsimainonnan poikkeuslupamenettelyohje. Liikenneviraston ohjeita 15/2010. Ohje on tarkoitettu Pirkanmaan ELY-keskuksessa toimiville poikkeuslupan käsittelijöille ja tienvarsimainonnan valvonnasta vastaaville muille ELY-keskuksille. Lisäksi ohje toimii ajantasaisena informaationa menettelytavoista, joilla tienpitäjä hoitaa velvoitettaan valvua maanteiden liikenneympäristöä ulkomainonnan osalta.

Levähdys- ja pysäköimisalueiden kehittäminen – Toimintalinjat. TIEL 1000029. Toimintalinjat määrittelevät Tiehallinnon (nyk. ELY-keskusten) tienvarsipalvelujen kehittämisen suuntaviivat 2000-luvulle.

Kunnan osoitejärjestelmä – Ohjeet ja suositus. Kuntaliitto 2006. Julkaisu antaa ohjeet ja suositukset kunnan osoitejärjestelmästä.

Muu lähtöaineisto:

Savo-Karjalan maakuntien palvelukohteiden opastussuunnitelma. Tiehallinto. Savo-Karjalan tiepiiri. TIEH 1000213-09. Kuopio 2008.

Pohjois-Karjalan matkailustrategia 2007 - 2013. Pohjois-Karjalan maakuntaliitto. Julkaisu 108. Joensuu 2007.

LIITTEET

1. Palvelukohteiden opastusmerkkisuunnitelma
 - 1.1 Luettelo opastettavista kohteista
 - 1.2 Suunnitelmakartat opastettavista kohteista (aluekartat 6 kpl)
 - 1.3 Suunnitelmakartat opastettavista kohteista (taajamakartat Juuka, Lieksa, Nurmes ja Valtimo)
 - 1.4 Kolin alueen opastussuunnitelma
2. Palvelukohteiden opastelupayhdyshenkilöt ja yhteystiedot
3. Hakemuslomake palvelukohteen opastuslupaa varten
4. Liikenneviraston hyväksymät liikennemerkkivalmistajat

Luettelo palvelukohteista ja niiden opastuksesta

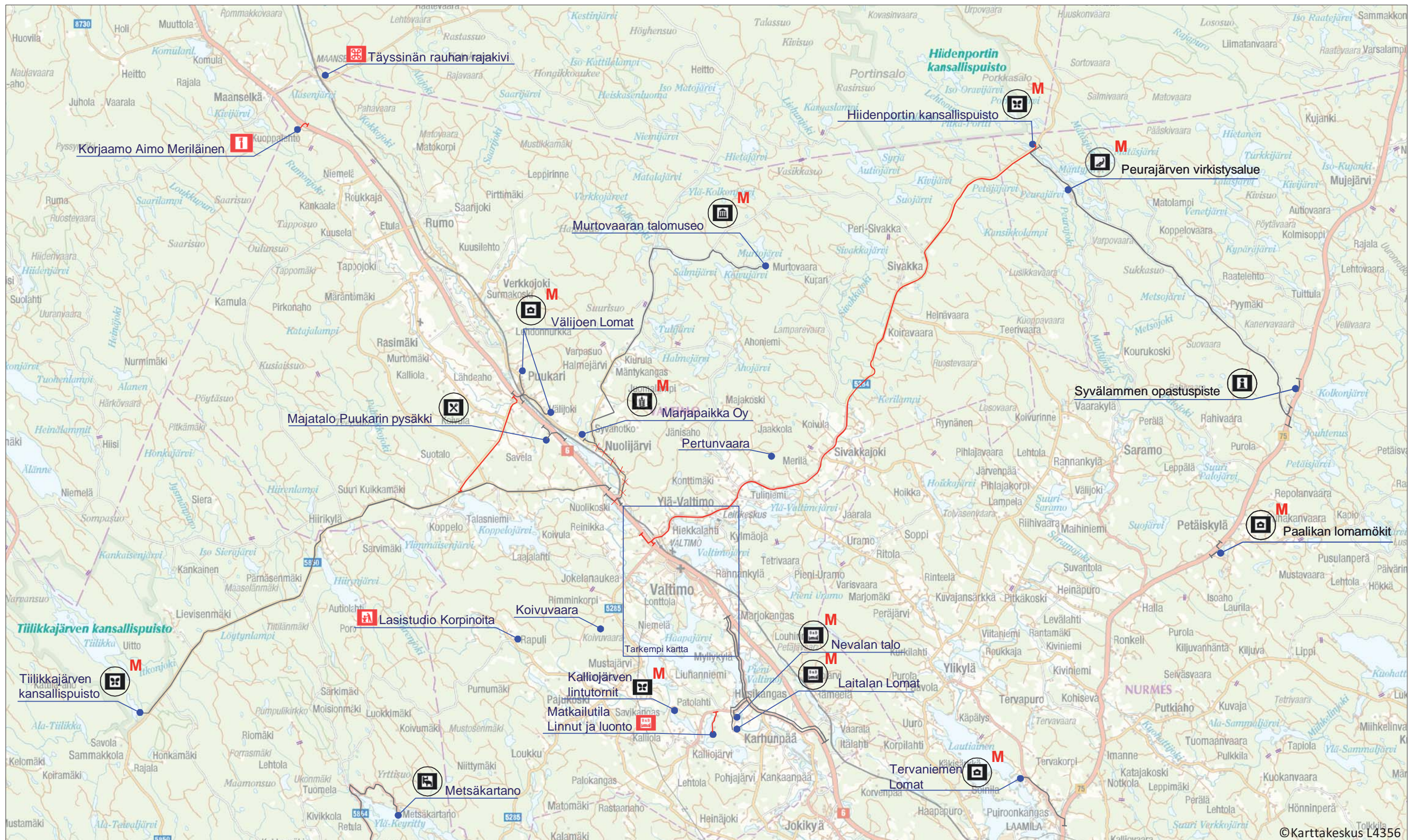
Palvelukohde	Yrityksen/kohteen nimi	Katuosoite	Postinro	Postitoimipaikka	Päättynns	Käytettävät tunnuks			Opastettu nykyisin		Opastussuunnitelma			Huomautukset, perusteet	
						1.	2.	3.	Opastustaulut	Osoiteviitta	Opastustaulut	Osoiteviitta	Viitoituksen laajuus (opasteiden tieosotteet)		
Juuka															
Juuan torin opastuspiste		Väyryläntie 3	83900	Juuka	711				Ei	Ei	Kyllä		Mt 506 to 1	Juuan kartta. Opaste mt 506:lle Väyryläntien liittymään.	
Juuanjoen opastuspiste		Vt 6 to 413			711				Kyllä		Kyllä		Vt 6 to 413	Juuan kartta. Opastusmerkit uusittava.	
Kolinportin opastuspiste		Vt 6 to 409			711				Kyllä		Kyllä		Vt 6 to 409, 410, mt 504 to 12,13	Juuan ja Kolin kartat. Opastus sisältyy Kolinportin opastukseen.	
Paalasmaan opastuspiste		Mt 15828 to 01			711				Ei	Ei	Kyllä		Mt 15828 to 1	Juuan ja Paalasmaan kartat. Opastetu vain P-alueena; opastusmerkit uusittava.	
Peukalojoen opastuspiste		Vt 6 to 409			711				Kyllä		Kyllä		Vt 6 to 409	Juuan ja Kolin kartat. Opastusmerkit uusittava.	
Salmislammen opastuspiste		Vt 6 to 415			711				Kyllä		Kyllä		Vt 6 to 415	Juuan kartta. Opastusmerkit uusittava; huonokuntoiset, i-tunnus puuttuu.	
Autokorjaamo Ari Lehtikoinen		Aimontie 2	83900	Juuka	721				Ei	Ei	Ei	Ei		Taajamapalvelu. Mt 506 varrella; näkyy ilman opasteita.	
Konekorjaamo Kannassalmi		Lamminkyläntie 300	83900	Juuka	721				Ei	Kyllä	Ei	Kyllä	Mt 15828 to 01	N. 4 km yksityistietä Paalasmaantieltä.	
ABC Juuka		Juuantie 2	83900	Juuka	722	724			Kyllä		Kyllä		Vt 6 to 413, 414, mt 506 to 01		
Neste Kolinportti		Kolintie 10	83950	Ahmoavaara	722	724	711		Kyllä		Kyllä		Vt 6 to 409, 410, mt 504 to 504 12, 13	Tunnuksena Kolinportin yhteisopasteessa	
Hotelli-Ravintola Petra		Poikolantie 2	83900	Juuka	723	724			Kyllä		Kyllä		Vt 6 to 409, 410	Juuan ainoa hotelli. Vt 6:lla A-tyypin taulu samaan telineeseen Puu-Juuan kanssa.	
Kolin Future Freetime		Kopraavaarantie 27	83950	Ahmoavaara	723	774a	722		Kyllä		Kyllä		Vt 6 to 407, 408, mt 15731 to 01	Huoneita ja 5 mökkiä. Majoitustilaa 70 hengelle.	
Paalasmaan Lomamajat		Eteläpääntie 140	83910	Paalasmaa	774a	734	773b		Kyllä		Kyllä		vt 6 to 414, mt 15828	8 lomamökkiä, 30 asuntovaunupaikkaa	
Piitterin lomakylä		Piitterintie 144	83900	Juuka	734	774a	773a		Kyllä		Kyllä		Vt 6 to 411, 413, mt 15816 to 01	Caravan- ja telttapaikkoja 90. 13 lomamökkiä.	
Vaikojoen vesiretkiyleyriitti					742	773b			Kyllä		Kyllä		Mt 506 to 05	Opastusmerkit uusittava.	
Juuan pitäjänmuseo		Vuorentie	83900	Juuka	772a				Ei	Kyllä	Ei	Kyllä	Mt 506 to 01	Opastus Vuorentien liittymästä.	
Paalasmaan näkötorni		Eteläpääntie 140		Paalasmaa	772d				Ei	Ei	Ei	Ei		Nyk. omatekoinen osoiteviitta. Nykyisellä tieyhteydellä ei voi opastaa.	
Keski-Vuokon kulttuurimaisema		Keskivuokontie		Juuka	772f				Ei		Ei	Kyllä	Mt 15826 to 03	Yhtenäinen kokonaisuus, jossa mm. kunnostettuja kiviaitoja ja kalastajatsasouna.	
Puu-Juuka (myös Myllymuseo)		Vanhaticn varsi		Juuka	772f				Kyllä		Kyllä		Vt 6 to 413, 414, mt 508 to 01	Vt 6:lla A-tyypin taulu samaan telineeseen Hotelli Petran kanssa.	
Pyötikön luostarialue ja tsasouna		Kojonniementie 312	83915	Juuka	772f				Kyllä		Ei	Kyllä	Mt 15826 to 01	Nyk. opasteet huonokuntoisia ja uusittava. Opastus vt 6:ita poistetaan.	
Suomen Kivikeskus		Kuhnustantie 10	83900	Juuka	772f	724			Kyllä		Kyllä		Vt 6 to 411, 412	Nunnanlahden vuolukivikaivoksen yhteydessä	
Niemislammen uintipaikka		Mt 508 to 01			773a				Ei	Kyllä	Ei	Kyllä	Mt 508 to 01	Uimapaikka ja P-alue kunnossa.	
Iso-Karhun erästely- ja luontoalue					773b	742			Kyllä		Kyllä		Mt 508 to 01	Ennakkotaulut voi lisätä ennen liittymää.	
Kannaksen lomamajat (Pirinen)		Paalasmaantie 462 B	83900	Juuka	774a					Kyllä	Ei	Kyllä	Mt 15828 to 01	2 lomamökkiä. Täähkä-merkki korvataan osoiteviitan ennakkomerkillä.	
Kuiriin rantamökki		Saarenpääntie 28	83910	Paalasmaa	774a				Ei	Ei	Ei	Kyllä	Mt 15828 to 03	3 lomamökkiä	
Linta-mökki		Kolintie 431	83950	Ahmoavaara	774a				Ei	Kyllä	Ei	Kyllä	Mt 504 to 13	4 mökkiä	
Loma-huvila Villa Blanca		Erolanniementie 76	83900	Juuka	774a				Ei	Ei	Ei	Ei		1 lomamökki. Mv-osoiteviitta mt 15804:llä mahdollinen.	
Pyötikön lomamajat		Kojonniementie 312	83900	Juuka	774a				Ei	Ei	Ei	Kyllä	Mt 15826 to 01	2 lomamökkiä	
Savilahden rantamökki		Pitkänniementie 27 A	83950	Ahmoavaara	774a				Kyllä		Kyllä		Mt 504 to 13, mt 15805 to 01, mt 15807 01	4 lomamökkiä	
Seppo Lehtikoinen		Nevalanpääntie 38 B	83910	Paalasmaa	774a				Ei	Ei	Ei	Kyllä	Mt 15828 to 03	3 lomamökkiä	
Tommonlahden loma		Tommonlahdentie 176 C	83910	Paalasmaa	774a				Ei	Ei	Ei	Kyllä	Mt 15828 to 03 (tien päästä)	2 lomamökkiä. Nyk. omatekoinen osoiteviitta mt 15828 päässä.	
Alapihan puutarha		Alapihantie 116		Juuka	774c				Kyllä		Ei	Kyllä	Vt 6 to 416	Nyk. tähkä-merkki korvataan osoiteviitan ennakkomerkillä.	
Lieksa															
Opastuspiste		Kt 73 to 13		Lieksa	711				Kyllä		Kyllä		Kt 73 to 13	Lieksan yleiskartta ja taajamakartta. Merkit ja kartat kunnossa.	
Opastuspiste		Kt 73 to 24		Lieksa	711				Kyllä		Kyllä		Kt 73 to 24	Lieksan yleiskartta ja taajamakartta. Merkit ja kartat kunnossa.	
Opastuspiste, Ruunaan retkeilyalue		Mt 5224 to 02		Lieksa	711				Kyllä		Kyllä		Mt 5224 to 02	Ruunaan aluekartta ja muuta infoa. Opastusmerkit uistava (i-merkintä).	
Ruunaan luontotalo, Metsähallitus		Ruunaantie 129	81750	Pankakoski	711				Kyllä		Kyllä		Mt 5224 to 02, 03	Nyk. opastettu i-merkillä. Voisi olla opastuskeskus-tunnus (712). Merkit muuten OK.	
Opastuspiste, Herajärven kierros (Jero)		Mt 15735 to 02		Koli	711	772c			Kyllä		Kyllä		Mt 15735 to 02		
Luontokeskus Ukko		Ylä-Kolintie 39	83960	Koli	712				Kyllä		Kyllä			Opastetaan osana Kolin muuta opastusta.	
Karelia Expert matkailupalvelu, Kolinkylä		Ylä-Kolintie 2	83960	Koli	712				Kyllä		Kyllä		Mt 504 to 14, 15, mt 5040 to 01	Nyk. opaste vain lännestä. Uudet opasteet mt 504 idästä ja mt 5040 etelästä.	
Karelia Expert matkailupalvelu, Lieksa		Pielisentie 2-6	81700	Lieksa	712				Kyllä		Kyllä		Kt 73 to 18	Nyk. vain pienet i-taulut. Opastusmerkit uusittava.	
Autohuolto Arsi Saastamoinen		Kerantie 34	81720	Lieksa	721					Ei		Ei		Taajamapalvelu teollisuuskylässä. Ei opasteta maanteiltä.	
Autohuolto Seppo Reittu		Kerantie 28	81720	Lieksa	721					Ei		Ei		Taajamapalvelu teollisuuskylässä. Ei opasteta maanteiltä.	
Autokorjaamo Kari Väyrynen		Kerantie 34	81720	Lieksa	721					Ei		Ei		Taajamapalvelu teollisuuskylässä. Ei opasteta maanteiltä.	
Autokorjamo Veijo Pehkonen		Vatalanvaara	81700	Lieksa	721					Ei		Kyllä	Mt 524 to 01		
Esan auto- ja dieselkorjaamo E.Kananen		Alatie 4	81720	Lieksa	721					Ei		Ei		Taajamapalvelu. Ei opasteta maanteiltä.	
Upin autohuolto		Rauhalantie 9	81720	Lieksa	721					Ei		Ei		Taajamapalvelu. Ei opasteta maanteiltä.	
ABC liikenneasema, Lieksa		Kalliokatu 8		Lieksa	722	724					Ei	Ei		Taajamapalvelu. Ei opasteta maanteiltä. Mainostorni näkyy hyvin kt 73:lle.	
Seo, Lieksa		Rantalantie 1	81720	Lieksa	722	724					Ei	Ei		Taajamapalvelu. Ei opasteta maanteiltä. Mainostorni näkyy hyvin kt 73:lle.	
St 1, Lieksa		Mönninkatu 30	81700	Lieksa	722						Ei	Ei		Taajamapalvelu. Ei opasteta maanteiltä. Mainostorni näkyy hyvin kt 73:lle.	
Teboli, Lieksa		Timitrantie 1		Lieksa	722						Ei	Ei		Taajamapalvelu. Ei opasteta maanteiltä. Mainostorni näkyy hyvin kt 73:lle.	
Hotelli Pielinen		Läpikäytäväntie 54	81590	Vuonislahti	723				Kyllä		Kyllä		Kt 73 to 12, mt 518 to 06, 07, mt 5071, mt 158	Osa opasteista huonkuntoisia; uusittava.	
Hotelli Puustelli		Hovileirinkatu 3	81700	Lieksa	723	724			Ei	Ei	Kyllä		Kt 73 to 18	Tasokas hotelli kt 73 tuntumassa.	
Kestikievari Herranniemi		Vuonislahdentie 185	81590	Vuonislahti	723	724			Kyllä		Kyllä		Kt 73 to 17, mt 5071 to 03		
Loma-Koli (Kolin lomarenta Oy)		Merilänrannantie 68	83960	Koli	723	774a			Kyllä		Kyllä		Mt 504 to 15		
Sokos Hotel Koli		Ylä-Kolintie 39	83960	Koli	723	724			Kyllä		Kyllä		Vt 6 to 14, 15, mt 5040	Vt 6:lla tunnuksena Kolin yhteisopasteessa.	
Satamaravintola Alamaja		Ylä-Kolintie 2 A	83960	Koli	724				Ei	Ei	Ei	Ei	Mt 5046 to 01		
Kahvila Kolin Rynänen		Ylä-Kolintie 1 C	83960	Koli	725				Ei	Ei	Ei	Ei		Sijaitsee Kolin kylällä mt 504/5040 liittymässä. Näkyy ilman osoiteviittaa.	
Ruunaan tupa		Ruunaantie	81750	Ruunaa	725				Kyllä		Kyllä		Mt 5224 to 03	Kesäkahvila.	
Erästely Canoe&Outdoors		Kivivaarantie 1	81970	Jongunjoki	731					Kyllä	Ei	Kyllä	Mt 524 to 01	Nyk. mv-osoiteviitta. Lähinnä ohjelmapalveluyritys.	
Vanhan Koulun Majatalo (Kolin retkeilymaja)		Niinilahdentie 47	83960	Koli	731				Kyllä		Kyllä		Mt 504 to 15, mt 15829	Vuodepaikkoja 44. Vanha koulurakennus.	
Loma-Kitsi		Kitsintie 86 A	81700	Lieksa	731	774a			Kyllä		Kyllä		Mt 522 to 16, 17, mt 5202 to 06	Sisälmajoitusta 20 vp, 5 mökkiä.	
Taiga Meja		Hattuvaarantie 277	81650	Hattuvaara	731				Ei	Ei	Kyllä		Mt 522 to 19	Nyk. omatekoiset opasteet.	
SF-Caravan Pielisen-Karjala		Rekiniemi 4	81590	Vuonislahti	734				Ei	Kyllä	Ei	Kyllä	Mt 5071 to 03		
Kolin kotiseutumuseo		Ylä-Kolintie 1 C	83960	Koli	772a				Ei	Ei	Ei	Kyllä	Mt 5040 to 01	Nyk. omatekoinen osoiteviitta.	
Pielisen museo		Pappilantie 2	81720	Lieksa	772a	725			Kyllä		Kyllä		Kt 73 to 18		
Luontokeskus Ukko		Ylä-Kolintie 39		Lieksa	772c				Kyllä		Kyllä		Mt 504 to 14, 15, mt 5040 to 01	Osana Kolin kansallispuiston opastusta.	
Patvinsuon kansallispuisto		Lieksa, Ilomantsi			772c	742			Kyllä		Kyllä		Mt 5202, mt 502 to 17, mt 5200 to 08	Opastus Suomen opastuskeskukseen. Puiston sisällä omaa opastusta.	
Ruunaan retkeilyalue (yleisopastus)					772c	773b	733		Kyllä		Kyllä		Kt 73 to 17, 18, mt 522 to 23, 24 , mt 5224	Metsähallituksen toteuttama yhteisopastus.	
Koli (yleisopastus)					772c	773c	723		Kyllä		Kyllä		Vt 6 to 409, 410	Yleisopastus vt 6:ita.	
Räsävaara (näkötorni)		Koli			772d				Ei	Kyllä	Ei	Kyllä	Mt 504 to 14	Näkötorni. Kolin Matkailuyhdistyksen hallinnassa.	
Mätäsvaaran kaivoslaguuni		Mt 5261 to 04			772f				Ei	Ei	Ei	Ei		Kesäteatteri. Nykykunnossa ei opsettavissa (turvallisuus).	
Paateri (Eva Rynäsen ateljee)		Paateri 21	81700	Lieksa	772f	725			Kyllä		Kyllä		Kt 73 to 14, 15, mt 15841, mt 15840, mt 5071	Ateljee, Paaterin kirkko ja galleriakahvila.	
Rukajärven tie		Mt 524 , mt 5421			772f				Ei	Ei	Kyllä		Mt 524 to 01-05, mt 5421 to 01-03	Lupapäätös 11.5.2011	
Sokojoen kalastusalue		Kt 73 to 16			773b				Kyllä		Kyllä		Kt 73 to 16		
Änäkäisen kalastusalue		Mt 5241 to 02			773b				Kyllä		Kyllä		Mt 5241, mt 524 to 05, 06	Metsähallituksen hallinnoima.	
Loma-Kolin rinteet (Hiidenrinteet)					773c				Kyllä		Kyllä		Mt 504 to 14, 15		
Ukko-Kolin rinteet					773c				Kyllä		Kyllä		Mt 504 to 14, 15, mt 5040 to 01		

- 711.
- 772 a.
- 712.
- 772 b.
- 715.
- 772 c.
- 721.
- 772 d.
- 722.
- 772 e.
- 723.
- 772 f.
- 724.
- 773 a.
- 725.
- 773 b.
- 726.
- 773 c.
- 731.
- 773 d.
- 733.
- 773 e.
- 734.
- 774 a.
- 741.
- 774 b.
- 742.
- 774 c.
- 774 d.
- 774 e.
- 774 f.

Luettelo palvelukohteista ja niiden opastuksesta

Palvelukohde	Katuosoite	Postinro	Postitoimipaikka	Päättynus	Käytettävät tunnukset			Opastettu nykyisin		Opastussuunnitelma			Huomautukset, perusteet
					1.	Sivutunnukset	3.	Opastustaulut	Osoiteviitta	Opastustaulut	Osoiteviitta	Viitoituksen laajuus (opasteiden tieosoitteet)	
Hattusaaren Loma	Hattusaarentie 44	83960	Koli	774a				Kyllä		Kyllä		M 504 to 15, mt 15829 01, 02	8 lomamökkiä
Hattusaaren Rantamajat	Hattusaari 42	83960	Koli	774a				Kyllä		Kyllä		M 504 to 15, mt 15829 01, 02	9 lomamökkiä
Koivusärkän huvila	Lahnalammentie 26	83960	Koli	774a				Ei	Ei	Ei	Kyllä	M 15829 to 01	2 lomamökkiä. Mv-osoiteviitta mahdollinen.
Lomakylä Timitraniemi Camping	Timitrantie 25	81720	Liekksa	774a	734	733				Kyllä		Kt 73	Sijaitsee taajamassa.
KoliCarelia	Hattusaari		Koli	774a				Kyllä		Kyllä		M 504 to 15, mt 15829 01, 02	5 lomamökkiä
Loma-Pielinen	Kelvänsaari	81590	Vuonisolahti	774a				Ei	Ei	Ei	Ei		4 lomamökkiä, Kelvänsaarella, vain talvitie.
Maatilamatkailu Jänisvaara	Niinilahdentie 58	83960	Koli	774a	774b			Kyllä		Kyllä		M 504 to 15, mt 15829 to 01, 02	6 lomamökkiä. Opastus mt 504:itä Merilänrannasta poistettava.
Matkailutila Paimentupa	Kotaniementie 1	83960	Koli	774a	774f			Kyllä		Kyllä		M 5040 to 01, mt 15735 to 02	7 lomamökkiä tai huoneistoa. Ratsastusta.
Merilänrannan rantamajat	Merilänrannantie 53	83960	Koli	774a				Ei	Ei	Ei	Kyllä	M 504 to 15	3 lomamökkiä. Nyk. omatekoiset opasteet.
Niinilahden lomamajat	Niinilahdentie 99	83960	Koli	774a				Kyllä		Kyllä		M 504 to 15, mt 15829 01, 02	7 lomamökkiä
Ruunaan Matkailu	Siikakoskentie 47	81750	Ruunaa	774a	725			Kyllä		Kyllä		M 5224 to 02, 03	5 lomamökkiä
Ruunaan retkelykeskus	Ruunaa	81750	Pankakoski	774a	773b	724	734	Kyllä		Kyllä		M 5224 to 03	
Sillankorva (Maatilamatkailu Määttä)	Ruunaantie 124	81750	Pankakoski	774a				Ei	Ei	Ei	Kyllä	M 5224 to to 02	4 lomamökkiä. Nyk. vain mainoskyltit.
Ukko Kolin Rantamökit	Ranlatie 64 A	83960	Koli	774a				Kyllä		Kyllä		M 504 to 15, mt 5046	8 lomamökkiä
Jongunjoen lomapiiritti	Krivaa rantie 21	81970	Jongunjoki	774b				Ei	Ei	Ei	Kyllä	M 5241 to 01	Huonemajoitusta, 1 lomamökki. Nyk. omatekoiset opasteet.
Mattilan tila (Elontila)	Ylä-Kolintie 12 B	83960	Koli	774b				Ei	Ei	Ei	Kyllä	M 5040 to 01	3 majoitushuonetta, aamiaispalvelu.
Elämyspiha PikkuKili	Salonkyläntie 90	81570	Kelvä	774e	774a			Kyllä		Kyllä		Kt 73 to 12.13, mt 15850	Kotieläinpuisto, näköalatorni, majoitusta.
Kuivalan tila	Vuonisolahtentie 172	81590	Vuonisolahti	774f				Ei	Ei	Ei	Kyllä	M 5071 to 04	Islanninhevostalli.
Ratsastuskoulu Ahaa	Nurmeksentie 54	81700	Liekksa	774f				Ei	Kyllä	Ei	Kyllä	Kt 73 to 22	
Isäntärenki	Vuonijärventie 2	81560	Vuonijärvi					Ei	Ei	Ei	Ei		Tilauspalveluyritys kt 73/mt 15841 liittymässä. Ei palvelukohdeopasteita.
Lieksan kristillinen opisto	Kylänlahdentie 81	81820	Kylänlahti					Kyllä		Ei			Nettietojen mukaan ei yleistä majoituspalvelua. Opastustaulut poistetaan. Mv-osoiteviitta riittää.
Nurmes													
Opastuspiste, ABC-Nurmes	Kt 75 to 22		Nurmes	711				Kyllä		Kyllä		Kt 75 to 21	Nurmeksien opaskartta ABC:n pihalla. Opastetaan tunnuskuna ABC:n opastuksessa.
Aronsalmen opastuspiste	Vt 6 to 417		Nurmes	711				Kyllä		Kyllä		Vt 6 to 417,418	Nurmeksien opastuskartta. Opastusmerkit kunnossa.
Lingonjärven opastuspiste	Kt 75 to 21		Nurmes	711				Kyllä		Kyllä			Nurmeksien ja Rautavaaran opastuskartat. Kartat sotkettu; uusittava. Merkit OK.
Lounatlammen opastuspiste	Kt 73 to 27		Nurmes	711				Kyllä		Kyllä		Kt 73 to 27,28	Nurmeksien opastuskartta. Opastusmerkit kunnossa.
Syvälammen opastuspiste	Kt 75 to 27		Nurmes	711				Kyllä		Kyllä		Kt 75 to 27	Nurmeksien opaskartta. Opastusmerkeistä puuttuu sana "Nurmes".
Karelia Expert matkailupalvelu /Nurmes	Kauppatori 3	75500	Nurmes	712				Kyllä		Kyllä		Kt 73 to 29, Kt 75 to 22,23	Nyk. opastettu vain kohdalla. Opastusta voidaan laajentaa sisääntuloteille.
Öljy- ja huoltopiste J.Korhonen	Pitkänmäentie 38	75530	Nurmes	721				Ei	Ei	Ei	Ei		Taajamapalvelu. Ei opasteta maanteiltä.
Autohuolto Heikkinen Oy	Raatihuoneenkatu 11 A	75500	Nurmes	721				Ei	Ei	Ei	Ei		Taajamapalvelu. Ei opasteta maanteiltä.
Autokorjaamo Savolainen	Rauhalantie 2	75530	Nurmes	721				Ei	Ei	Ei	Ei		Taajamapalvelu. Ei opasteta maanteiltä.
Eskon autohuolto ja korjaus	Ikolantie 15	75530	Nurmes	721				Ei	Ei	Ei	Ei		Taajamapalvelu. Ei opasteta maanteiltä.
H&M Laakkonen Oy	Kuhmontie 78	75500	Nurmes	721				Ei	Ei	Ei	Ei		Raskaskonekorjaamo.
JoPen Automyynti ja Huolto Oy	Kirkkokatu 22 A 1	75500	Nurmes	721				Ei	Ei	Ei	Ei		Taajamapalvelu. Ei opasteta maanteiltä.
M & R Laakkonen Oy	Kieksenkatu 8	75500	Nurmes	721				Ei	Ei	Ei	Ei		Taajamapalvelu. Ei opasteta maanteiltä.
VBros Oy	Minantie 9	75530	Nurmes	721				Ei	Ei	Ei	Ei		Taajamapalvelu. Ei opasteta maanteiltä.
ABC Nurmes	Välitie 2-4	75530	Nurmes	722	724	711		Kyllä		Kyllä		Kt 75 to 21, 22	Pihalla Nurmeksien opastuskartta.
Tebol Nurmes	Lehtovaarankatu 2	75500	Nurmes	722	725	721		Kyllä		Kyllä		Kt 73 to 29, 30	
Hotelli Nurmehovi	Kirkkokatu 21	75200	Nurmes	723	724			Ei	Ei	Kyllä		Kt 73 to 29, kt 75 to 22, 23	Tasapuolisuussyistä viitoitumahdollisuutta esitetään laajennettavksi
Hyväriän matkailu- ja nuorisokeskus	Lomatie 12	75530	Nurmes	723	734	773d		Kyllä		Kyllä		Vt 6 to 418, 419, kt 73 to 29, kt 75 to 22,23	Yleisopastus kauempaa yhdessä Bomban kanssa.
Rautavaaran metsäkartano, Rautavaara	Metsäkartanontie 700	73900	Rautavaara	723	724	734		Kyllä		Kyllä		Kt 75 to 20, kt 87	
Sokos Hotelli Bomba	Tuulentie 10	75500	Nurmes	723	724	773a		Kyllä		Kyllä		Esa Timosen tieltä alkaen	Kauko-opastus yhdessä Hyväriän kanssa. Lähiopastuksessa Bomban talo ja kylpylähotelli erikseen.
Bomban talo	Sugjärvenkatu	75500	Nurmes	772f	723	724		Kyllä		Kyllä		Esa Timosen tieltä alkaen	Kauko-opastus yhdessä Hyväriän kanssa. Lähiopastuksessa Bomban talo ja kylpylähotelli erikseen.
Ikolan museo (ulkomuseo)	Kotiniementie 2	75530	Nurmes	772a									Taajamakohde. Opastettu katuverkolla. Ei opasteta maanteiltä.
Kötsin museo (Nurmes-talo)	Kötsintie 2	75550	Nurmes	772a									Taajamakohde. Opastettu katuverkolla. Ei opasteta maanteiltä.
Bomba (yleisopastus)			Nurmes	772f	723	724		Kyllä		Kyllä		Vt 6 to 418, 419, kt 73 to 29, kt 75 to 22,23	Yleisopastus kauempaa yhdessä Hyväriän kanssa. Kohdekohtainen opastus aloitetaan Esa Timosen tieltä.
Puu-Nurmes	Ruutukaavakeskustassa		Nurmes	772f									Taajamakohde. Opastettu katuverkolla. Ei opasteta maanteiltä.
Savikylän uimaranta	Kt 75 to 20		Nurmes	773a				Ei	Kyllä	Ei	Kyllä	Kt 75 to 20	
Lohikeidas Lokinlampi	Lokinvaarantie 1	75530	Nurmes	773b	774a			Kyllä		Kyllä		Kt 75 to 22	7 lomamökkiä
Pielis-Golf	Lomatie 10	75500	Nurmes	773d				Kyllä		Kyllä		Vt 6 to 418, 419, kt 73 to 29, kt 75 to 22,23	Opastetaan tunnuskuna Hyväriän opasteissa.
Aronsalmen lomamökit	Juusolantie 2	75500	Nurmes	774a				Kyllä		Kyllä		Vt 6 to 417, kt 75 21, 22	16 lomamökkiä.
Jokiniemen lomamökit	Alavantie 44	75500	Nurmes	774a				Ei	Ei	Ei	Kyllä	M 15916, mt 15915	2 lomamökkiä.
Kajasteen lomamökit	Tiirikkalantie 22	75500	Nurmes	774a				Kyllä		Kyllä		Kt 73 to 30, kt 75 to 22, 23	5 lomamökkiä.
LomaSirmakka	Tavintie 6	75500	Nurmes	774a				Kyllä		Kyllä			Kauko-opastus Bomban yleisopastuksena. Omana kohteena voidaan aloittaa Esa Timosen tieltä.
Männikkölän pirtti	Pelikanlahdentie 1	75500	Nurmes	774a	724			Kyllä	Ei	Kyllä		M 15907	2 lomamökkiä. Tilausruokailupaikka Karelia ala Carte.
Paailkan lomamökit	Paailkan tie	75500	Nurmes	774a				Kyllä		Kyllä		Kt 75 to 25	3 lomamökkiä.
Paavolan loma-asunnot	Kylmälahdentie 20	75970	Kohtavaara	774a				Kyllä		Kyllä		Kt 73 to 27-29, mt 5265, mt 15911	5 lomamökkiä.
Pihlajarannan lomamökki	Puiroontie 31	75500	Nurmes	774a					Kyllä	Ei	Kyllä	M 15927 to 01	1 lomamökki.
Tervaniemen lomat	Puiroontie 47	75530	Nurmes	774a				Kyllä		Kyllä		Kt 75 to 23, mt 15927	4 lomamökkiä.
Majatalo Pihlajapuu	Joensuuentie 50	75530	Nurmes	774b				Ei	Kyllä	Ei	Kyllä	Vt 6 to 416, 417, kt 75 to 20, mt 15904	Majatalo. 10 huonetta, 16 vuodepaikkaa.
Ahoniidan harrastetalli	Huuhdintie 7 A	75530	Nurmes	774f				Kyllä		Kyllä		Kt 75 to 22	Nyk. opastus tähkä-merkillä.
Okkosten Ponitalli	Lieksantie 83	75500	Nurmes	774f				Ei	Ei	Ei	Kyllä	Kt 73 to 28	
Haikolan talo (ent. Evankelinen kansanopisto)	Opistontie 7	75970	Kohtavaara					Kyllä		Ei	Ei		Pitotalo. Kurssi- ja kokouspaikka. Kansanopiston opastus poistettava. Mv-osoiteviitta mahdollinen.
Valtimo													
Valtimon opastuspiste	Vt 6 to 421		Valtimo	711				Kyllä		Kyllä		Vt 6 to 421	Valtimon opastus. Kartta puuttuu; on uusittavana. Merkit kunnossa.
Korjaamo Aimo Meriläinen Oy	Pajatie 31	88690	Maanselkä	721				Ei	Ei	Ei	Kyllä	Vt 6 to 424	Nykyisin opasteena isot metsäkonenerkat (poistettava).
ABC-Valtimo	Kajaanintie 110	75700	Valtimo	722	725	721		Ei	Ei	Kyllä		Vt 6 to 421, 422	Ny. mainostorniopastus. Ennakkomerkkien lisääminen mahdollista.
Kahvila-Ravintola IR-Muska	Keskuskatu 39	75700	Valtimo	724				Ei			Ei		Taajamapalvelu. Keskuskadun (mt 15941 varrella)
Majatalo Puukarin Pysäkki	Kajaanintie 844	75700	Valtimo	724	774b			Kyllä		Kyllä		Vt 6 to 422	20 vuodepaikkaa, majatalo + 2 mökkiä, asuntovaunupaikkoja, Karelia ala Carte
Ravintola Seiska	Kunnantie 2	75700	Valtimo	724				Kyllä		Kyllä		Vt 6 to 421, mt 15941	Taajamapalvelu
Murtovaaran talomuseo	Murtovaarantie 256:n jälkeen	75770	Puukari	772a				Kyllä		Kyllä		M 15948, mt 15949	Yliäpitää Karjalaisen kulttuurin edistämistä. Avoinna kesäisin.
Hiidenportin kansallispuisto, Sotkamo				772c				Kyllä		Kyllä		Vt 6 to 421,422, mt 5284 to 07	Opastusta laajennetaan alkamaan alkamaan vt 6:ltä.
Kalliojärven lintutorrit	Kalasalmentie			772c				Ei	Kyllä	Ei	Kyllä	M 15922 to 02	Nyk. yt-viitta voidaan vaihtaa ruskeapohjaiseksi 772c-osoiteviitaksi.
Tiilikjärven kansallispuisto, Rautavaara				772c				Kyllä		Kyllä		Vt 6 to 422, 423	Opastusta laajennetaan vt 6:ltä pohjoisesta.
Koivuvaaran näköalapaikka	Pajukoski			772d				Ei	Ei	Ei	Ei		Nyk. yt-viitta mt 5284:itä. Ei täytä tunnuksen 772d edellytyksiä.
Pertunvaaran näköalapaikka	Pertunvaara			772d				Ei	Ei	Ei	Ei		Nyk. yt-viitta mt 5285:itä. Ei täytä tunnuksen 772d edellytyksiä.
Täyssinän rauhan rajakivi	Maanselän as. lähistöllä		Valtimo	772f				Ei	Ei	Ei	Kyllä	M 9004 to 02	Sisältyy Kainuun opastussuunnitelmaan. Opastus edellyttää pysäköintijärjestelyjä.
Lokisaaren uintipaikka	Lokisaarentie	75700	Valtimo	773a				Ei	Ei	Ei	Kyllä	Vt 6 to 421	Hyvätasoinen uintipaikka kirkonkylän ja valtatie 6 lähellä.
Hiekkalahden matkailutila	Ylä-Valtioneentie	75700	Valtimo	774a	734			Kyllä		Kyllä		Vt 6 , mt 5284	2 lomamökkiä. Suunnitelmia caravan-paikoista. Nyk tähkäopastuksella.
Väljoen Lomat	Puukarintie 215	75700	Valtimo	774a				Kyllä		Kyllä		Vt 6 to 422, 423	1 suuri loma-asunto, kokoustilaa
Laitalan Lomat	Laitalantie 85 B	75710	Karhunkpää	774b				Kyllä		Kyllä		Vt 6 to 419-421, mt 15922, mt 15924, mt 1591	Huone- ja aittamajoitusta. Yhteisopastus Nevalan talon kanssa.
Matkailutila Linnut ja luonto	Tornivaarantie 80	75710	Karhunkpää	774b				Ei	Ei	Ei	Kyllä	M 15922	Huonemajoitusta ja 2 Caravan-paikkaa. Lähinnä ohjelmapalveluyritys?
Nevalan Talo	Laitalantie 5	75710	Karhunkpää	774b	734			Kyllä		Kyllä		Vt 6 to 419-421, mt 15922, mt 15924, mt 1591	Huonemajoitusta, 8 caravan-paikkaa. Yhteisopastus Laitalan Lomat -kanssa.
Marjapaikka Oy (puutarha-, lahja- ja sisustusmyymälä)	Puukarintie 100	75770	Valtimo	774c				Kyllä		Kyllä		Vt 6 to 422, mt 15948	Tilamyymälä (mansikkaa, lahjatavaroita). Opastusta supistetaan; ei vt 6:ltä asti.
Lasistudio Korpioita	Rapulintie 571	75740	Pajukoski	774d				Ei	Ei	Ei	Kyllä	M 15940 to 01	Lasistudio ja taitelijakoti. Avoinna sopimuksesta.

- 711.
- 772 a.
- 712.
- 772 b.
- 715.
- 772 c.
- 721.
- 772 d.
- 722.
- 772 e.
- 723.
- 772 f.
- 724.
- 773 a.
- 725.
- 773 b.
- 726.
- 773 c.
- 731.
- 773 d.
- 733.
- 773 e.
- 734.
- 774 a.
- 741.
- 774 b.
- 742.
- 774 c.
-

© Karttakeskus L4356

RAMBOLL

Pielisen Karjalan palvelukohteiden opastussuunnitelma 2011

Kartta 1/6

Palvelukohteiden opastus

Opastustauluin opastettu kohde;
opastus voidaan säilyttää.

Osoiteviitalla opastettu kohde;
osoiteviitta voidaan säilyttää.

Opastustauluin opastettu kohde;
opastus poistetaan toiminnan muuttumisen vuoksi.

Uusi kohde;
voidaan opastaa opastustauluin.

Uusi kohde;
voidaan opastaa osoiteviitalla.

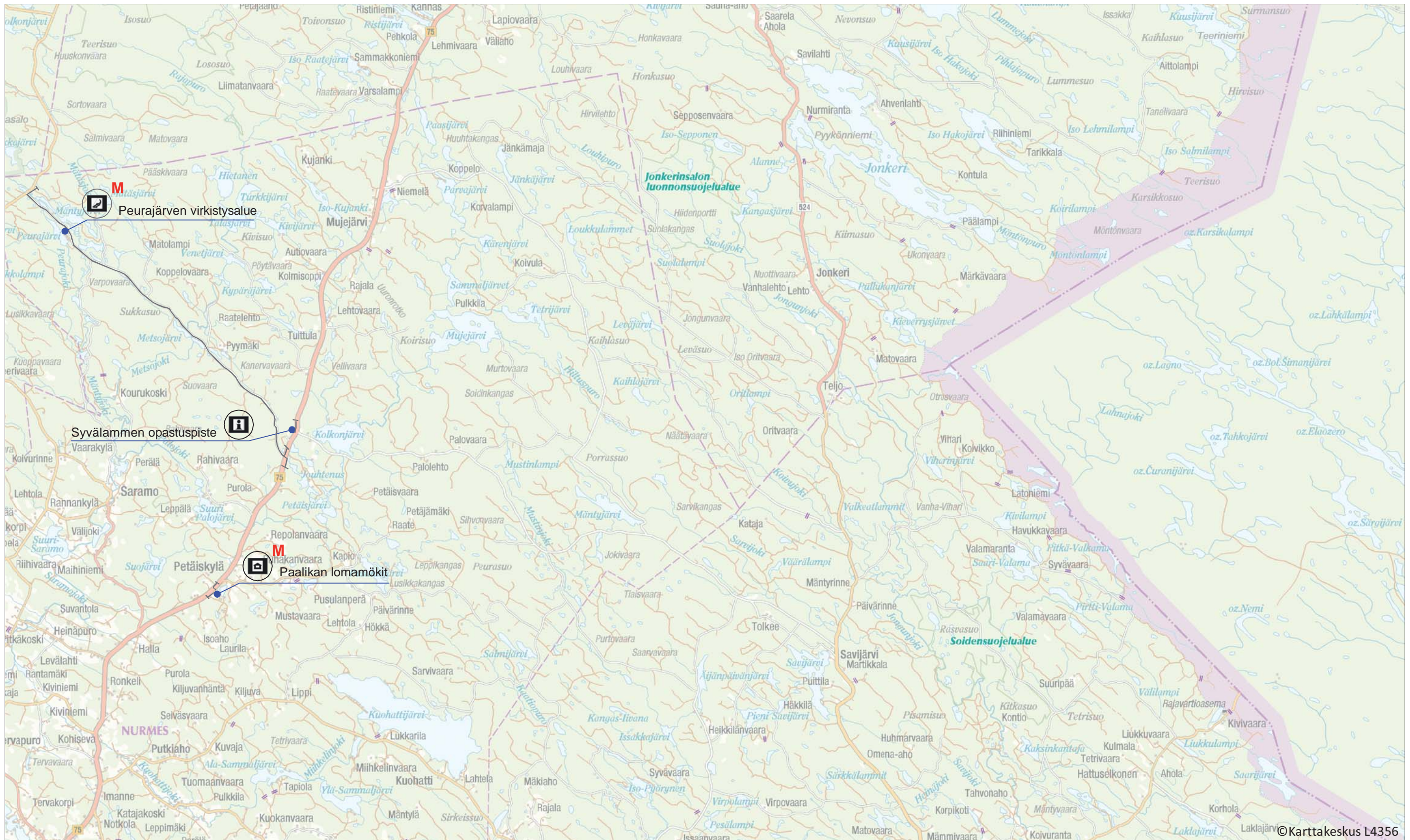
Osoiteviitalla opastettu kohde;
voidaan opastaa opastustauluin.

Kartalla esitetty kohteen päätunnus.
Opastusmerkeissä voi olla myös muita tunnuksia.

— Nykyisen opastuksen laajuus

— Uuden/muutetun opastuksen laajuus

M Nykyisiä opasteita muutettava/uusittava

Palvelukohteiden opastus

Opastustauluin opastettu kohde;
opastus voidaan säilyttää.

Osoiteviitalla opastettu kohde;
osoiteviitta voidaan säilyttää.

Opastustauluin opastettu kohde;
opastus poistetaan toiminnan muuttumisen vuoksi.

Uusi kohde;
voidaan opastaa opastustauluin.

Uusi kohde;
voidaan opastaa osoiteviitalla.

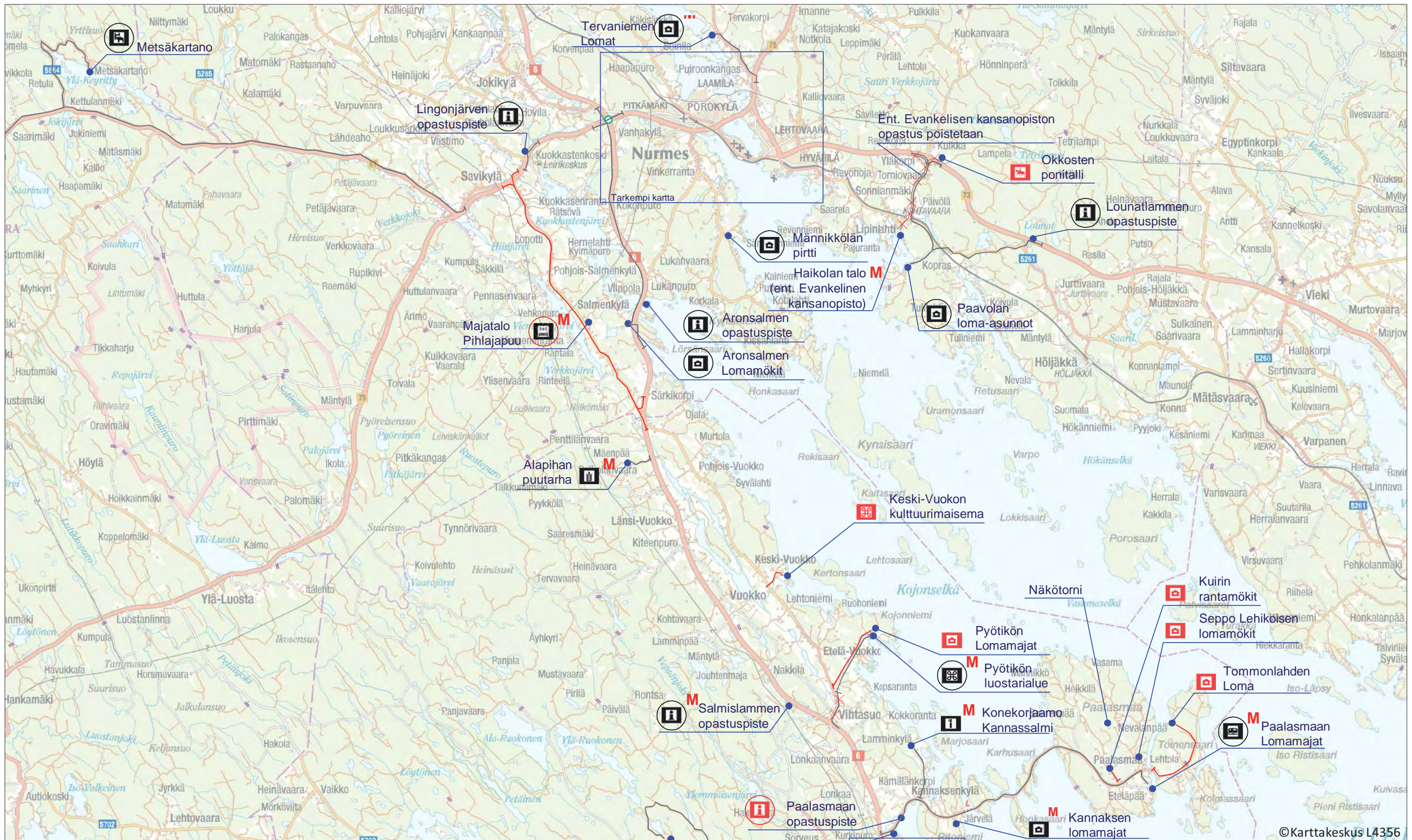
Osoiteviitalla opastettu kohde;
voidaan opastaa opastustauluin.

Kartalla esitetty kohteen päätunnus.
Opastusmerkeissä voi olla myös muita tunnuksia.

— Nykyisen opastuksen laajuus

— Uuden/muutetun opastuksen laajuus

M Nykyisiä opasteita muutettava/uusittava

Palvelukohteiden opastus

Opastustauluin opastettu kohde;
opastus voidaan säilyttää.

Osoiteviitalla opastettu kohde;
osoiteviitta voidaan säilyttää.

Opastustauluin opastettu kohde;
opastus poistetaan toiminnan muuttumisen vuoksi.

Uusi kohde;
voidaan opastaa opastustauluin.

Uusi kohde;
voidaan opastaa osoiteviitalla.

Osoiteviitalla opastettu kohde;
voidaan opastaa opastustauluin.

Kartalla esitetty kohteen päätunnus.
Opastusmerkeissä voi olla myös muita tunnuksia.

Nykyisen opastuksen laajuus

Uuden/muutetun opastuksen laajuus

M Nykyisiä opasteita muutettava/uusittava

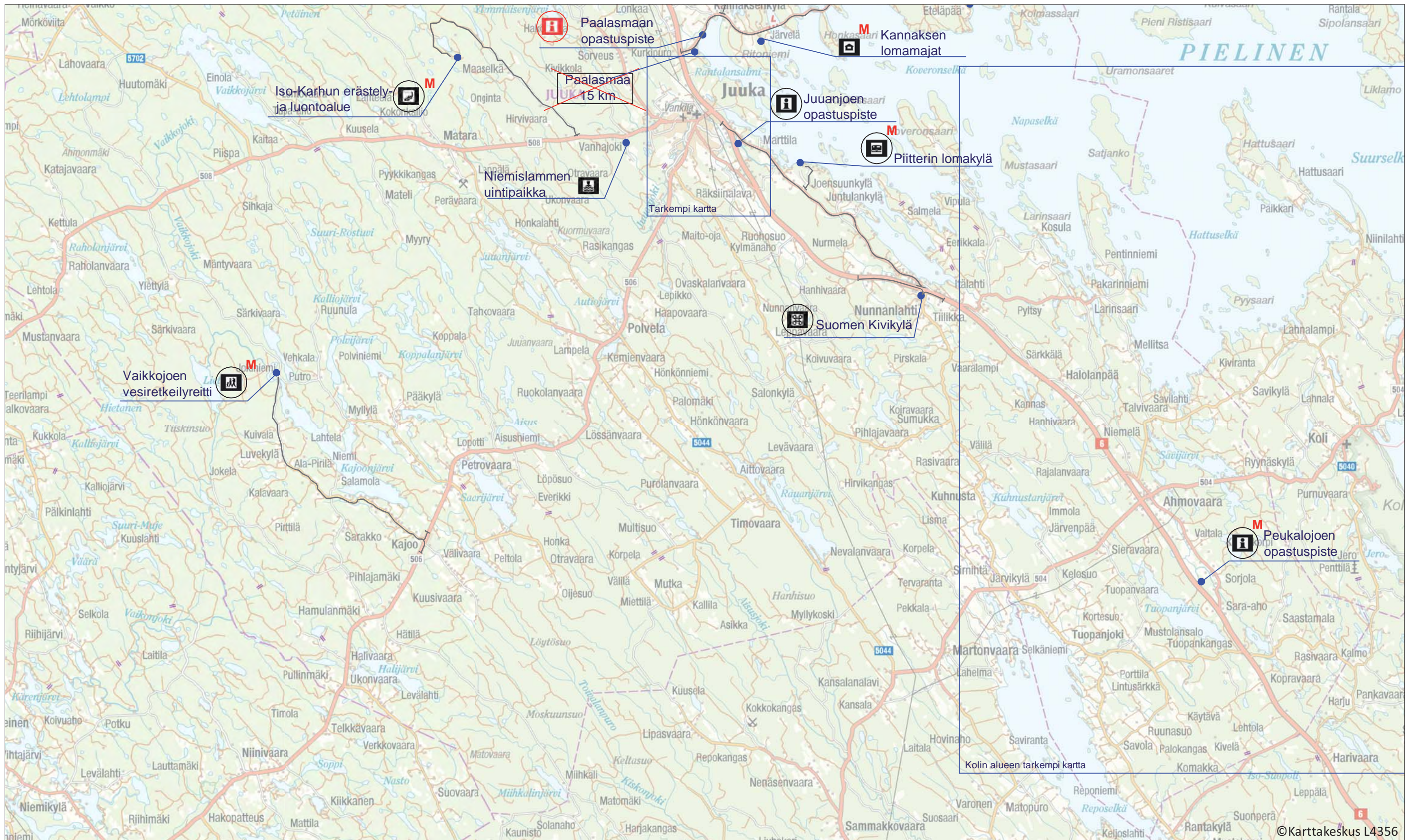
Palvelukohteiden opastus

- Opastustauluihin opastettu kohde; opastus voidaan säilyttää.
- Osoiteviitalla opastettu kohde; osoiteviitta voidaan säilyttää.
- Opastustauluihin opastettu kohde; opastus poistetaan toiminnan muuttumisen vuoksi.

- Uusi kohde; voidaan opastaa opastustauluin.
- Uusi kohde; voidaan opastaa osoiteviitalla.
- Osoiteviitalla opastettu kohde; voidaan opastaa opastustauluin.

Kartalla esitetty kohteen päätunnus.
Opastusmerkeissä voi olla myös muita tunnuksia.

- Nykyisen opastuksen laajuus
- Uuden/muutetun opastuksen laajuus
- Nykyisiä opasteita muutettava/uusittava

Palvelukohteiden opastus

Opastustauluin opastettu kohde;
opastus voidaan säilyttää.

Osoiteviitalla opastettu kohde;
osoiteviitta voidaan säilyttää.

Opastustauluin opastettu kohde;
opastus poistetaan toiminnan muuttumisen vuoksi.

Uusi kohde;
voidaan opastaa opastustauluin.

Uusi kohde;
voidaan opastaa osoiteviitalla.

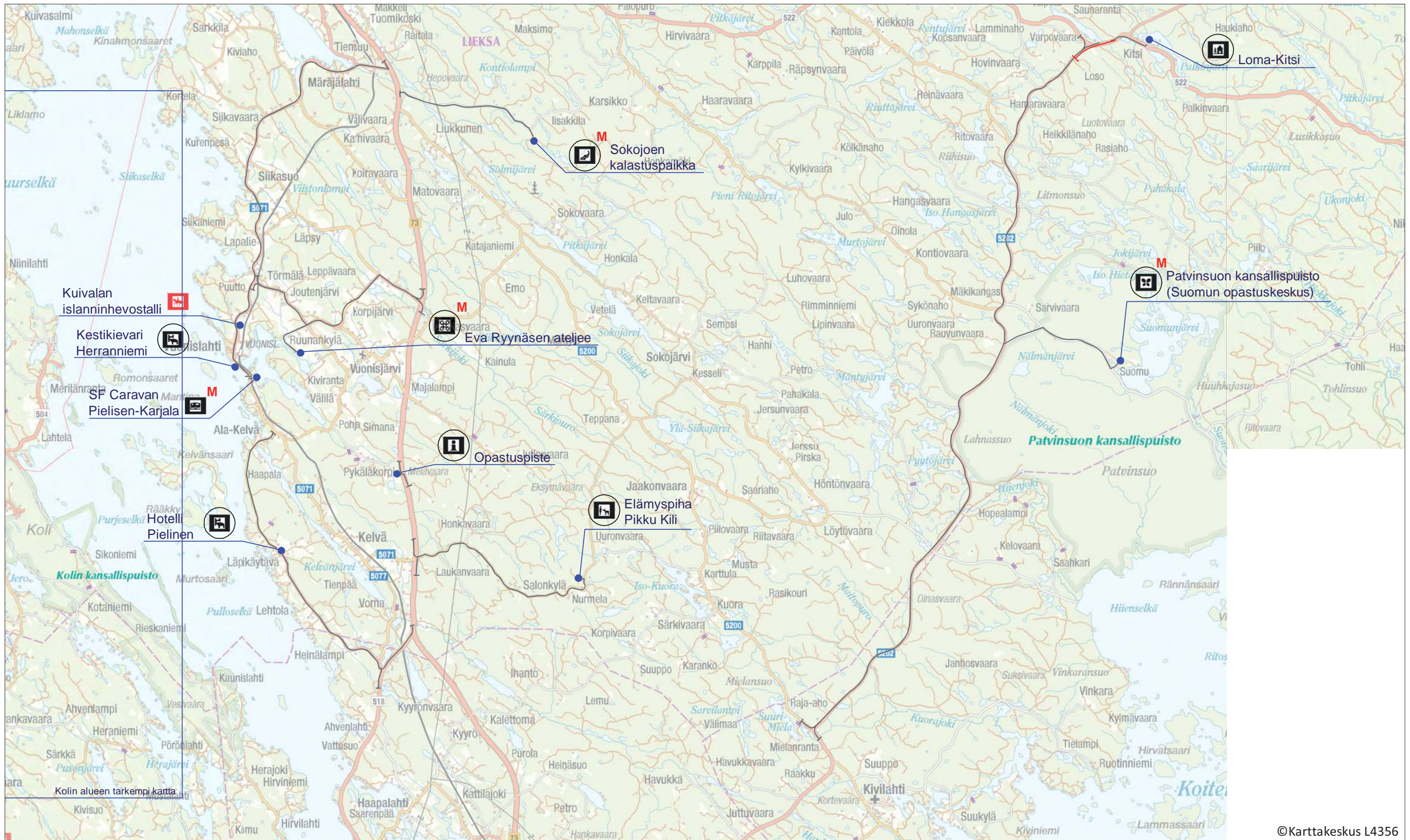
Osoiteviitalla opastettu kohde;
voidaan opastaa opastustauluin.

Kartalla esitetty kohteen päätunnus.
Opastusmerkeissä voi olla myös muita tunnuksia.

— Nykyisen opastuksen laajuus

— Uuden/muutetun opastuksen laajuus

M Nykyisiä opasteita muutettava/uusittava

© Karttakeskus L4356

Pielisen Karjalan palvelukohteiden opastussuunnitelma 2011

Kartta 6/6

Palvelukohteiden opastus

Opastustauluin opastettu kohde; opastus voidaan säilyttää.

Osoiteviitalla opastettu kohde; osoiteviitta voidaan säilyttää.

Opastustauluin opastettu kohde; opastus poistetaan toiminnan muuttumisen vuoksi.

Uusi kohde; voidaan opastaa opastustauluin.

Uusi kohde; voidaan opastaa osoiteviitalla.

Osoiteviitalla opastettu kohde; voidaan opastaa opastustauluin.

Kartalla esitetty kohteen päätunnus. Opastusmerkeissä voi olla myös muita tunnuksia.

— Nykyisen opastuksen laajuus

— Uuden/muutetun opastuksen laajuus

M Nykyisiä opasteita muutettava/uusittava

Pielisen Karjalan palvelukohteiden opastussuunnitelma 2011

Juuan kirkonkylä

- Opastustauluin opastettu kohde; opastus voidaan säilyttää.
- Osoiteviitalla opastettu kohde; osoiteviitaa voidaan säilyttää.
- Opastustauluin opastettu kohde; opastus poistetaan toiminnan muuttumisen vuoksi.
- Uusi kohde; voidaan opastaa opastustauluin.
- Uusi kohde; voidaan opastaa osoiteviitalla.
- Osoiteviitalla opastettu kohde; voidaan opastaa opastustauluin.

Vain maanteiltä alkava opastus.
Kartalla esitetty kohteen päätunnus.
Opastusmerkeissä voi olla myös muita tunnuksia.

- Nykyisen opastuksen laajuus
- Uuden/muutetun opastuksen laajuus
- Nykyisiä opasteita muutettava/uusittava

Pielisen Karjalan palvelukohteiden opastussuunnitelma 2011

Lieksan taajama

Opastustauluin opastettu kohde;
opastus voidaan säilyttää.

Osoiteviitalla opastettu kohde;
osoiteviitalla voidaan säilyttää.

Opastustauluin opastettu kohde;
opastus poistetaan toiminnan muuttumisen vuoksi.

Uusi kohde;
voidaan opastaa opastustauluin.

Uusi kohde;
voidaan opastaa osoiteviitalla.

Osoiteviitalla opastettu kohde;
voidaan opastaa opastustauluin.

Vain maanteiltä alkava opastus.
Kartalla esitetty kohteen päätunnus.
Opastusmerkeissä voi olla myös muita tunnuksia.

Nykyisen opastuksen laajuus

Uuden/muutetun opastuksen laajuus

Nykyisiä opasteita muutettava/uusittava

Elinkeino- ja ympäristökeskus

Autokorjaamo
Veijo Pehkonen

ABC

St1

Opastuskeskus
Karelia Expert

Hotelli Puustelli

Pielisen museo
LIEKSA

Lomakylä
Timitranniemi
Camping

Teböil

Seo

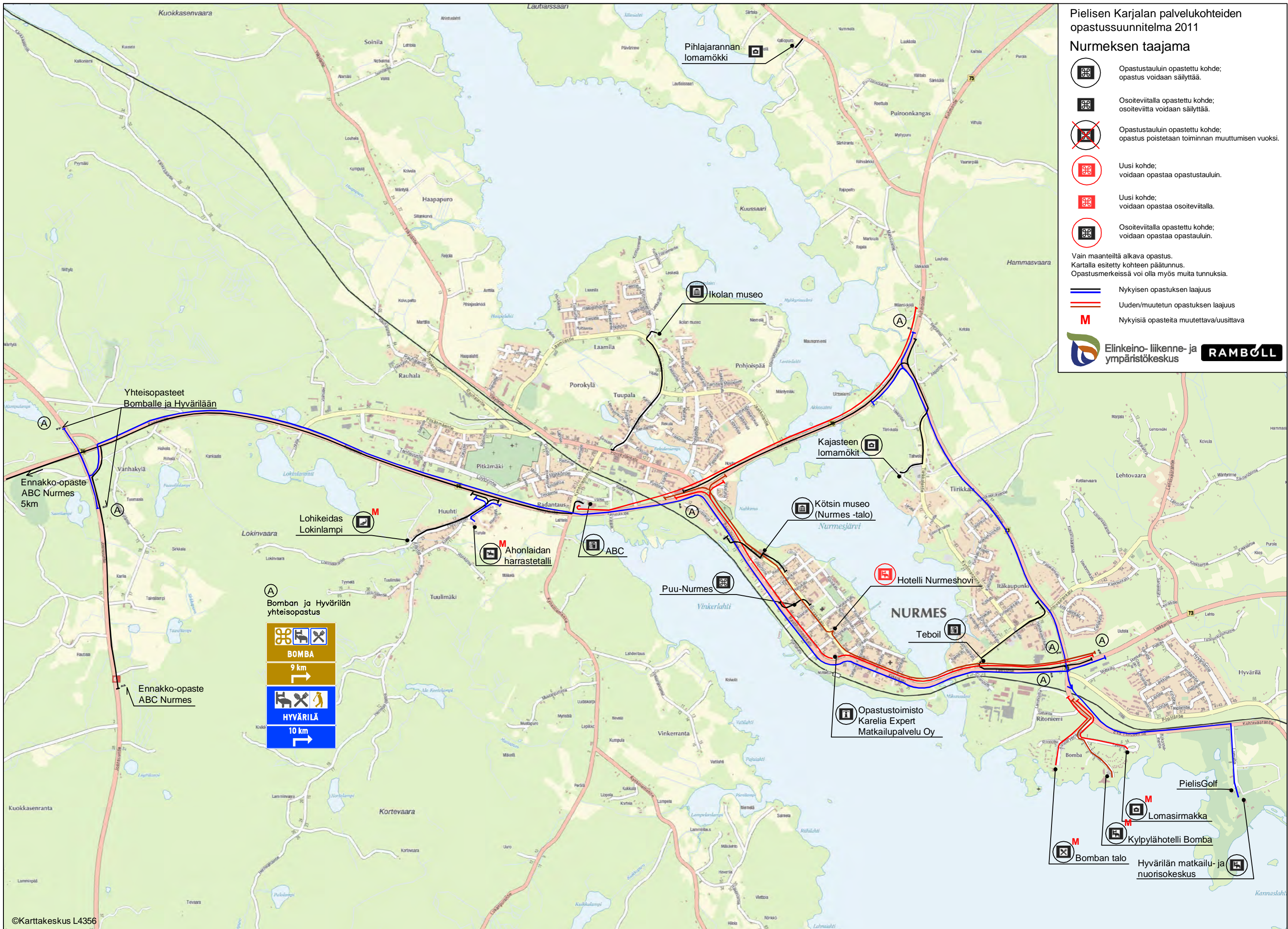
Pielisen Karjalan palvelukohteiden opastussuunnitelma 2011

Nurmeksen taajama

- Opastustauluin opastettu kohde; opastus voidaan säilyttää.
- Osoiteviitalla opastettu kohde; osoiteviitaa voidaan säilyttää.
- Opastustauluin opastettu kohde; opastus poistetaan toiminnan muuttumisen vuoksi.
- Uusi kohde; voidaan opastaa opastustauluin.
- Uusi kohde; voidaan opastaa osoiteviitalla.
- Osoiteviitalla opastettu kohde; voidaan opastaa opastustauluin.

Vain maanteiltä alkava opastus.
Kartalla esitetty kohteen päätunnus.
Opastusmerkeissä voi olla myös muita tunnuksia.

- Nykyisen opastuksen laajuus
- Uuden/muutetun opastuksen laajuus
- Nykyisiä opasteita muutettava/uusittava

Pielisen Karjalan palvelukohteiden
opastussuunnitelma 2011

Valtimon kirkonkylä

Opastustauluin opastettu kohde;
opastus voidaan säilyttää.

Osoiteviitalla opastettu kohde;
osoiteviitta voidaan säilyttää.

Opastustauluin opastettu kohde;
opastus poistetaan toiminnan muuttumisen vuoksi.

Uusi kohde;
voidaan opastaa opastustauluin.

Uusi kohde;
voidaan opastaa osoiteviitalla.

Osoiteviitalla opastettu kohde;
voidaan opastaa opastustauluin.

Vain maanteiltä alkava opastus.
Kartalla esitetty kohteen päätunnus.
Opastusmerkeissä voi olla myös muita tunnuksia.

Nykyisen opastuksen laajuus

Uuden/muutetun opastuksen laajuus

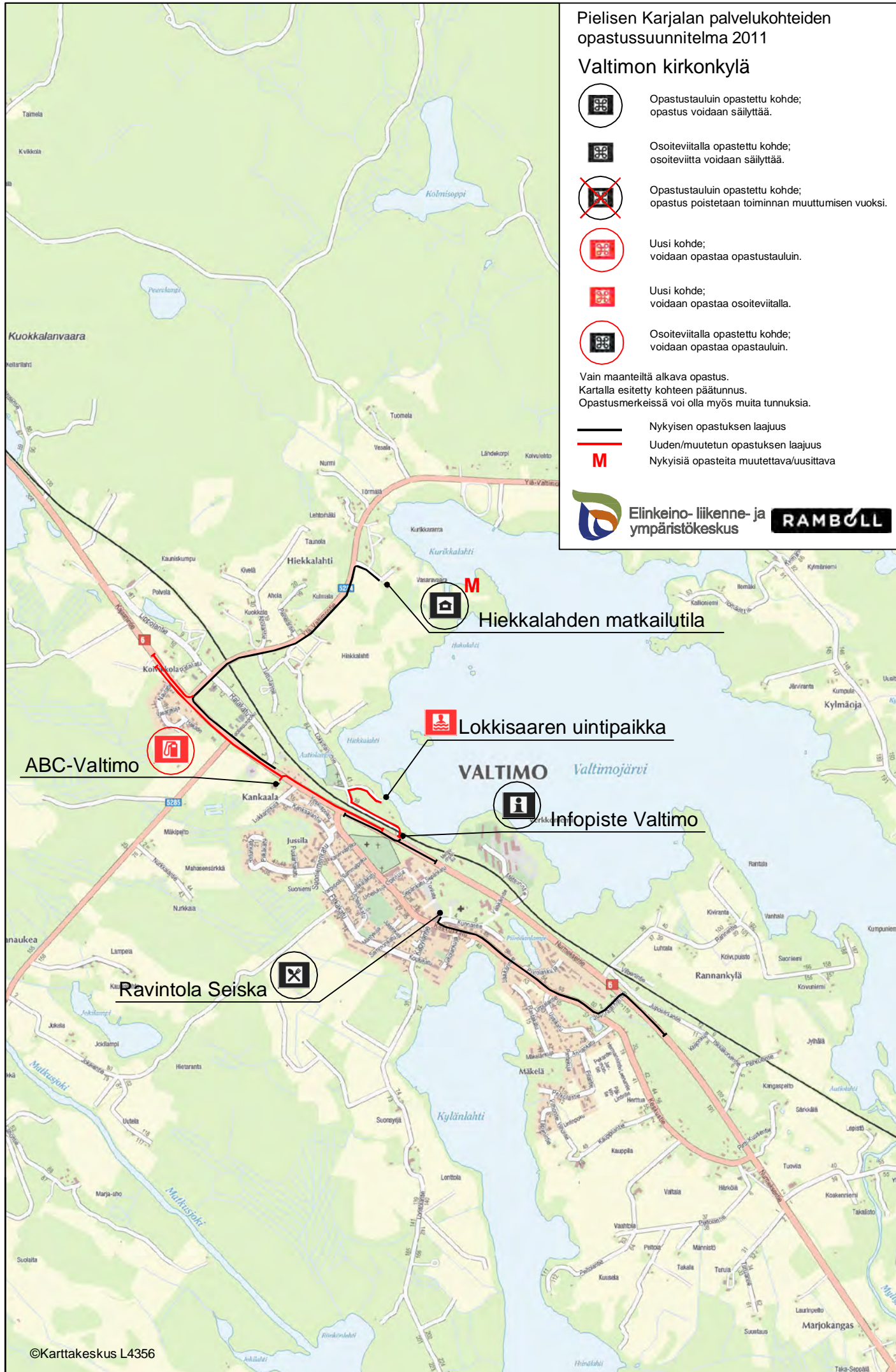

Nykyisiä opasteita muutettava/uusittava

Elinkeino- liikenne- ja
ympäristökeskus

RAMBOLL

Pielisen Karjalan palvelukohteiden
opastussuunnitelma 2011

Opastus Kolin alueella

N Nykyinen opaste

M Nykyisiä opasteita muutettava/uusittava

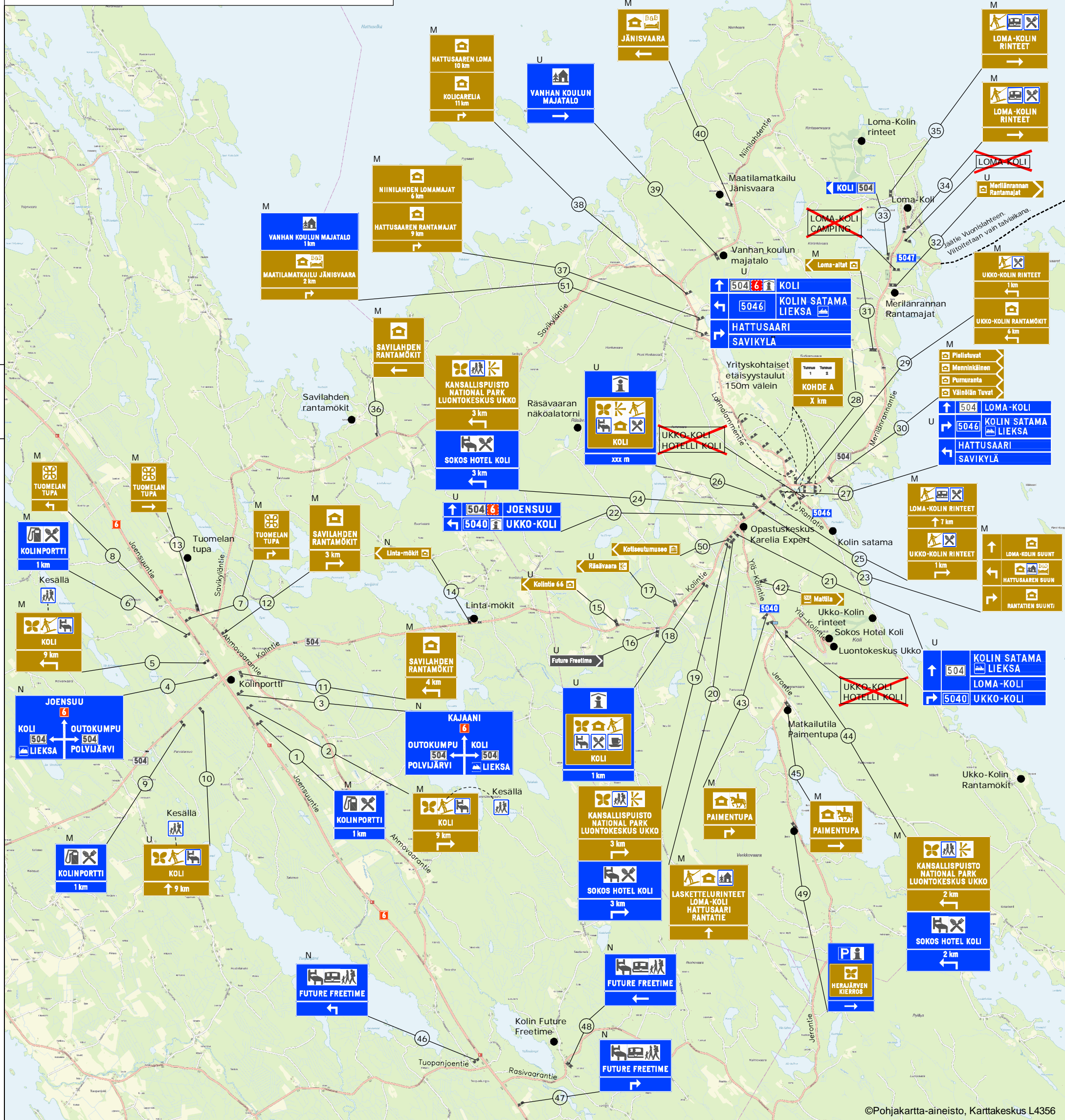
U Uusi opaste

~~LOMA-KOLI
CAMPING~~ Poistettava opaste

Opastemerkit ohjeellisia. Sisältö ja muoto tarkistetaan lupavaiheessa.
Kohteen liittymässä oleva opastustaulu voidaan korvata liittymää edeltävillä
tauluilla. Palvelukohteen osoiteviitoille voidaan tarvittaessa lisätä osoiteviitan
ennakkomerkki.
Ei sisällä kaikkea suunnistustauluja tai tienviittoja.

Elinkeino- liikenne- ja
ympäristökeskus

RAMBOLL

ELY-keskusten opastelupakäsittelyn yhteystiedot

Tilanne 1.1.2012

ELY-keskusten valtakunnallinen asiakaspalveluyksikkö:

Pirkanmaan ELY-keskus, asiakaspalvelu

Luvat

PL 297

33101 Tampere

Asiakaspalvelunumero 0206 90300 (ma - pe klo 9 - 16)

Sähköposti: liikenteen.asiakaspalvelu@ely-keskus.fi

Internet-sivut: www.ely-keskus.fi -> Liikenne -> Liikenteen asiakaspalvelu

Pohjois-Savon ELY-keskus (Etelä-Savon, Pohjois-Karjalan ja Pohjois-Savon maakunnat):

Palvelukohteiden opastus ja tilapäisluvut:

Hanna Turunen, puh. 040 530 3224 hanna.k.turunen@ely-keskus.fi

Hakemuslomake palvelukohteen opastuslupaa varten

Hakemuslomake löytyy internetistä osoitteesta:

www.ely-keskus.fi -> Liikenne -> Liikenteen asiakaspalvelu -> Luvat ->

Opasteet, ilmoitukset ja mainokset -> Palvelukohdeopasteet

Tai suoraosoitteella: [http://www.ely-keskus.fi/Liikenne/Lupaasiat/](http://www.ely-keskus.fi/Liikenne/Lupaasiat/Opasteetilmoituksetjainnokset/Sivut/Palvelukohdeopasteet.aspx)[Opasteetilmoituksetjainnokset/Sivut/Palvelukohdeopasteet.aspx](http://www.ely-keskus.fi/Liikenne/Lupaasiat/Opasteetilmoituksetjainnokset/Sivut/Palvelukohdeopasteet.aspx)**Palvelukohteen opasteluvan hakeminen****Hakijan yhteystiedot**

Hakija	Y-tunnus	
Yhteyshenkilön nimi	Puhelin	Sähköpostiosoite
Hakijan lähiosoite	Postinumero	Postitoimipaikka
Laskutusosoite (ellei sama kuin hakijan)	Postinumero	Postitoimipaikka

Opastettava kohde

Opastettavan kohteen nimi	Tiennumero	Kunta
Lähiosoite (jos eri kuin hakijan osoite)	Postinumero	Postitoimipaikka

Kohteen internet-osoite (jos kohteesta on olemassa internet-sivut)

<http://>**Esimerkit haettavista opasteista**

		
Palvelukohteen opastustaulu	Palvelukohteen osoiteviitta	Palvelukohteen osoiteviitan ennakkomerkki

Opasteisiin haettavat tunnukset

Palvelukohteet voidaan opastaa opastustauluilla tai palvelukohteen osoiteviitalla ja mahdollisilla palvelukohteen osoiteviitan ennakkomerkeillä.

Valitse opasteisiin haettavat tunnukset **numeroimalla ne merkittävyyden mukaan**.

- Monipuolisia palveluja tarjoavan kohteen opastustaulussa voidaan esittää **enintään kolme tunnusta**.
- Palvelukohteen osoiteviitassa ja osoiteviitan ennakkomerkissä voidaan esittää **vain yksi ruskeapohjaiseen merkkiryhmään kuuluva tunnus**.
- Kaikille palvelukohteille ei ole olemassa omaa tunnusta. Tällöin voi hakea lupaa tunnuksettomalle, ruskeapohjaiselle osoiteviitalle ja osoiteviitan ennakkomerkeille.

	711 Opastuspiste		712 Opastustoimisto		721 Autokorjaamo		722 Huoltoasema
	723 Hotelli tai motelli		724 Ruokailupaikka		725 Kahvila tai pikaruokapaikka		731 Retkeilymaja
	733 Leirintäalue		734 Matkailuajoneuvoalue		741 Levähdysalue		677 Pysäköintialue
	742 Ulkoilualue		772 a Museo tai historiallinen rakennus		772 b Maailmanperintökohde		772 c Luontokohde
	772 d Näköalapaikka		772 e Eläintarha tai -puisto		772 f Muu nähtävyys		773 a Uintipaikka
	773 b Kalastuspaikka		773 c Hiihtohissi		773 d Golfkenttä		773 e Huvipuisto tai teemapuisto
	774 a Mökkimajoitus		774 b Aamiaismajoitus		774 c Suoramyyntipaikka		774 d Käsityöpaja
	774 e Kotieläinpiha		774 f Ratsastuspaikka	Palvelukohteen osoiteviitta ilman tunnusta		Palvelukohteen osoiteviitta ja ennakkomerkit ilman tunnusta	

Opasteisiin ehdotetut tekstit

Opasteissa käytetään pääsääntöisesti palvelukohteen tai yrityksen nimeä. Kaksikielisissä kunnissa palvelukohde voidaan opastaa kielilain mukaisesti molemmilla kotimaisilla kielillä.

Opasteisiin ehdotettu teksti	
------------------------------	--

Tarkempi kuvaus opastettavasta kohteesta

Tarjottavat palvelut ja palvelutaso (esimerkiksi aukioloajat, asiakaspaikat ja mahdollinen kohteen luokitus)

Allekirjoitus	
Paikka	Hakijan allekirjoitus
Aika	Nimen selvennys

Lupapäättös on maksullinen.

LIITÄ HAKEMUKSEEN KARTTALIITE, josta käy ilmi opastettavan kohteen sijainti sekä osoiteviitan ja mahdollisten ennakkomerkkien ehdotetut sijoituspaikat.

Karttaliitteen mittakaavan tulisi olla 1 : 80 000 tai tarkempi.

Karttaliitteen voi tulostaa Maanmittauslaitoksen ylläpitämästä Kansalaisen Karttapaikasta:
<http://kansalaisen.karttapaikka.fi>

Kansalaisen karttapaikan käyttöehtojen mukaisesti käyttäjällä on lupa tulostaa yksittäistä käyttöä varten yksittäisiä karttoja. Kansalaisen karttapaikan käyttöehdot löytyvät osoitteesta:
<https://www.karttapaikka.fi/Karttapaikka/default.asp?id=784>

Muut mahdolliset tarkennukset haettaviin opasteisiin ja niiden ehdotettuihin sijoituspaikoihin tulee esittää erillisellä, vapaamuotoisella liitteellä.

Palvelukohteen opastelupahakemuksen täyttäminen

Hakijan tiedot

- Luvan hakijaksi merkitään yritys tai yksityishenkilö. Lupapäätös lähetetään hakijalle.
- Kohtaan 'Yhteyshenkilö' merkitään sen henkilön nimi ja puhelinnumero (yleensä sama kuin hakija), jolta lupakäsittelijä voi tarvittaessa pyytää asiasta lisätietoja.

Opastettavan kohteen sijainti

- Näiden tietojen avulla kerrotaan haluttujen opasteiden tai viitan/viittojen paikat mahdollisimman tarkasti. Kartan ja mahdollisen piirroksen liittäminen hakemuksen liitteeksi on tärkeää kohteen paikantamiseksi.
- Viitoitettavan kohteen nimi -kohdassa kerrotaan palvelukohteen nimi. Tämä ei ole aina sama kuin yrityksen nimi. Kohteen nimenä käytetään yleensä erisnimeä, tunnuksen nimeä ei toisteta tekstissä. Kohteen nimi tai sitä kuvaava teksti esitetään mahdollisimman lyhyessä ja ytimekkäässä muodossa.

Viitat/opasteet

- Tästä kohdasta valitaan haluttu opaste tai viitta ja siihen halutut tunnuksat. Monipuolisia palveluja tarjoavan kohteen opastusmerkeissä voidaan esittää korkeintaan kolme kohteen tärkeimpiä palveluja kuvaavaa tunnusta.
- Hakemukseen liitetään vapaamuotoinen selvitys opastettavan kohteen tarjoamista palveluista ja aukioloajoista.
- Lisäksi tässä kohtaa esitetään opasteisiin halutut tekstit esim. maaseutuyrityksen yhteydessä "Mansikoita", "Mökkejä" jne.

Liitteet

Hakemukseen on liitettävä ote perus- tms. kartasta, johon on merkitty palvelukohteen sijainti sekä tarkempi kartta tai piirros, josta ilmenee opasteen/viitan suunniteltu sijaintipaikka. Jos haetaan muutosta ennestään olevaan lupaan, hakemukseen liitetään kopio luvasta ja jos mahdollista kuva nykyisestä opasteesta.

Lisäksi eräitä tunnuksia haettaessa mukaan liitetään ao. suosituksenantajan lausunto. Muun muassa Suoramyyntipaikka -tunnuksen käyttöoikeuteen tarvitaan kunnan suostumus. Lisätietoja julkaisussa "Palvelukohteen viitoitus", TIEH 2000021-07.

Hakemuksen lähettäminen

Hakemus lähetetään postitse:

Pirkanmaan ELY -keskus
Luvat
PL 297
33101 Tampere

tai sähköpostilla liikenteen.asiakaspalvelu@ely-keskus.fi

Luvan myöntäminen

Palvelukohteen taso ja sijainti määrittelevät, minkälainen opastuslupa ja mitkä tunnuksat kohteelle myönnetään. Lupapäätöksessä ja lupaehdoissa määritellään opastusmerkkien koko ja sijainti. Luvansaaja hankkii, pystyttää ja kunnossapitää opastusmerkit kustannuksellaan.

Liikenneviraston hyväksymät liikennemerkkien valmistajat

Berg&Sauso Oy

Kairatie 2/Halli 2
65350 Vaasa
puh. 040-595 5422
www.berg-sauso.com

Elfvig Opasteet Oy Ab

Vanha Valtatie 24
12100 Oitti
puh. (019) 786 60, fax: (019) 786 6100
www.elfvig.fi

Helsingin vankila**Kilpityöt**

PL 40 (Ristikkotie 8)
00581 Helsinki
puh. 010 368 2100, fax: 010 368 2336
sähköposti: helsinki_kilpi.vhl@om.fi

Joen Kilpituote Oy

Rahkeentie 6
80100 Joensuu
puh. (013) 225 777, fax: (013) 127 722
www.joenkilpituote.fi

Kaiverrus Kallio Ky

Pohjolankatu 4-6
96100 Rovaniemi
puh. 020 741 4999, fax: 020 741 4990
www.kaiverruskallio.com
sähköposti: info@kaiverruskallio.com

Kilpiset Oy

Tuomaankuja 11
55100 Imatra
puh. 040 3066 300, fax: 040 3066 301
www.kilpiset.fi
sähköposti: aineisto@kilpiset.fi

Laatukilpi Oy

PL 20 (Kangastie 10)
62375 Ylihärmä
puh. (06) 482 2200, fax: (06) 482 2210
www.laatukilpi.fi
sähköposti: info@laatukilpi.fi

Leo Laine Oy

Metallitie 4
26100 Rauma
puh. (02) 838 73 100, fax: (02) 822 2522
www.lokari.com

Liikennetuotteet Oy

PL 28 (Liedontie 37)
04601 Mäntsälä
puh. (019) 687 3250, fax: (019) 687 1626
www.liikennetuotteet.fi
sähköposti: myynti@liikennetuotteet.fi

Logopee Oy

Tulliportinkatu 13
70100 Kuopio
puh. (017) 262 2855, fax: (017) 687 2857
www.logopee.fi
sähköposti: hannu.suoranta@logopee.fi

Mainospyörä Oy

PL 18 (Ruukinmestarintie 5)
02321 Espoo
puh. (09) 819 221, fax: (09) 802 4158
www.mainospyora.fi
sähköposti: myynti@mainospyora.fi

Mainostalo Teippari Oy

Asentajankatu 5
94600 Kemi
puh. 0207 288 599, fax: (016) 223 411
www.teippari.com
sähköposti: myynti@teippari.com

Masterkilpi Oy

PL 116 (Jaakolantie 2)
90421 Oulu
puh. (08) 552 1361, fax: (08) 552 1366 sähköposti:
palvelu@masterkilpi.fi

Mercari Oy Ab

Ormuspellontie 1
00700 Helsinki
puh. (09) 7002 8010, fax: (09) 7002 8019
sähköposti: mercari@kolumbus.fi

Merkkimiehet Oy

Yliahontie 5
42700 Keuruu
puh. (014) 720 354, fax: (014) 720 044
www.merkkimiehet.fi
sähköposti: info@merkkimiehet.fi

Normiopaste Oy

Pihtisulunkatu 1 C
33330 Tampere
puh. 010 423 2240, fax: (030) 343 4184
www.normiopaste.fi
sähköposti: info@normiopaste.fi

Oulun Mainoskeskus Oy

Hiirihaukantie 1-3
90250 Oulu
puh. (08) 8153 600, fax: (08) 8153 622
www.oulunmainoskeskus.fi
sähköposti: aineisto@oulunmainoskeskus.fi

PL-Kilpi Lehtonen

Nikkarinkuja 4 (Visulahti)
50180 Mikkeli
puh. (015) 165 380, fax: (015) 211 252
www.visulahtishop.net
sähköposti: pl-kilpi@kolumbus.fi

P-Merkki Oy

Itätuulentie 5
06100 Porvoo
puh. (019) 666757, fax: (019) 666 759
sähköposti: tilaukset@p-merkki.fi

Satakunnan vankila

Köyliön osasto
PL 50 (Vankilantie 515)
32701 Huittinen
puh. 010 368 4300 fax: 010 368 4402
www.esanet.fi/satakunnanvankila/

Pohjois-Savon elinkeino-,
liikenne- ja ympäristökeskus
Kirkkokatu 1
70100 Kuopio
puh. 020 63 60080
www.ely-keskus.fi

ISBN 978-952-257-410-7 (painettu)
ISBN 978-952-257-411-4 (PDF)

ISSN-L 1798-8055
ISSN 1798-8055 (painettu)
ISSN 1798-8063 (verkkojulkaisu)